

MIHAI BĂLĂIANU

De Prin Diști
Adunate

MIHAI BĂLĂIANU

DE PRIN DIOȘTI ADUNATE

- FOLCLOR LITERAR DIN DOIJ -

Editura AIUS PrintEd

DE PRIN DIOȘTI ADUNATE

- FOLCLOR LITERAR DIN DOLJ -

Ediție îngrijită de
prof. NICOLAE DUMITRU

CONSILIUL JUDEȚEAN DOLJ
CENTRUL JUDEȚEAN PENTRU CONSERVAREA ȘI
PROMOVAREA CULTURII TRADIȚIONALE DOLJ

2008

Culegere texte: **NICOLAE DUMITRU**

Corectură: lect. univ. dr. **ILONA MANUELA DUȚĂ**

Tehnoredactare computerizată: **ANTIPA CROITORU**

Foto: **MARIAN NICOLAE**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea
Culturii Tradiționale Dolj
Strada Alexandru Macedonski nr. 28, Craiova
Tel./fax 0351/176 984; 0351/176 985

Tiparul executat la Imprimeria Editurii AIUS PrintEd

CUPRINS

INGINERUL MIHAI BĂLĂIANU - câteva date biografice -	1
MIHAI BĂLĂIANU.....	4
ÎN LOC DE DESCHIDERE.....	7
Scrisoarea lui Mihai Bălăianu.....	8
In memoriam MIHAI BĂLĂIANU	10
Cetățean de Onoare al comunei Dioști.....	14
CREAȚII EPICE (BALADE)	17
BALADE LEGENDARE (FANTASTICE).....	18
Soarele și Luna.....	18
Voica.....	22
BALADE VITEJEȘTI (VOINICEȘTI, HAIDUCEȘTI).....	33
Codreanu.....	33
Miu Copilu'.....	43
Miu și Ștefan Vodă	51
BALADE DE RELAȚII FAMILIALE ȘI SOCIALE.....	58
DRAMELE FAMILIEI.....	58
Ileana.....	58
Oroveanu.....	60
PROFESIA ȘI CONFLICTELE EI	62
Pe moșia lui Bondoc.....	62
Pe moșia lui Bondoc.....	64
ÎNTÂMPLĂRI CONTEMPORANE	65
Focul de la Costești.....	65
Vaporul „Titanic”	67
CREAȚII LIRICE.....	69
CÂNTECE DE DRAGOSTE ȘI DOR	70
Ai di, di murgule, di.....	70

A plecat neica în țară.....	71
Asară, pe vremea cinii.....	72
Asară trecui călare	73
Asară trecui călare	74
Bată-l, Dumnezeu, să-l bată.....	76
Cântă ciocârlia-n vie.....	77
Ce-am auzit eu aseară	77
Ce cați, puică, prin pășune.....	78
Ce-mi ești, cucule, hain.....	78
Cine iubește și spune	79
Cine-mi iubește jandar'.....	79
Cine-și iubește vecina	81
Cine trece pe uliță	81
Cin' ți-a pus numele Mița.....	82
Cole-n deal, la noi	83
Colea-n vale la cișmea	85
De-ai fi om și te-ai pricepe.....	85
De-aș muri de dor, de dor	87
De mi-ai da, fetițo dragă!.....	88
Depart, puică, departe.....	88
Du-te dor prin ierburi, fân	89
Eu copil și tu copilă.....	90
Fă Marițo, un' te duci.....	90
Fă Mărie, Mărioară	92
Fir-ar ceasu-afurisit	92
Firicel de iarbă neagră.....	94
Geaba, geaba nea Costică.....	94
Hai, salcâm, salcâm de vară	95
Hi, hi, hi murgule, hi.....	96
I-auzi valea cum răsună	96
Ioane, ioane craiovene.....	97
La fereastra din obor	98
Lică și iar lică	98
Maria neicăi, Marie	99

Mă Ionică, mă lonele	100
Mă mir ce dragoste-avem.....	101
Mă uitai din deal în luncă.....	102
Mă uitai din deal în luncă.....	102
Mândruță de pe răzor	103
Mi se despotcovi calul	104
Murgule, coamă rotată	105
Mută-ți, neică, poteca	105
N-avu dracu` ce lucra	106
Neiculița-l meu, al dus	107
Niciodată să nu-ți faci	107
Ocheșică sprâncenată.....	108
Pădure ca la Vârtoape.....	109
Pe cărare, sub un brad.....	109
Pe marginea Jiului.....	110
Plecai vinerea la târg.....	111
Potecuța de pe vale.....	112
Puișorul meu iubit.....	112
Șapte săptămâni în post.....	113
Tânăr și frumos ca bradul.....	114
Trandafir roșu-n fereastră.....	114
Un' te duci, mă' Ionică?	115
Vezi nelegiuito, vezi.....	115
.....	116
CÂNTECE DE JALE	117
Dumnezeu s-a supărat	117
Păsărică, păsărea	118
Vântul bate vârfurile	118
Zice codru` dintr-o frunză	119
CÂNTECE DE BLESTEM	121
Marine, dragă Marine!	121
Marine, la nunta ta!.....	122
Rău, maică, m-ai blestemat.....	123
CÂNTECE DE ÎNSTRĂINARE.....	124

Ce fluieri, voinice, -a jale	124
Fane-al mării, Fane!	125
Mai la deal de Baia Mare.....	126
Puiul tatii, pui	126
Steaua nopții da lumină.....	128
Sus pe malul Oltului	128
Te-am visat mândruță-n zori	129
CÂNTECE DE CĂTĂNIE ȘI RĂZBOI.....	131
Când fuse să trăiesc bine.....	131
De când m-a mobilizat.....	132
În fața cazarmii mele	133
Într-o joi de dimineață.....	134
Mureș, Mureș apă lină.....	135
S-auzea de-un zvon în țară.....	137
Trece un tren printre munți.....	138
Vai, sărmana Românie!.....	139
CÂNTECE DE HAIDUCIE.....	141
Du-mă, Doamne, du-mă iar.....	141
Gheorghită, geambaș de cai	142
La un pom mare, rotat.....	142
Luncă, luncă ce mi-ești lungă.....	143
Sub poale de codru verde	145
S-a ivit Pantelimon	146
CÂNTECE SATIRICE ȘI DE LUME.....	147
De ți-o fi nevasta rea	147
Femeia care iubește.....	148
Furitul de bărbat.....	148
Grea e viața, frățioare... ..	149
Mama mea când m-a făcut.....	150
Mă-nsurai, luai muiere.....	151
Pune vin, să ne veselim!	152
Rotunjiço la obraz.....	155
FOLCLORUL OBICEIURILOR DE IARNĂ.....	156
COLINDE.....	156

În toți anii iară	156
O, ce veste minunată	157
Moș Ajun.....	157
Astăzi ni S-arată	158
Sculați, sculați boieri mari!.....	159
Cetiniță, cetioară dragă	160
CÂNTECE DE STEA.....	161
Steaua sus răsare	161
Trei crai de la Răsărit	162
În orașul Vitleem.....	163
O pricină minunată	164
Adam dacă a greșit!	165
În Cana Galileii	166
PLUGUȘORUL.....	168
Plugușorul.....	168
SORCOVA.....	170
Sorcova	170
GHICITORI	171
FRÂNTURI DE LIMBĂ.....	185
VERSURI GLUMEȚE	187
JOCURI DE COPII	189
CREDINȚE ȘI OBICEIURI DE PESTE AN	195
CREDINȚE POPULARE:	202
INTERDICȚII	202
SEMNE DE MOARTE	204
MEDICINĂ POPULARĂ.....	206
METEOROLOGIE POPULARĂ	207
OBICEIURI ȘI PRACTICI POPULARE LA:.....	209
NAȘTERE ȘI BOTEZ	209
NUNTĂ	212
MOARTE	216
INDICE DE INFORMATORI:	225

INGINERUL MIHAI BĂLĂIANU - câteva date biografice -

Mihai Bălăianu s-a născut în comuna Dioști, județul Romanați (acum aparține județului Dolj), la 20 martie 1923, fiind unul din cei trei copii ai lui Nicolae Bălăianu (1893-1956) și ai Opricăi (1898 – 1963), născută Pătru.

Bunicul, dinspre tată, s-a numit Bălăianu R. Nicolae (1861 – 1938).

Toți înaintașii inginerului Mihai Bălăianu au fost moșneni și au posedat documente scrise, pe baza cărora a fost întocmit arborele genealogic.

Tatăl lui Nicolae s-a numit Bălă Stancu Dioșteanu (1832 – 1908), care a avut hrisov domnesc de „Mazil“.

Tatăl lui Bălă s-a numit Stancu (Stăncuțu) (1797 – 1856). A fost slujbaş la Cârmuire (Prefectură) la Caracal. A avut hrisov domnesc de „Mazil“.

Tatăl lui Stăncuțu a fost căpitanu` Dinu (Constantin Jurebiță) (1750 – 1812), care, din anul 1796, a fost numit de domnul Țării Românești șeful Căpitaniei județului Romanați. El a avut hrisov domnesc de boier categoria a III-a.

Tatăl căpitanului Dinu s-a numit tot Constantin Jurebiță (1717 – mort înainte de 1755).

Tatăl acestuia s-a numit Crăciun (1680 – 1768).

Tatăl lui Crăciun s-a numit David Jurebiță (1642 – mort înainte de 1732). A fost frate cu Ion Jurebiță, din care se trage Oprica, mama inginerului Mihai Bălăianu.

Tatăl lui David a fost tot Jurebiță (1610 – 1680) și a avut patru fii: David, Ion, Preda și Ieremia.

Tatăl lui Jurebiță s-a numit Jitea (cca. 1575 – 1645).

Tatăl lui Jitea s-a numit tot Jitea (cca. 1550 – 1600). A murit în 1600, toamna, când Preda Buzescu a bătut pe Pașa de la Nicopole și a

distrus satul Dioști, amplasat pe „Dealul Nucilor“, vechea așezare milenară a satului de pe timpul daco-romanilor. Jitea tatăl, probabil că a avut părinte pe Vladislav (cca. 1515 – mort după 1590). Tatăl acestuia nu se știe cum s-a numit, dar se știe din hrisovul din 1570 că Radu de la Afumați i-a dăruit satul Răcluța înainte de 1529, anul morții domnitorului.

Inginerul MIHAI BĂLĂIANU a făcut clasele primare în comuna Dioști și a repetat clasa a IV-a la Caracal, între anii 1930 – 1935. A urmat cursurile Liceului Teoretic „Ioniță Asan“ – secția reală, din Caracal, între anii 1935 – 1943. A făcut Școala de Ofițeri de Artilerie la Pitești, apoi a absolvit cursurile Facultății de Mecanică la București. A lucrat ca inginer la Întreprinderea „Autobuzul“ din București, de unde s-a pensionat.

S-a căsătorit în anul 1954 cu Eugenia (Lucica) Voiculescu, economist, și au locuit în București. Nu au avut urmași.

Deși s-a pregătit profesional în domenii cu totul diferite de istorie, aceasta a constituit pentru el un ideal căruia i-a rămas credincios și iubitor întreaga viață. Roadele muncii sale pot fi apreciate prin cele 17.500 documente inedite, adunate de pe când era în liceu și donate Direcției Generale a Arhivelor Statului, unde a luat ființă „Colecția de documente ing. Mihai Bălăianu – Dioști“.

În baza acestor documente a întocmit lucrarea „DIOȘTII, PAGINI DE ISTORIE“, în XVI volume, totalizând 5 161 pagini.

Volumele XI- XV cuprind arborii genealogici ai tuturor locuitorilor comunei Dioști pe o perioadă de 500 de ani (1485-1985), perioadă în care au trăit 8203 persoane, adică optsprezece generații, lucrare unică în istoriografia românească.

În baza acestor documente în 1998 a publicat monografia cu același titlu, dedicată „dioștenilor, oriunde s-ar găsi“.

A cules și 1 919 cântece populare (texte literare), din care au văzut lumina tiparului 629 și care, împreună cu alte 143 cântece populare culese de profesorul Ilie Constantinescu, au apărut în anul 1994 în volumul „Cântece bătrânești și doine“.

Restul textelor populare nepublicate au fost donate Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj spre a fi făcute cunoscut, prin diferite publicații, tuturor celor interesați.

La 11 ianuarie 2007 Mihai Bălăianu „a plecat să se odihnească puțin“, lăsând în urmă o operă vastă, cu toate că profesiunea de inginer se împacă mult mai greu cu cea de istoriograf sau folclorist.

*(Datele acestea ne-au fost furnizate chiar de către
ing. Mihai Bălăianu și completate, mai apoi,
de prof. Nicolae Dumitru)*

MIHAI BĂLĂIANU

În 1983 sau 1984, la Institutul de Geografie al Academiei Române, am primit vizita inginerului Mihai Bălăianu. M-am bucurat să-l cunosc. Îmi solicita o scurtă prezentare în scris a solurilor din aria satului Dioști, lucru ce l-am și făcut.

Ulterior mi-a prezentat lucrarea sa despre Dioști, la care se angajase cu multă dăruire între anii 1981-1985. Era vorba de 16 volume dactilografiate chiar de către Lucica Bălăianu, soția sa. Își păstrase un exemplar din lucrare dar altele câteva le depusese deja la Biblioteca Academiei și la Arhivele Statului din București, la bibliotecile municipale din Craiova și Caracal. Fără îndoială, câte un exemplar a donat și bibliotecii comunale și școlii din satul natal.

Este uimitor de multă muncă înmagazinată în această lucrare. Fusese nevoie de o rară pasiune și tenacitate pentru a o realiza, de a transcrie cu corectitudine, cronologic din punct de vedere istoric, o foarte bogată colecție de valoroase documente din secolele trecute referitoare, direct sau indirect, la satele și oamenii din vecinătatea satului natal Dioști. Și multe din documente erau originale scrise în slavona veche și trebuiseră traduse, altele erau în românește dar scrise cu litere chirilice!

Este adevărat că această colecție de documente fusese constituită de-a lungul multor decenii, cu îndemănare și pasiune nelimitată de către profesorul Ilie Constantinescu, el însuși dioștean prin naștere, inginerul Mihai Bălăianu preluând-o de la moștenitori și continuând a o îmbogăți.

Meritul deosebit al inginerului Mihai Bălăianu constă în faptul de a pune în valoare această „avere documentară“, de a o face accesibilă cercetătorilor din diverse domenii ale științei cât și oricărui om interesat de studiul istoriei și culturii acestor locuri.

Încununarea operei vieții sale o constituie, incontestabil, publicarea în 1998 a sintezei *Dioștii. Pagini de istorie* (443 pagini), în care, sub forma unei monografii foarte cuprinzătoare, a redat principalele documente referitoare la satul Dioști, cât și considerații rezultate din studiul acestora, unele schițe de arbori genealogici sau chiar unele materiale deja publicate în diverse reviste referitoare la Dioști.

În prefața acestei sinteze, valoroasă monografie a satului natal, Mihai Bălăianu mărturisește că a adunat în cartea respectivă informațiile și documentele pe care le-a găsit mai importante și specifice comunei Dioști, cu scopul de a nu se uita, astfel cei care vor veni după noi să aibă un material scris, cu date despre cei care au trăit înaintea lor.

Între notele și articolele republicate în această sinteză este și articolul scris în comun, publicat în 1985 în *Analele Universității din București*, în limba franceză, referitor la semnificația unor nume de sate din Câmpia Romanașilor, între care și cel al satului Dioști.

Demonstram în paginile articolului respectiv că numele satului s-a născut, așa cum este specific limbii române, pornind de la numele unor neamuri din timpuri îndepărtate. *Doeștenii* sau, mai apoi, *deoștenii*, cum au ajuns treptat să-și spună ei înșiși, erau, fără îndoială, *urmași ai unui neam Doia (Doe)*, neam ce va fi fost foarte important cu mult înainte de primele documente scrise ce ni s-au păstrat din secolul al XVI-lea și care fac referiri și la satul Dioști.

Nu știm însă, astăzi, cum era pronunțat de către strămoși cu foarte multe secole în urmă numele satului lor, probabil *Doești* sau chiar *Dăești*. Noi aflăm despre el din menționarea lui în documente vechi slavone sau din transcrierea acestora din slavonă în românește, operație făcută târziu de către călugări în mănăstiri, în secolul al XIX-lea, când numele satului se pronunța deja *Deoști* sau chiar ca astăzi, *Dioști*.

Deși în 1985 Mihai Bălăianu a fost de acord cu această ipoteză, renunțând la vechea explicație că Dioști vine de la două (di)+oști, ulterior în sinteza pe care a publicat-o în 1998 va susține ipoteza, puțin probabilă și ea, că numele satului ar proveni de la sintagma *tabără de oști*, pornind, deci, de la forma mai veche (*Deoști*) a pronunției numelui acestei localități.

Argumentele pentru a susține această explicație nu conving, de altfel istoricii nu au dovezi privind existența unei astfel de „tabere de oști“ pe la 1600 pe Dealul Nucilor.

Lăsând la o parte diferența noastră de opinii privind geneza numelui satului și vechimea existenței lui (acesta având o continuitate milenară începând din perioada daco-romană, cu deplasări ale vetrei satului în limitele moșiei lui strămoșești), apreciem implicarea ieșită din comun, tenacitatea și capacitatea extraordinară a omului, inginer mecanic și colonel de artilerie prin formație profesională, de a face o operă-monument pentru dioșteni. Este darul de suflet pentru satul său. Continuă, astfel, pe profesorul Ilie Constantinescu, creatorul imensei colecții de documente istorice, pe care însă Mihai Bălăianu o face, cu un efort mai rar întâlnit, accesibilă și o lasă moștenire dioștenilor dragi.

Prin aceasta Mihai Bălăianu își înscrie el însuși numele în istorie.

Prof. dr. Veselina Urucu

ÎN LOC DE DESCHIDERE

1. *Arhivașii din
București.*

Stimatele Domnule Profesoară Nicoleta Bărbulescu,
Vă mulțumesc foarte mult pentru revizuirea faptelor
@Wences, pentru fotografiile și în special pentru
articolele referitoare la deținerea mea și arhivarea
de către al Comitetului Proze.

Am pus mare atenție la jumătate de secol de la
mai mult decât mi am la pășirea în România
într-un moment, în care în condițiile de
Etnologie în România în domeniul al lui
Dăruie apăsător în 1993 în România 65 și 182
din anul I, unde se vorbește despre asta.

Eu am scris de la 14 de țări și am scris
în 1994, 62 de țări în carte, Către
într-un moment și din care se vede și
la bibliotecă. După un timp și
la bibliotecă județeană. Am scris și
în 145 țări unde se vorbește despre
într-un moment. Am scris și
la Comitetul de Către și
Din aceste date referitoare la
faptelor pentru revizuirea faptelor @Wences.

2.
La fântâna din parcul în informații
mei pentru fiecare țară în parte.
Am scris din nou sunt multe țări
de mine și revizuirea. Ele revizuire
de mine și revizuirea. La revizuire
am scris din nou sunt multe țări
etc, etc.

Vă mulțumesc foarte mult și
faptelor și mi se vede un exemplu
din fântâna din parcul în care
cărțile de mine.

Cu atenție,

Cal. imp. Mihai Bote

P.S. Vă mulțumesc și cele două articole
care cred că sunt foarte bune pentru
revizuirea faptelor @Wences. Ele se vor
puta revizuire de la revizuirea.

Mihai Bote

Scrisoarea lui Mihai Bălăianu

1 octombrie 2001

București,

Stimate Domnule Profesor Nicolae Dumitru,

Vă mulțumesc mult pentru Revista SUFLET OLTENESC, pentru fotografiile și, în special, pentru articolul referitor la declararea mea ca Cetățean de onoare ale comunei Dioști.

Îmi pare rău că printre Folcloriștii doljeni nu sunt trecut și eu, și profesorul Ilie Constantinescu, unchiul meu. Vă rog să consultați DICȚIONARUL ETNOLOGILOR ROMÂNI, în două volume, al lui Iordan Datcu, apărut în 1998, la paginile 63 și 187 din volumul I, unde se vorbește despre noi.

Eu am cules 1044 de texte, din care am publicat în 1994, 629 de texte în cartea CÂNTECE BĂTRÂNEȘTI ȘI DOINE pe care o aveți și dumneavoastră la bibliotecă.

Dacă nu mai este, o găsiți la Biblioteca Județeană. Acolo am publicat și 143 texte culese de unchiul meu, Ilie Constantinescu. Restul de 515 texte, nepublicate, vi le trimit acum. Ele vor rămâne la Centrul de Creație Populară Dolj, ca donație.

Din aceste texte nepublicate puteți să selecționați pentru Revista SUFLET OLTENESC. La sfârșit veți găsi și informatorii mei pentru fiecare text în parte. În acest dosar sunt numai texte culese de mine și nepublicate. Ele cuprind și variante la texte publicate. La urmă aveți strigături în horă, ghicitori, obiceiuri etc., etc.

Vă doresc numai binele și să-mi trimiteți și mie câte un exemplar din revista SUFLET OLTENESC în care apar texte culese de mine.

Cu stimă,

Col.ing.Mihai Bălăianu

P.S. Vă trimit și cele două articole, care cred că sunt prea mari pentru revista SUFLET OLTENESC. Ele se mai pot reduce de Dumneavoastră.

In memoriam MIHAI BĂLĂIANU

Când am primit scrisoarea și textele, mi-am pus în gând ca acestea să vadă lumina tiparului.

Am tot amânat, din varii motive, dar n-am abandonat nici o clipă această dorință.

Îmi pare rău, însă, de un singur lucru: între timp Mihai Bălăianu „a plecat puțin“ să se odihnească, după o muncă titanică de împătimit culegător, cu toate că profesiunea sa era de o cu totul altă factură.

A reușit multe în viață, dar a plecat neîmpăcat că mare parte dintre strădaniile sale nu au fost publicate spre a deveni patrimoniu cultural național.

A plecat neîmpăcat că, deși a cules și a publicat foarte mult material folcloric, nu a putut fi enumerat printre folcloriștii doljeni în Dicționarul etnologilor români, în două volume, al lui Iordan Datcu, apărut în 1998.

A plecat neîmpăcat că încă mai avea multe de zis despre dioștenii săi dragi pe care, prin tot ce a apucat să scrie, i-a făcut cunoscuți întregii nații românești.

Acest volum vine ca o împlinire a regretelor cu care a plecat Mihai Bălăianu, dar și ca o modestă contribuție la completarea cunoștințelor despre creațiile epice și lirice din zona etnografică Dolj, mai exact din comuna DIOȘTI (până nu demult aparținând județului Romanai), creații care, în cea mai mare parte a lor, au constituit repertoriul cunoscuților lăutari Buică Dumitru, tatăl, și Buică Gheorghe, fiul, care nu lipseau de la petrecerile, botezurile și nunțile dioștenilor.

Era de așteptat ca în cele din urmă, la fel cum s-a întâmplat și în perioada anterioară cu așa-zisul folclor de viață nouă, folclorul actual să cadă victimă prostului gust: texte improvizate și melodii așîșderea, folclo-

riste în blugi sau, și mai rău, în costume populare stilizate, cu părul numai șuvițe colorate și cu ochii care nu se mai văd din cauza machiajului exagerat, ca să nu mai amintim de acele ritmuri cu inflexiuni gitanești sau orientale care ne asfixiază ca într-un supliciu fără de sfârșit.

Dacă nu ai repertoriu, îți sar în ajutor firme specializate sau indivizi care-ți livrează texte și/sau melodii autentice contra cost, ca să lăsăm deoparte aranjamentul orchestral, și uite cum, dacă ai bani, poți deveni un foarte cunoscut solist de muzică populară cu imprimări și apariții televizate, unde, potrivit unei taxe, te poate vedea o țară întreagă cum dai din gură cu mult foc despre iubiri și iubite, dușmani și prieteni, mame, tați, copii etc.

Considerăm că și această comercializare obsesivă a cântecului popular, fără o selecție serioasă, este deosebit de periculoasă, constituind o agresiune la adresa autenticității și curățeniei melosului popular românesc.

Nu putem să stăm și să asistăm, parcă neputincioși, la vulgarizarea brutală a doinelor și baladelor, a cântecelor noastre. De aceea, la toate concursurile și festivalurile de gen, se cer, aproape obligatoriu, doine, balade și cântece culese de la pușinii depozitari de folclor adevărat, mă refer aici la rapsozii populari sau la bătrânii lăutari care mai trăiesc și care, dacă sunt căutați, sunt bucuroși să predea aceste nestemate folclorice fără pretențiile pecuniare ale așa-zișilor creatori de folclor.

Dar mai există și un alt pericol: aproape toți cei care bat la poarta afirmării călcând pe scena diferitelor concursuri și festivaluri, după ce încep să urce pe scara valorilor interpretative uită de adevăratul cântec popular și apar tot mai des cu muzică comercială, rătăcindu-se, în felul acesta, în numărul, și așa destul de mare, al unor astfel de soliști.

Dacă măcar o mică parte dintre interpreții de cântec popular ar răsfosi, prin biblioteci sau instituții specializate, culegerile de folclor literar și muzical publicate până acum, s-ar face deja o selecție riguroasă și n-ar mai fi auzite tot felul de făcături pe la toate posturile de radio și televiziune.

Iată de ce, chiar dacă această culegere cuprinde numai textul nu și melodia cântecelor, așa cum ar fi fost ideal să se facă o culegere de folclor, mai ales că, așa cum afirma etnomuzicologul doljean George Breazul „în afară de orațiile de nuntă, proverbe și ghicitori, nu există vers popular românesc, nu există decât cântec popular românesc“ (Patrium Carmen, Melos I,

Craiova, 1941, p.170), culegerea inginerului Mihai Bălăianu vine să completeze averea, și așa săracă, etnofolclorică doljeană.

Cel puțin, sub egida Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Dolj (actuala denumire a instituției) nu a apărut, până acum, nici un volum cu culegeri de cântece populare, chiar și numai text nu și muzică.

Ne pleacă, unul câte unul, adevărații păstrători de nestemate folclorice și nu încercăm să facem nimic pentru a include, măcar în arhivele de specialitate, texte și melodii care pier odată cu aceștia.

Ne lăsăm intoxicați de atâtea făcături care-i îmbogățesc pe unii, iar adevăratele comori intră în pământ odată cu puținii rapsozi populari adevărați sau cu lăutarii vestiți care mai trăiesc dar care nu mai sunt căutați.

Mi-am permis ca textele creațiilor populare culese să fie publicate în ordine alfabetică, pentru o mai bună identificare, iar fiecare text să aibă în subsol persoanele de la care a fost cules, pentru o mai bună informare a cititorului.

Întrucât, aproape întotdeauna, textul folcloric începe cu „Foaie verde de...” am considerat ca titlu, de cele mai multe ori, versul următor al textului.

Culegerile lui Mihai Bălăianu sunt în cea mai mare parte din comuna natală, Dioști, cele mai multe fiind furnizate de informatori care le-au păstrat în memorie auzindu-le de la renumiții lăutari locali: Buică Gheorghe (1907-1982), care le-a preluat de la tatăl său, Buică Dumitru (1881-1938). Iată deci că cel puțin pe o perioadă de 100 de ani cântecele culese au constituit repertoriul acestor lăutari din localitate.

Observăm, de asemenea, că acele cântece culese de la oameni cu mai puțină știință de carte, agricultori în special, au forma neprelucrată, versurile fiind redade așa cum au fost auzite și memorate; cele care au fost culese, însă, de la intelectualii satului au o formă mai lucrată, aceștia oprindu-se asupra textului, asupra rimei, de cele mai multe ori încrucișată, și chiar asupra așezării versurilor în strofă, nepăstrându-se monorima, specifică creațiilor populare.

Citind aceste versuri, de cele mai multe ori scrise parcă într-o cazarmă, ne fuge gândul la „carnețelul cu amintiri” ce nu lipsea din valiza niciunui militar.

Printre textele nepublicate de Mihai Bălăianu și Ilie Constantinescu în volumul „Cântece bătrânești și doine“ se află, de data aceasta, mai puține cântece epice, cele mai multe fiind cântece lirice: de dragoste și dor, de jale, de blestem, de înstrăinare, de cătănie și război, de haiducie, satirice și de lume.

Volumul este completat cu:

- Folclorul obiceiurilor de iarnă*
- Ghicitori*
- Frânturi de limbă*
- Versuri glumețe*
- Jocuri de copii*
- Medicină populară*
- Meteorologie populară*
- Credințe și obiceiuri de peste an*
- Credințe populare:*
 - Interdicții și semne de moarte*
 - Obiceiuri și practice populare la:*
 - naștere și botez*
 - nuntă*
 - moarte și înmormântare.*

Pentru toate acestea, pentru tot ce ai făcut o viață întreagă, îți mulțumim domnule MIHAI BĂLĂIANU!

Iartă-ne că nu ți-am împlinit dorința cât ai fost printre noi!

*Profesor Nicolae Dumitru,
referent la CJCPCT Dolj*

Cetățean de Onoare al comunei Dioști

Domnilor consilieri, stimați invitați,

În această zi de joi, 05 iulie 2001, avem marea bucurie de a hotărî să acordăm titlul de cetățean de onoare al comunei Dioști, județul Dolj, domnului Bălăianu Mihai, fiu al satului Dioști, născut la data de 20 martie 1923 în comuna Dioști, fostul județ Romanați, în prezent în județul Dolj, al doilea copil al lui Nicolae și Oprica, pentru merite deosebite în cercetarea trecutului istoric al localității Dioști și pentru activitatea de redactare a 16 volume reunite sub titlul „Dioștii, pagini de istorie“ care cuprind 5161 de pagini în manuscris, a unei monografii, cu același titlu, ce cuprinde 440 de pagini, a unei culegeri de folclor intitulată „Cântece bătrânești și doine“ ce cuprinde 327 de pagini.

Lucrarea „Dioștii, pagini de istorie“, în 16 volume, se află dactilografiată la bibliotecile: Academiei Române, Direcției Generale a Arhivelor Statului din București, Muzeului Olteniei din Craiova, Școlii Generale Dioști, Bibliotecii comunei Dioști.

Această lucrare a fost întocmită pe baza a 17500 documente originale și în copii inedite, selecționate și donate de domnul Bălăianu Mihai Direcției Generale a Arhivelor Statului din București în „Colecția de documente ing. Mihai Bălăianu – Dioști“.

Colecția cuprinde: hrisoave domnești, hotărâri ale Înaltului Divan, ale Divanului Craiovei, ale Judecătoriei Romanați, dosare ale Primăriei Dioști, hotărnicii de moșii, foi de zestre, zapise etc.

Documentele se referă la comuna Dioști, dar și la alte 178 de localități din Oltenia cu care dioștenii au avut legături.

Activitatea de cercetare și de colecționare a desfășurat-o pe parcursul a peste 50 de ani, fiind pasionat în studierea istoriei poporului român și, mai ales, în cunoașterea elementelor esențiale de istorie locală.

Luptând cu toate greutățile vieții a reușit să-și găsească permanent timpul necesar pentru studiu, cercetare și redactare a principalelor elemente de istorie locală, cu gândul că cea mai bună moștenire pe care o poate lăsa dioștenilor este cartea ce cuprinde istoria satului natal de-a lungul a cinci secole bazată pe documente scrise, dar și pe unele dovezi arheologice care se întind pe o perioadă de peste 2000 de ani.

Setea de învățătură, de cultură, l-a caracterizat tot timpul, începând cu cele patru clase primare din Școala Dioști, având ca învățătoare pe doamna Elena Alexandrescu, apoi ca elev al Liceului Ioniță Asan din Caracal, elev al Școlii Militare de Ofițeri de Artilerie din Pitești, ofițer activ, student la Facultatea de Mecanică din București, inginer mecanic și pensionar, până la această vârstă de 78 de ani, când lucrările sale sunt apreciate de mari personalități ale culturii noastre ca domnul Răzvan Theodorescu, actualul ministru al culturii și cultelor din România, cuvinte de apreciere și laudă prezente în diferite publicații, reportaje la radio și televiziune etc. „Arborii genealogici pe o perioadă de 500 de ani (1485-1985) ai tuturor locuitorilor din satul Dioști“, lucrare trimisă la Londra pentru „Cartea recordurilor“ ce va apărea în luna decembrie 2001, va înfățișa date legate de trecutul nostru istoric întregii lumi.

Lucrările monografice realizate de domnul Bălăianu Mihai se bucură de aprecierea sociologilor români ca: Trăilă Cernescu, V. Ancuța-Romanescu, V. Crețoiu și M. Caproș de la CURS, care în perioada 1-10 octombrie 1998 au întreprins o cercetare sociologică la Dioști, în colaborare cu cadrele didactice de la Școala Dioști. Astfel, în Revista de Sociologie Românească nr. 2 și 4/1999, domnul Trăilă Cernescu, în recenziile sale publicate asupra acestor lucrări, prezintă într-un mod elogios valoarea monografiei „Dioștii, pagini de istorie“

Scoatem în evidență faptul că în volumul al V-lea sunt prezentate numeroase date istorice ale satelor Radomir și Ciocănești, ca sate componente ale actualei comune Dioști.

Dar domnul Bălăianu Mihai, împreună cu soția sa, doamna Bălăianu Eugenia, născută Voiculescu, cea care a ajutat foarte mult în realizarea acestei activități, cheltuind mult timp, mult efort și mulți bani (la peste 150 de milioane lei la valoarea actuală a leului), vin în aceste zile

la Școala Dioști și la Primăria Dioști cu gândul de a cumpăra 5 ha teren agricol și a-l alătura, prin donație, lotului Școlii Dioști, în jurul clădirilor ce vor alcătui Ferma didactică a școlii, atât de necesară în pregătirea tinereilor generații pentru viață.

Pentru toate aceste fapte propunem Consiliului Local Dioști să acorde astăzi titlul de CETĂȚEAN DE ONOARE al comunei Dioști domnului BĂLĂIANU MIHAI, fiu al satului Dioști, căruia, în numele cetățenilor comunei Dioști, îi adresăm calde mulțumiri pentru întreaga sa activitate închinată istoriei localității noastre, cât și urarea de multă sănătate și „La mulți ani!” alături de doamna Bălăianu Eugenia și de cei dragi!

Președintele Comisiei pentru învățământ,
cultură și sănătate,

Profesor Gh. I. Gheorghe.

ROMÂNIA

CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI DIOȘTI
JUDEȚUL DOLJ

*Se conferă
Domnului*

COLONEL INGINER MIHAIL BĂLĂIANU
PENTRU MERITE DEOSEBITE ÎN CERCETAREA
ȘI PROMOVAREA VALORILOR STRĂMOȘESTI

TITLUL
CETĂȚEAN DE ONOARE
AL
COMUNEI DIOȘTI

Dioști,
Iulie 2003

CREAȚII EPICE (BALADE)

BALADE LEGENDARE (FANTASTICE)

Soarele și Luna

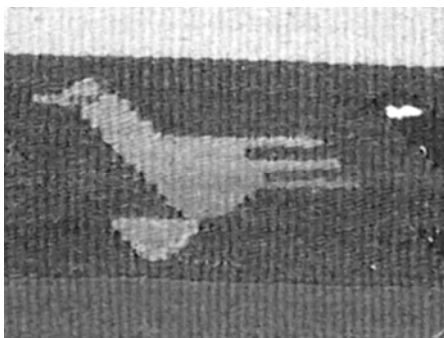
Umbla, frate, mândrul soare,
Umbla, frate, să se-nsoare,
Nouă ani pe nouă cai
Care noaptea pasc în Rai;
Umbla cerul și pământul,
Ca săgeata și ca vântul;
Dar toți cail s-obosea,
Și potrivă nu-și găsea
Ca soră-sa Ileana,
Ileana Cosânzeana;
Și-i frumoasă ca o floare,
Într-o iarnă fără soare.
– Surioara mea, Ileană,
Ileană Cosânzeană,
Haide să ne logodim,
C-amândoi ne potrivim
Și la plete și la fețe,
Și la dalbă frumusețe;
Eu am plete strălucite,
Tu ai plete aurite,
Eu am față arzătoare,
Tu față mângâietoare.
– Alei, frate, luminate,
Trupșor fără de păcate,

Nu se află, adevărat
Frați, să se fi cununat.
Cată-ți, tu, de cerul tău
C-așa a vrut Dumnezeu!...
Soarele se-ntuneca,
Sus, la Domnul, se urca,
Domnului se închina
Și din gură cuvânta:
– Doamne, sfinte și părinte,
Mie timpul mi-a sosit,
Timpul de căsătorit
Și potrivă n-am găsit,
Ca soră-mea, Ileana,
Ileana Cosânzeana!
Domnul sfânt îl asculta
Și de mână mi-l lua
Și prin lad mi-l tot purta,
Doar că l-ar înspăimânta;
Sau prin Rai încă-l purta,
Poate că l-ar încânta.
Apoi, Domnul Dumnezeu
Cuvânta cu graiul său;
Iar când Domnul cuvânta
Norii din sănin pierea:
– Soare, soare luminate,
Trupșor fără de păcate
Și prin lad încă-ai trecut,
Ce mai zice al tău gând?
– Zice, că sufletul meu
Alege-ladul chiar de viu,
Numai singur să nu fiu,
Ci să fiu cu Ileana,
Ileana Cosânzeana!
Soarele se cobora

La soră-sa se oprea,
Mândră nuntă pregătea,
Pe Ileana și-o gătea,
Cu beteală de mireasă,
Cunună de-mpărăteasă,
Și rochiță neșesută,
Cu pietre scumpe bătută.
Apoi mândri, el și ea,
La biserică mergea,
Dar când nunta se făcea,
Vai de el, amar de ea:
Candelile se stingea,
Clopotele se dogea,
Sfinții fața-și ascundea,
Preoții-n genunchi cădea,
Iar mireasa vai de ea,
Frig de moarte-o cuprindea,
Căci o mână se-ntindea,
Și pe sus o ridica,
Și-n mare mi-o arunca,
Valurile bubuia,
Iar ea-n valuri cum trecea
Mreană de-aer se făcea...
Soarele sus se-nălța,
Tot spre apus se lăsa,
Și-n mare se scufunda,
La soră-sa Ileana,
Ileana Cosânzeana.
Iară Dumnezeu cel sfânt,
Sfânt în cer și pe pământ,
Mâna-n valuri că băga,
Mreana-n mână apuca
Și-n ceruri o arunca,
Și-n lună plină-o schimba;

Apoi Domnul Dumnezeu
Cuvânta din graiul său,
Iar când Domnul cuvânta,
Lumile se spăimânta,
Mărilor se tufila,
Munții se cutremura,
Cerul se întuneca:
– Tu, Ileană Cosânzeană,
Suflet fără de prihană,
Și tu, soare luminată,
Trupșor fără de păcate,
Cu ochii să vă zăriți,
Dar să fiți tot despărțiți;
Zi și noapte, plini de dor,
Arși de foc nestingător,
Veșnic să vă alungați,
Cerul să cutreierați,
Lumile să luminați!

*Cules în 1987, de la Văsîică A. Alexandru (Costel), n.1930,
funcționar (casier) în Dioști; învățat de la unchiul său,
Văsîică Costică (1895 – 1985), croitor în Dioști.*

Voica

Frunză sălcioare,
Pe-a gură de vale
Este-o casă mare,
'naltă-n foișoare,
Cu nouă umbrare,
Cu ușile-n vale.
La nouă umbrare,
Nouă legăioare,
Cu al Voicăi zece,
Inimioara rece.
Mai marele lor
Din' și Constantin,
Legăior întâiu`
Fiul maică-i fiu
Fără căpătâiu`;
Și cu barba neagră,
Cu chip de ispravă,
Și cu mintea-ntreagă.
Frunză catifea,
Voicăi că-i venea
Niște negustori,
Chip de pețitori,
De logoditori,
Din Anadolie,
Tot țară pustie,
Peste nouă mări,
A nouălea țări,
Vedea-o-aș pustie
Și-așa să rămâie!
Frunză catifea,
Pă Voica s-o ia,

Să mi-o logodească,
S-o căsătorească;
Toți frații că vrea
Pă Voica s-o dea,
Să mi-o logodească,
S-o căsătorească.
Dar Din', că nu vrea,
Pă Voica s-o dea...
Și-ăștia că-mi pleca,
Și-alții că-mi venea,
Tot din Nadolie,
Vezi, țară pustie,
Așa să rămâie!
Verde și-o lalea,
Pă Voica s-o ia,
Să mi-o logodească,
S-o căsătorească;
Toți frații nu vrea,
Numai Din' vroia,
Vorba le-o spunea,
Plosca le-o primea,
Cu ei să-nvoia...
Și-atunci ce-mi făcea?
La mă-sa mergea,
Din gură-i zâcea:
– Mamă, maica mea,
O dăm pe Voica?
Vremea i-a venit
De căsătorit!
'ai s-o mărităm,
S-o căsătorim
Până când trăim;
Că ei, i-a venit,
Niște negustori,

Cu chip dă păstori,
Dă logoditori,
Tot din Nadolie,
Vezi, țară pustie,
Peste nouă mări,
Peste nouă țări...
Verde și-o lalea,
Mă-sa-i răspundea:
–Dine, maică, Dine,
Dine, Constantine,
N-o dau pe Voica,
Că-i fată, ca fata,
Toarce cu furca,
Dă mă-sii turta,
Să-ntoarce p'în sat
Și coace colac...
Verde și-o lalea,
Dac-așa vedea
Din', că mi-și pleca,
Acas' să ducea,
Ca să se tocmească
Cu ăi negustori,
Cu chip dă păstori.
Cu ei să tocmea,
Și mi să-nvoia:
Pă Voica s-aducă
Vara, de cinci ori,
Că-s zile lucrători,
Mai puține sărbători;
Și iarna, de nouă ori,
Că-s mai multe sărbători.
Verde și-o lalea,
Așa să-nvoia,
Plosca că mi-o bea,

Pă Voica c-o da
Și mi-o mărita!...
Frunză catifea,
Mult că nu trecea,
De-o ciumă ca da,
Toți frații murea,
Mă-sa rămânea,
De mi-i tămâia,
Și mi-i comânda...
Pă toți tămâia,
Pă toți comânda,
Pă Din', ea nu vrea,
Sta și-l blestema:
–Dine, Constantine,
Fieru` și oțălu`,
Ei să mucezască
Și să putrezască,
Dar trupșorul tău
Nici să mucezască,
Nici să putrezască,
Cum tu te-nvoiși,
Pă Voica dăduși,
De mi-o depărtași
Și mi-o-nstrăinași,
Peste nouă mări,
Peste nouă țări,
Tocma-n Nadolie
Vedea-o-aș pustie
Și-așa să rămâie!
Verde și-o lalea,
Nouă ani trecea,
Nici nu mucezea,
Nici nu putrezea,
Sta, cum mi-l băga.

Rugă, că-mi făcea,
Din gură zicea:
– Sfinte, Doamne, Sfinte,
Care tai pământul,
Ascultă-mi cuvântul:
Tu, de ce nu faci,
Tronulețu` meu
Mic dă călușel,
Pânza după ochi
Dalbele ibânci,
Brâulețu` meu
Mică chinguliță,
Piedicuța mea
Un mic frâuleț.
Frunză și-o lalea,
Dumnezeu făcea
Tocmai cum cerea.
Și Din', ce-mi făcea?
Calu-ncăleca,
Și el că-mi pleca,
Tot la Nadolie
Vedea-o-aș pustie,
Tăciuni să rămâie!
Peste nouă mări,
Peste nouă țări,
Și-unde îmi trăgea,
Vezi tu, la Voica...
Casa nu-i găsea,
Dar unde-o găsea,
Tocma-ntr-o boșcea,
Sta de cununa,
La fini boteza,
Bine dobânda!
Verde și-o lalea,

Din' la ea striga:
–Voică, sora mea,
Vin', tu, la neica!
Voica l-auzea
Și îi răspundea:
– Neică, Constantine,
Te-nțăleg prea bine
Da' nu te văz pe tine!
Și-atunci, ce-mi făcea?
Poteca-apuca,
La pârleaz venea,
La Din' ajungea,
Din', când mi-o vedea,
Pe cal o punea,
Drumul că-și lua,
Pe tărâm intra,
Calul contenea.
Voica îmi vedea
Niște păsărele,
Pe ramuri verzăle,
Cânta-n versurile;
Ele ciripea,
Din gură zicea:
–Ferice, dă voi,
Dă părinții voștri,
Au la ce trăi,
Au la ce muri,
Aici c-or veni!
Voica întreba:
– Ce sunt, frate, -alea?
Iar Din', că-i zicea:
– Taci, Voichiță, taci,
Nu te 'spăimânta
Că ești cu neica!

Pe-ale rămurele,
Nu sunt păsărele,
Ci sunt suflețăle,
Vezi, de copilași,
Bine creștinați,
Bine comândați
Și din mână dați.
Frunză ca nalba,
'nainte mergea,
Voica îmi vedea,
Niște păsărele
Cânta-ntunecate,
Pe ramuri uscate;
Ele ciripea
Și așa zicea:
–Vai, de vezi de noi,
De părinții noștri,
N-au la ce trăi,
N-au la ce muri;
Este soacră-sa
De le despărțea...
'nainte mergea,
Voica îmi vedea,
Un mormânt ce-ardea,
O oaie ce făcea?
La râu se ducea,
În el se-nmuia,
La mormânt venea,
Pe el se suia
Și se scutura
Focul de stingea,
Cu aia trăia...
'nainte mergea,
Voica întreba:

– Ce sunt, frate, -alea?

Iar Din' răspundea:

– Taci, Voichiță, taci,

Nu te-nspăimânta,

Că ești cu neica;

Pe-ale rămurele,

Nu sunt păsărele,

Ci sunt suflețale,

Da' de copilași,

Vezi, nebotezați,

Din mână nedați

Și necomândați...

'nainte mergea,

Voica îmi vedea

Un gard de grădele

Și două cățele

Care se certau,

Din gură lătrau;

De n-ar fi gardu'

Și-ar pune capu'!

Voica le vedea

Pe Din' întreba:

– Ce sunt, frate, -alea?

– Taci, Voichiță, taci,

Nu te-nspăimânta,

Că ești cu neica!

Ele nu-s cățale,

Ci sunt cumnățale,

Ele că să ceartă,

Parcă să alatră...

'nainte mergea,

Voica iar vedea

Și îl întreba,

Iar Din' răspundea:

– Ȃsta-a fost cioban
Și cȃt a trȃit,
Omor c-a fȃcut,
Danie a dat,
Vezi astȃ oișȃ
Frumoasȃ lȃișȃ...
Voica mai vedea,
De-o vacȃ-așa slabȃ,
Pȃștea-n livezi verzi
Și bea ape reci:
– Asta este dat
De la naș bogat,
Cȃnd a cununat
Și mi-a botezat,
El a dȃruit
Și rȃu i-a pȃrut...
'nainte mergea,
Și Voica vedea
O vacȃ mai grasȃ,
Grasȃ, mȃngȃioasȃ,
Rupea uscȃturȃ,
Cu sȃnge la gurȃ;
Soare dogorea,
Apȃ nu gȃsea:
– Asta este dat
De la naș sȃrac,
Cȃnd mi-a cununat
Și mi-a botezat,
El a dȃruit
Bine i-a pȃrut...
'nainte mergea,
Din tȃrȃm ieșea,
Și nu nȃzȃrea,
Casa mamȃ-sa...

Din', ce mi-și făcea?
Jos că mi se da
Pe Voica lua,
Capu-n poală-i puneă,
În cap că-i căta,
Somnu' c-o lua.
Din' se furișea,
El că se ducea
La casa de veci
De-unde nu te-ntorci,
Ca să vecuiască
Și să putrezească.
Și cum ajungea,
Pământ se făcea...
Voica se trezea,
Pe Din' îl striga:
– Neică, Constantine,
Nu te văz pe tine!...
De-acolo pleca,
Acas' ajungea
La ferestre încerca:
–Mamă, măiculița mea,
Deschide, mamă, ușa,
Că a venit Voica.
Mă-sa răspundea:
– Moarte, moarte rea,
Fuși, nu mă cerea,
Nouă feciori am avut,
Câte nouă ți-a plăcut...
Veniși acum și la mine
Ca să mă iei, vai de mine!
Dar Voichița ce zicea:
– Mamă, maica mea,
Nu sunt eu moartea,

Ci sunt Voichița.
Mă-sa-i răspundea:
– De ești tu, Voica
Descuie ușa,
Bagă-ți cosița,
Vezi, pe cea fereastră,
Mă-ta s-o cunoască!
Verde și-o lalea,
Așa că-mi făcea,
Și mi-o cunoștea;
Ușa-i descuia,
În casă intra,
Mă-sa-o săruta,
În brațe o lua,
Pe pat că se da,
Sufletu-i ieșea...
Voica rămânea
Și mi-o-nmormânta,
Și mi-o tămâia,
Și mi-o comânda;
Torcea cu furca,
Da mă-sii turta,
Lui ta-su colac
După tors prin sat.

*Cules în 1987, de la Văsîică Ștefana (Matilda), n.1903,
agricultoare.*

BALADE VITEJEȘTI (VOINICEȘTI, HAIDUCEȘTI)

Codreanu

Frunză verde de dudău,
S-a aflat la Movilău
De Codreanu cela rău,
Ce se plimbă prin ponoare,
Cu sarcină bocănească;
Mult e mândru, sprintenel,
Cel voinic, cel voinicel!
Și tot cată-un călușel,
Roibuleț cu părul creț,
De-a lui Codrean drăguleț;
Mult aleargă și-ostenește,
Cal, pe gânduri, nu găsește.
Câți fugari i se arată,
El îi apucă de coadă,
Și îi aruncă departe,
Că de noroc n-are parte;
În baltac se rezema,
Colea-n vale se lăsa,
Colea-n vale, la strâmtoare,
Unde trec mocani cu sare,
Iar în drum cât se punea,
C-un mocan se întâlnea
Și din gură-așa grăia:
– Cale bună, măi muntene!

– Mulțămim, frate Codrene!
– Măi mocane, frățioare,
Nu ți-e roibul de schimbare,
Să-ți dau chielea din spinare
Și-un car mare, plin de sare;
Un car mare cu opt boi,
Să mergi, bogat, de la noi?
– Nu mi-e roibul de schimbare,
Cu-atât mai mult de vânzare,
Căci cu mama roibului,
Plătesc vama Oltului,
Și de-aș vinde pe roibul,
Aș plăti Movilăul!
– Alelei, mocănaș dragă,
De mine dorul te leagă,
Fă și tu pe placul meu,
Că e bun cel Dumnezeu!
Dă-mi puțin pe roibuleț,
Ca să 'cerc de șoimuleț;
De mi-a place umbletul
Eu ți-oi da și sufletul.
Mocănașul se pleca,
Codreanu încăleca,
Trei rugini el îi trăgea,
Roibul în fugă pornea,
Văile se limpezea!...
Fugea roibul nechezând,
Iar mocanul sta plângând
Și din gură tot zicând:
– Alelei, măi Codrenele,
Te vezi dupe sprâncenele,
Că ești făcător de rele;
Vin' Codrene înapoi,
Dă-mi carul și cei opt boi

Și șuba de primeneală,
Câțiva bani de cheltuială!
– Ba, `ți fă cruce, măi mocan,
Zii c-ai cinstit pe Codrean,
Că de-oi veni înapoi,
În loc de car cu opt boi,
Ți-oi da niște pumni zgârciți,
De ți-or părea bani găsiți!...
Și s-a dus, s-a dus, s-a dus
Pân' ce soarele-a apus.
Frunză verde de alună,
Codrenaș, cu voie bună,
Se urca în deal la stână;
Se urca și chiuia,
Toți ciobanii că fugea,
Numai unul rămânea,
Lângă foc se întindea,
Bolnăvior că se făcea;
Codrenaș îl pricepea
Și din gură așa-i zicea:
– Mânca-te-ar lupii, cioban,
La ce te mai faci viclean?
Că ți-oi trage-un iatagan,
De-i sări ca un șoldan;
Scoală-alege-mi un cârlan,
Cârlănaș de la Ispas,
Tinerel, rotund și gras!
El cârlanul și-l lua,
La ciochine și-l lega,
Încăleca și pleca,
Colo-n vale la Șanța;
La Șanța, la crâșmăreasă,
Cu ochi mari de puică-aleasă;
Bea Codrean, se veselește

Cu Șanța să drăgostește
Și de plată nici gândește.
Bea Codrean și poruncește,
Iar crâșmaru-ngălbinește
Și porunca-i împlinește:
– Măi bădiță, măi crâșmar,
Adă-o ploscă de Cotnar
Și una de Odobești,
Dacă vrei să mai trăiești!
Codrean ploștile lua,
La oblânc le anina,
Crâșmărița săruta,
Încăleca și pleca,
Și cu roibul se lăsa,
Deasupra Copoului,
Colea-n sediul Breazului,
Lăcașul viteazului;
Cârlanu-ntreg și-l frigea,
El la umbră se punea,
Masă mândră-și întindea,
Și mânca, bea, veselea,
De poteră nici gândea;
Dar potera-l urmărea,
Poteră arnăuțească,
Cu iarbă vânătoreacă,
Unde-o da să nu greșească!
Codrenaș, cât o vedea,
Plosca la gură-aducea,
Iar potera-așa zicea:
– Dă-te, Codrene, legat
Să nu te ducem stricat!
Codrenaș le răspundea:
– Mielu-i gras, ploscuța-i grea,
De sunteți niscaiva frați,

Iată masa și mâncați!
Arnăuții se izbea,
Armele de foc scotea,
Și-n Codrean le slobozea,
Pieptul lui Codrean sărea,
Iar el rănile-și strângea,
Plumbii din carne-și scotea
Cu ei durda-și încărcă
Și din gură-așa striga:
– Alelei, tâlhari păgâni
Cum o să vă dau la câini,
Că de-atâta sunteți buni!
Apoi durda-și întindea,
Și-n plin durda lui pocnea,
Poterășii jos cădea,
În sânge se zvârcolea...
Iar Leonti Arnăutul,
Înghiți-mi-l-ar pământul,
Nasturi de argint scotea
De –ncărca o şușana
Și-n Codrean o sloboza,
Pe Codreanu mi-l rănea,
Sângele bolborosa,
Voinicelu' meu turba,
În durdă să rezăma,
Baltacul și-l ridica,
În Leonti-l repeza,
Și capu' îi reteza,
Capu' de-a dura sărea,
Trupu' mătăniei făcea;
Dar Codreanu tot slăbea,
Pe genunchi, bietul, cădea,
În palme se sprijinea,
Și potera mi-l prindea,

Lega-s-ar moartea de ea!
Frunză verde de măceș,
Pe Codreanu-l duc la leși,
La domnul de la Rieși;
Și mi-l duc într-un divan,
Unde domnul cu caftan,
Și pe cap cu grigiuman,
Stă culcat pe-un buzdugan,
Lâng-un grec țarigrădean:
– Măi Codrene, voinicele,
Spune tu, domniei mele,
Mulți creștini ai omorât
Cât în țară ai hoțit?
– O, Doamne, Măria-Ta,
Jur pe Maica Precista,
Eu creștin n-am omorât,
Cât în țară-am voinicit;
Vreun creștin de-l mâniam,
Averile-i împărțeam,
Cu doi cai, de-l apucam,
Unu-i dam, unu-i luam;
Mâna-n pungă, de-i băgam,
Jumătate-o deșertam,
Și-unde vedeam săracul
Îmi ascundeam baltacul
Și-i dam bani de cheltuială
Și haine de primeneală,
Iar unde zăream greul,
Mult îmi ardea sufletul,
Pân' ce-i retezam capul;
În cap mâna că-i puneam,
La pământ îl aduceam,
Căpățâna i-o tăiam
Și la corbi o juruiam;

Cel grec mândru, corunat,
Ce ședea cu Domnu-n sfat,
Pe Codrean când l-auzea,
La față se-ngălbinea,
Pe covor îngenunchia
Și din gură-așa grăia:
– De-a mai fi Codrean vreo vară
Îmi scoate grecii din țară...
O, Doamne, Măria –Ta,
Pe Codreanu nu-l ierta,
Că el capul ți-o mânca,
Foc târgului că ți-o da
Și pe Doamna ți-o fura!
Domnul că se speria,
Semn călăului făcea;
Iar Codreanu pricepea,
Semnul Domnului zărea,
Și din gură-așa grăia:
– O, Doamne, Măria-Ta,
Pe greci nu îi asculta,
Că ei viața ți-or scurta;
Grecu-i fiară dușmănoasă,
Grecu-i limbă veninoasă,
Grecu-i boală lipicioasă
Ce pătrunde pân' la oasă!
Iar de vrei ca să mor eu,
Mai lungește veacul meu,
Să mă-mpac cu Dumnezeu;
Mă las' să mărturisesc,
De moarte să mă gătesc,
Și să ascult slujba iar,
Zisă de popi la altar...
Domnul pe gânduri cădea,
Semn armașului făcea,

Porțile se deschidea;
Iar Codreanu –n gândul său
Zicea: - Bun e Dumnezeu!
Frunză verde de bujor,
La biserică- n pridvor,
Stă Codreanu frățior,
Cu butucul la picior;
Popa slujbele-i citea,
De moarte mi-l pregătea,
Codreanu se umilea,
Și gemând popi-i zicea:
– Părinte, sfinția ta,
Mai dezleagă- mi pe dreapta,
Să-mi fac cruce cu dânsa,
Să-mi fac cruce, să mă-nchin,
Ca să mor ca un creștin!
Popa, dreapta-i dezlega,
Mâna-n sân el o băga,
Un dalb paloș că scotea,
Pe butuc că și-l trântea,
Și butucul deschidea:
– Alelei, tâlhari păgâni,
Cum o să vă mai dau la câini,
Că de-atâtea sunteți buni!
Cum zicea, așa făcea,
Poteră măcelărea,
Și la curte se-ntorcea,
Și-n gura mare striga:
– O, Doamne, Măria – Ta,
Ia, deschide-ți fereastra,
Să ne-auzim vorbele,
Să ne vedem faptele;
Să știi Doamne, să știi bine,
Că nu-i vrednic pentru tine,

Să omori voinici ca mine!
Domnul fața-și aprindea,
Grecu-n beciuri s-ascundea,
Curtenii cu toți sărea,
Poarta curții închidea;
Codreanu dacă vedea,
Paloșul și-l zingănea
Și deodată chiuia:
– Alelei, cal roibuleț,
De-a lui Codrean, drăguleț,
Unde ești, voinicule,
Să-mi scapi mie zilele!
Iată roibul l-auzea,
Din răspuțeri necheza,
De la iesle se smucea,
La glas de stăpân venea;
Venea vesel, ne-nșăuat,
Ne-nșăuat și ne-nfrânat;
Zbura vesel pe pământ,
Cu nările și coama-n vânt;
Codreanu se-nveselea,
Pe el iute se-azvârlea,
Printre glonțuri viu trecea,
Zid de piatră-nalt sărea
Și sărind așa zicea:
– Rămâi, Doamne, pe domnie,
Eu mă duc în haiducie;
Rămâi, Doamne, sănătos,
Că tu vrednic nu mi-ai fost;
Iliaș, rămâi cu bine,
Că nici tu nu ești de mine
Și nici eu nu sunt de tine!
.....
Eu mă-nchin cu cânticul,

Ca codrul cu freamătul,
Ca roibul cu umbletul;
Roibul sare zid în loc,
Scoate voinicul din foc;
Codru frunza-și îndesește,
Pe voinic l-adăpostește.
Rămâneți cu veselie,
Ca Codreanu-n haiducie
Și-mi faceți parte și mie!

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n. 1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe (1907-1982),
lăutar în Dioști, care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881- 1938), lăutar în Dioști.*

Miu Copilu'

În dealu' înalt,
Pe drumu' săpat,
Pe-o potecă strâmtă,
De piatră zidită,
De ciocan făcută,
Pe ea că să-mplimbă
Miu Copilu',
Copilaș de munte,
Păunaș de frunte.
El că să-mplimba,
Murgu' când călca,
Piatră scăpăra,
Noaptea lumina,
Noaptea ca ziua...
Miu ce-mi zicea:
– Hai, murgule, hai,
Pe coastă de plai!
Și el că-mi pleca,
Și se scobora,
La puțu' din vale,
Cel c-o salcă mare,
Care sat nu are.
Dar el ce-mi făcea?
Calu' că-l lega,
Tot de curătoare,
Să-i vie răcoare;
Și el se culca,
La umbră de salcă,
Să se odihnească.

El că se culca,
Puțin somn somna,
Frumos vis visa:
Că se logodea
Cu-o fată de crai,
Deasupra de plai.
Murgu' ce-mi făcea?
Din picior bătea,
Pe nas fârăia,
Pe Miu scula.
Miu ce-mi zicea?
– Călușelu' meu,
Belghirașu' meu,
Furii te-ar fura,
Lupii te-ar mânca,
Cum tu fârăiși
De mă pomeniși,
Și cum străfigași
De mă deșteptași!...
Că eu mă culcai,
Puțin somn somnai,
Și eu că visam,
Că mă logodeam,
Cu-o fată de crai,
Deasupra de plai.
Murgu' ce-mi zicea?
– Taci, stăpâne, taci,
Nici nu mă urî,
Nici mă blestema,
`ncalecă pe mine,
Strânge chinga bine,
Că eu mi te-oi duce,
Tot la livezi verzi,
În ele te pierzi!...

Miu l-asculta,
Bine-l înșeua,
Și-l încăleca,
Și drumu-apuca.
Murgu' ce-mi făcea?
Drumu' mi-l lăsa,
Colnicu-apuca.
– Călușelu' meu,
Belghirașu' meu,
Ce lași, tu, drumu'
Și-apuci colnicu'?
Or' șaua te-ndeasă,
Or' frâu' te-apasă,
Or' zalele mele
Ți se par prea grele?
Murgu' răspundea:
– Șaua nu mă-ndeasă,
Frâu' nu m-apasă,
Nici zalele tele
Nu mi se par grele...
Pe min' ce m-apasă,
Și-n drum nu mă lasă,
În valea adâncă,
Pe-o muche de stâncă,
Ei că se găsesc
Și-mi benchetuiesc
Cincizeci de voinici
Cu chicile lungi,
Toți voinici levinți,
Cu armele-n dinți,
Duși de la părinți,
De cînd erau mici...
Și-acolo, mai este
Ianoș, ungurean,

Vechil otoman,
Cu barba zbârlită,
De rele-nvechită,
Cu brâu-nvălită.
Miu l-asculta
Și îi răspundea:
– Hai, murgule, hai
Pe coastă de plai,
Hai, nu-ți fie teamă,
Că te iau pe samă;
Fie chiar și-o mie
Calea să-mi ațâie!
`nainte mergea,
Din cobuz cânta,
Din cobuz de os
Ce zice frumos,
Din cobuz de soc
Ce zice cu foc!
Ianoș l-auza
Și mi-și tresărea,
Din gură-mi zicea:
– Voi, voinicilor,
Armaninilor,
Parcă eu auz
Un glas de cobuz,
Dulce la auz!
Curând vă grăbiți,
În cale-i ieșiți;
De-o fi vreun viteaz,
Cu flori în obraz,
Să nu mi-l stricați
Și să mi-l legați;
De-o fi vreun stricat,
Sau vreun blestemat,

De curve stricat,
O palmă să-i dați
Drumu' să-i lăsați!
Ungurii pornesc,
În cale de-i popresc.
Miu îi zărește
Și lor le vorbește:
– Mă, tâlharilor,
Armaninilor,
Cine v-a mânat
De vii v-a mâncat!...
Și cum isprăvește,
Paloș învârtește,
În ei se repede,
Ca prin iarbă verde,
Din paloș izbește,
Pe toți risipește.
Iar el sângurel,
Pleacă frumușel,
Și iar mi se pierde,
Prin cel codru verde.
Peste lanoș dă,
Cum îl vede, stă.
Ianoș, când îl vede,
La el să repede,
Tot cu puștile,
Cu săbiile...
– Voi, voinicilor,
Armaninilor,
Ia, stați un minut
Că vreau să vă cânt,
Cum n-ați auzit
Cât veac ați trăit.
Și pe loc, de-ndată,

Miu deodată
Începe, pe loc
Să zică, cu foc,
Un cântec duios,
Cântec mult frumos;
Munții că răsună,
Stelele s-adună,
În loc se opresc
Stană, și-l privesc,
Codrii clocotesc,
Frunzele șoptesc...
Ungurii-ascultară
Și se minunară,
Iar Ianoș zâmbește,
Glasul și-mblânzește,
Cu Miu grăiește:
– Vîno, Miule,
Tu, voinicule,
Să ne veselim
Și să chefuim!...
Și-apoi ne-om lupta,
După ce-om mânca...
Toți se-nveselesc
Și se chefuiesc,
Cînd au terminat
Masă de-ospătat,
Vinul de gustat,
Miu, moldovean,
Ianoș, ungurean,
De-o parte se duc
La luptă s-apuc':
Iată măre, frate,
Că Miu izbește,
Pe Ianoș sucește,

Jos îl răbufnește;
În genunchi îl pune
Și capu-i răpune;
Ungurii rămân
`ncremeniți în drum.
Miu îi trezește
Și-astfel le grăiește:
– Voi, vitejilor,
Armaninilor,
Care va putea,
De va ridica
Armuțele mele
Cât îmi sunt de grele,
Cu mine să vie
După vitejie!...
Ungurii se-ncearcă,
La ele s-apleacă,
Niciunul nu poate
Să ridice, frate!
– Voi, mișeilor,
Bazbuducilor,
Codru' îl lăsați,
Plugu' apucați,
Că nu sunteți voi,
Nu sunteți ca noi;
Voi sunteți de gloată,
Buni de sapă lată.
Și Miu, voinic,
Cu deștiul ăl mic
Armele ridică
Pleacă pe potecă,
Cântând din cobuz;
Din cobuz de os
Ce zice frumos;

Din cobuz de soc
Ce zice cu foc!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare; auzit de la soacra sa Scărlătescu Pavel Elena
(1867-1948) și de la baba Fița (1845-1941) din Drăghiceni
(5 km de Dioști).*

Miu și Ștefan Vodă

În oraș, în București,
În curte la Ștefan Vodă,
Frumoasă masă e-ntinsă
Și de mulți boieri cuprinsă;
Purtătorii oștilor
Și fruntea boierilor.
În capul mesei cin' sta,
Și-n mijloc cin' să vedea,
Ștefan Vodă să afla,
Nici nu bea, nici veselea,
Doar cu ochii lung privea,
La copila Dicului,
Surioara Miului,
Că-i frumoasă ca o floare
Și din ochi fermecătoare.
El stătea și o privea
Și din gură-așa-mi zicea:
– Alei, mândră, mândruliță,
Cu sân alb de porumbiță,
Umple cupa mea cu vin,
Ție mândră să o-nchin!
Apoi cântă-un cântecel
Numai cu doruri prin el!...
Copilița-l asculta
Și la Vodă se-nchina,
Ca o floare din grădină,
Și-ntindea o cupă plină,
Și-unde-ncepea-ncetișor
Cu ghers dulce, răpitor:
– Frunză verde stejărel,
Am un frate voinicel,

Și mă tem amar de el!...
Frunză verde măr creșesc,
Și-am și-un domn care-l iubesc,
Și de dânsul mă-ngrijesc!
Vai de mine, cum să fac,
Pe-amândoi să mi-i împac,
Să-mi fie traiu' pe plac?!
Domu-atunci când auzea,
Din vorbe așa zicea:
– Taci, drăguță, nu mai plânge
C-atâta jale ți-ajunge,
Că oricum, cât mai curând,
Împlini-voi al tău gând!...
Voi, boieri, ce ospătați,
Cuvântul să-mi ascultați,
Mâine-n ziuă să v-aflați
Călări pe cai, și-narmați
Cu puști și cu buzdugane,
Și la brâu cu iatagane,
Că facem o vânătoare,
Dupe urși și căprioare,
Dupe păsări gălbioare
Că sunt dulce la mâncare
Și ușoare la purtare.
Iară Calea de-auzea
Ea mult se îngrijora,
Paharele le-ndesa,
Pe toți că mi-i îmbăta;
Le da vin, le da rachiu,
Le da vin de-l marmiziu
De-omor oamenii de viu,
Și rachiu cu anason
De face, din om, neom.
Sara Calea să-mbrăca,

Să-mbrăca și să-ncălța,
Trecea vale și vâlcea,
Până-n codru ajungea,
O frunză-n gură-și punea,
Haiducește șuiera,
Și Miu mi-o auza:
– Iată, futui pe mă-sa,
Aia-i soru-mea, Calea,
Or' dechelciug a sfârșit,
Or' țoale mi-a ponosit,
De la mine a venit!
El calea mi-o aținea
Și ea din gură zicea:
– Nu asară, -alalteri sară,
În curte la Ștefan Vodă,
S-au strâns boierii la vorbă,
Dar de vorbă ce-mi vorbea
Neică, tot de dumneata...
– Taci tu, soru-mea, Calea
Că eu sunt piele de drac,
De-aduc domnia la fag,
Și mi-o judec dupe plac!...
Miu din codru ieșea
C-un cioban că se-ntâlnea
Și din gură-așa-i zicea:
– Măi ciobane, ciobănele,
Dă-mi mie oile tele,
Ca să-ți dau armele mele!
Ciobănașu' să-nvoia,
Oile el i le da
Și-n loc armele le lua.
– D-aoleo, frate ciobane,
Făcurăm cu oile
Să facem cu țoalele:

Dă-mi tu ăl cojoc lățos,
Să-ți dau eu palton frumos!
Făcurăm cu țoalele,
Dară cu căciulile?
Dă-mi pe-a ta de țap bălțat,
Să-ți dau eu ăl comănac,
Dă-mi și bâta ta pârliță,
Să-ți dau pușcă ghintuită!...
Miu, cioban, rămânea
Și Ștefan Vodă venea,
Pe Miu de-l întâlnea
Așa din gură grăia:
– Ciobănaș cu fluieraș,
Puișor de oltenaș,
De știi sama codrului
Să-mi spui fagu' Miului!
– Eu știu sama codrului
Până-n fundul fundului,
Știu și fagu' Miului.
– De știi locurile bine
Nu m-oi duce și pe mine?
– Ba, te-oi duce eu, pe tine,
Dar ascultă-aici la mine,
Lasă-ți aici oștile
Să-mi păzească oile,
Să nu se piardă vreo mia
Că slujesc un an pe ea;
Și de s-ar pierde vreun miel
Eu slujesc doi ani pe el!...
Ștefan Vodă să-nvoia
Și oștile le lăsa,
Oile de le păza,
Și cu Miu că-mi pleca.
Iară Miu ce-mi făcea?

Către munți mi să-ndrepta,
Pe Vodă că mi-l purta
Pe cărări și pe poteci
Ce-s călcate de voinici.
Mai mergea ce mai mergea
Și de fag s-apropia
Și din gură-așa zicea:
– D’ale, doamne Ștefan Vodă,
Mai sumete-ți scările,
Să n-audă cetele,
Să ne ia capetele,
Că aici, frate, că-mi este,
La hățiş, la curmeniș
Unde nu-i loc de cârmiș!
Mai mergea ce mai mergea,
Și la fag că-mi ajungea:
– Iată-ți, fagul Miului,
Lăcașul voinicului,
Iar pe Miu dacă-l vrei
Cată drept în ochii mei!...
După fag, el că se da,
Cojocul mi-l lepăda,
Și deodată s-arăta
Cu țoale de căpitan
Și c-un mândru buzdugan.
Ștefan Vodă cum vedea,
Buza-n patru că-i plesnea,
Miu-atunci îl judeca:
– Ieri, ai fost dat la beție,
Dar acuma, la trezie,
Ce-ai cătat la fag, la mine?
Fostu-ți-a silă de tine,
De te-ai luat după mine?
Ce păcate te-au împins,

De paloșu' ți-ai încins?
Au, tot nu te-ai săturat,
Că pe soru-mea-i furat,
Și-ai făcut cu ea păcat,
Fără-a te fi cununat?!
Și cum sta și judeca,
O frunză din fag rupea,
Și la buză mi-o punea,
Și suna o țâr' din ea,
Tot codrul că răsuna,
De-un chiot ce chiotea,
De-un tropot ce tropotea.
Iată, măre, că deodată
Se ivește-o mândră ceată,
Ieșea ceata de voinici,
Tot cu căciuli stogoșate,
Cu ghebe roșii pe spate,
Cu mustăți în vorvaric,
Cum stă bine la voinic.
Lângă el când îi vedea
Miu din gură zicea:
– Fraților, neferii mei,
Lotrii, puișori de zmei,
Vedeți voi pe acest om?
El e mare, că e Domn,
Dar cât este Domn de mare,
Minte coaptă încă n-are;
Aide copii, să mi-l luați,
În săbii să-l flușturați,
Și nimic să nu-i stricați,
Drumul limpede să-i dați
Că, de-i Domnul priceput,
E destul cât a văzut!...
Domnul pe gânduri cădea

Și din gură răspundea:
– Măre, frate Miule,
Frate, frățiorule,
Eu la mână ți-am picat
Și de moarte m-ai scăpat;
Și eu la fel te-oi scăpa
Când la mână mi-ai pica;
Vino mâine la Domnie,
Ca să vezi o cununie,
Cununia Domnului,
Cu sora haiducului.
S-o fac mie soțioară,
Să domnească peste țară!
Astfel dacă cuvânta,
Îndărăt că să-nturna,
Și tot codru-așa striga:
– Să trăiești, Măria-Ta!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845- 1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

BALADE DE RELATII FAMILIALE ȘI SOCIALE

DRAMELE FAMILIEI

Ileana

Trage verde-un bob năut,
Când îmi vin toate în gând,
Mă leagăn ca iarba-n crâng...
De ce nu m-aș legăna,
Dacă n-am pe nimenea,
Să-mi ție lumânarea,
Când o fi la moartea mea?!
Iar alt` dat-un bob năut,
– Tu, maică, dă m-ai făcut,
M-ai făcut și m-ai crescut,
Tare bine ți-a părut!
Și când fu la măritat,
N-ai luat seama cui m-ai dat;
M-ai dat la hoț de pădure,
De taie carne din mine,
Pă scaun de mărăcine;
Ce n-am fost eu învățată,
Să stau cu ușa-ncuiată,
Cu ferestrele-astupate,
Să spăl haine sângerate...
Nici vorba nu isprăvea,
Gheorghîță pe ușă da,
Din guriță-așa zicea:

– De ce-mi zici, Ileano, -așa?!
– Eu nu zic de dumneata,
Și zic de ursita mea...
Iar Gheorghită ce făcea?
Afar` din casă ieșea,
La vizitiu el striga:
– Vizitiu`, birjarul meu
Pune caii la cupeu
Și hai, să mă-implimb și eu!...
Trage verde-o viorea,
Vizitiul ce făcea?
Caii la cupeu punea,
Și pleca de să-implimba.
Iar Gheorghită ce făcea?
Pe Ileana o lua,
Și pleca de să-implimba.
La un păr mare, stufos,
Gheorghe cu Ileana, jos...
Iar Gheorghită mai zicea,
Când părul i-l arăta:
– Ileano, nevasta mea,
Asta ți-e biserica,
Cuțitul lumânarea,
C-așa fu ursita ta!...
Și pe Ileana tăia.

*Cules în 1987, de la Ilie M. Corina, n. 1931,
agricultoare în Dioști; auzit de la bunica ei,
Șerbănescu Voica (1852 – 1941).*

Oroveanu

Foaie verde ca lipanu` ,
Nu văd luna, nu văd dealu` ,
Of, of! De când muri Oroveanu.
Oroveanu, boier mare,
Muri fără lumânare,
Of, of! Muri fără lumânare...
Foaie verde fir lalea,
Oroveanu ce-mi făcea?
Of, of! Mașina o trimetea,
– Măi, șofere, dumneata
Dă-mi automobila,
Of, of! Să mergem la Lăcrița,
Să-ntărim petrecerea!
Acolo când ajungea,
Petrecerea mi-o-ntărea,
Of, of! În pahare îmi punea,
Paharu-n mână plesnea,
Telegramă că primea,
Că i s-a ars căsuța.
Of, of! Oroveanu ce-mi făcea?
În mașină se suia,
La căsuță că pleca,
Bariera închis-era...
Of, of! – Cantoniere , dumneata
Deschide bariera,
Of, of! Că mi s-a ars căsuța.
Acolo când ajungea,
Căsuța arsă găsea.
Of, of! Îndărăt când să-ntorcea,
Iată că trenul venea,
Pe-Oroveanu-n plin lovea,

De rămas că-mi rămânea
Șoferul și cocoana!...

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

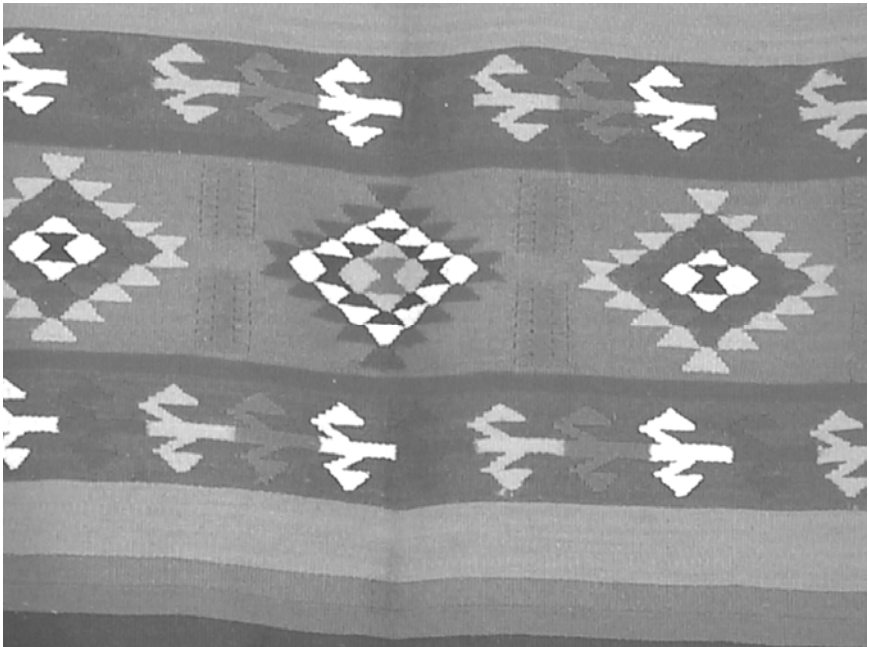
PROFESIA ȘI CONFLICTELE EI

Pe moșia lui Bondoc

Foaie verde siminoc,
Pe moșia lui Bondoc,
Merge-o mașină cu foc.
La coș cine îmi era
Marița și Lenuța;
Marița snopi dezlega,
Lenuța-n tobă-i băga.
Logofătul când venea,
Mariței bine-i părea
Și din gură că-mi zicea:
– Logofete Constantine,
Mai schimbă-mă și pe mine,
Că destul, de patru zile,
De când intră prafu-n mine!
Nici vorba nu isprăvea
Picioru-n tobă-i scăpa...
– Oprește Gheorghe, vaporu`
Că mi-a apucat picioru`!
Oprește Gheorghe, cu totu`
Că mi-a apucat mijlocu`!
Logofătul când vedea,
Jos la brișcă-mi alerga,
Și cu brișca când venea,
Pe Marița jos mi-o da,
La spital mi-o transporta.
Doctorii se sfātuia,
Picolor de lemn îi puneau...
Dar Marița ce-mi zicea:
– Decât cu picior de lemn,

Mai bine scrisă pe tron;
Decât cu mână de humă,
Mai bine moartă-n țărână;
Cine trece, să citească,
Lacrămile să-l pornească!...
Să-i spuneți la-l meu iubit,
Că de-acu` m-am logodit,
C-un băiat din cimitir,
De mi-l cheamă: Trandafir...

*Cules în 1987, de la Ciocănescu Dumitru, n. 1908,
agricultor din Dioști; auzit de la tatăl său
Ciocănescu Gheorghe (1869 – 1955), care le știa de la tatăl
său, Ciocănescu Iordache (1837 – 1897).*

Pe moșia lui Bondoc

Pe moșia lui Bondoc,
Și-acolo mamă, mamă, soră dragă!
Umbl- o mașină cu foc.
Dar în coș cine băga,
Marița și cu Leana;
Leana snopii dezlega,
Marița-n tobă-i băga...
– Bine, că veniși, Marine,
Să mă mai schimbi și pe mine,
Că mi-a intrat prafu-n vine!
Bine vorba nu sfârșea,
Picioru-n tobă-i scăpa,
Toată lumea se strângea,
Pe Marița de-o vedea...
Și-acolo mamă, mamă, soră dragă!
La spital că mi-o ducea...
– Decât eu la spital dusă,
Mai bine pe-o cruce scrisă;
Decât cu picior de lemn,
Mai bine-n pământ să pier!
Cine, mamă, te-o-ntreba
Unde este Marița,
Să nu spui că am murit,
Să spui că am logodit,
C-un băiat din cimitir...

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

ÎNTÂMPLĂRI CONTEMPORANE

Focul de la Costești

Foaie verde meri creștești,
Cum, Doamne, să mai trăiești,
Când mereu te tot gândești,
La jalea de la Costești,
Când a ars biserica,
Cu toată comuna-n ea!...
Ușa-nchisă mi-apuca,
Mai nimenea nu scăpa...
Doar primarul apuca,
Pe fereastră că-mi ieșea,
La primărie mergea,
La telefon că-mi suna,
Cu Pitești că-mi vorbea:
– Trimiteți, pompele-ncoa
Că ne-a ars biserica,
Cu toată comuna-n ea!
Trei pompe mari că-mi sosea,
Și începea de stropea
Focul mi-l mai potolea;
Înăuntru că-mi intra,
Mare groază-i cuprindea
Acolo, de ce vedea:
Trupșoarele-n foc arzând,
Policandrele căzând;
În ușa altarului,
Doar mâna preotului,
Iar la strană, ce-mi vedea,
Și mai tare se-ngrozea,
Băiatul primarului

Și cu al preotului
Ardeau subt- un policandru,
Ca niște flori de leandru,
Băieți cu știință de carte,
Facultate-n jumătate...
Mai trecea ce mai trecea,
O femeie că-mi venea,
Pe la garduri se bocea,
Și din gură că-mi zicea:
– Aurico, fata mea,
Te-am crescut de mititea,
Scumpa noastră, Aurică,
Te-am crescut de mititică,
Cu zăr și cu lăptișor,
Să dai mării ajutor;
– Ce foc, mamă, ce potop,
S-ardeți cu preot cu tot!...

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

Vaporul „Titanic“

În lumea asta mare,
Pe oceanul Atlantic,
Făcut-a prima cursă
Vaporul „Titanic“.
Dar el fuge, fuge
Cu o iuțeală mare,
Fără ca să își ia
Adio, la plecare...
Marinarul Robert,
Planton la catarg,
Strigă în gura mare:
– Se vede un ghețar!...
Nimeni nu gândea,
Nimeni nu visa,
Că vaporul „Titanic“
Se va scufunda.
Alții, prin saloane
Beau, se veseleau,
Ei nici nu gîndeau
Ce se va-ntâmpla...
O negură mare,
Și o ceață groasă,
Făcu santinela,
Să nu mai vadă-n față;
Și numai două clipe,
Și vaporul mare,
Se lovi cu putere,
De ghețarul tare.
Nimeni nu gândea,
Nimeni nu visa,
Că vaporul mare
Se va scufunda.
Atunci căpitanul,

Cu- ai săi marinari,
Trage cu putere,
Apa din „Titan“.
– Scumpii mei prieteni,
Iubiți pasageri,
Drăguțe domnișoare
Și iubiți boieri,
Vă-aduc o tristă veste,
Vaporul „Titanic“
Se află invadat,
Și va fi scufundat!...
Ieșiți iute afară,
Cu tot ce-aveți mai scump,
Că apa furioasă,
V-a șters de pe pământ!
Iar tu, scumpă soție,
Și scumpii mei copii,
Vă mai sărut o dată,
Că ultima va fi!...
Zdruncinați de valuri,
Și-nghețați de frig,
Suiți pe catarguri,
Cuțitele-și înfig;
Muzica încetează,
Valsul mai urma,
Vaporul „Titanic“
Încet, se scufunda...
Atunci căpitanul ,
Singur s-a împușcat,
Ca să nu-și vadă vasul
Cum s-a scufundat!...

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

CREAȚII LIRICE

CÂNTECE DE DRAGOSTE ȘI DOR

Ai di, di murgule, di

Ai di, di murgule, di – bis
Când `oi zice-o dată di,
Numai fuga să te ții!

Ai di, di murgule, di – bis
La mândruța frumușică,
De fel, din Osia Mică.

Ai di, di murgule, di – bis
Că ne-am vorbit amândoi,
Să ne-ntâlnim în zăvoi.

Ai di, di murgule, di – bis
De trei zile n-o văzui,
Și de foc mă-mbolnăvii.

Ai di, di murgule, di – bis
De trei zile și de-o noapte,
Și mă-mbolnăvii de moarte.

Ai di, di murgule, di – bis
Veni popa, mă griji,
Mă griji, mă spovedi.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

A plecat neica în țară

Foaie verde de-o negară,
A plecat neica în țară
Și-a lăsat dorul sub scară,
Dragostile prin ogoară,
Iar Lenuța să omoară,
Nesărutată de-asăară.

Și-a plecat neica de luni
Și-a lăsat dorul prin pruni,
Dragostile prin aluni:
– Săi, Lenuțo, să le-aduni,
Să le-aduni, să le culegi,
Na batista, să le legi,
Pe neica să-l înțălegi!

Și-a plecat neica de joi,
Și-a lăsat doru-n zăvoi,
Dragostile-n sat la noi.

Și-a plecat neica la târg,
Și-a lăsat dorul prin crâng,
Pe Lenuța suspinând
Și din inimă oftând.

Și-a plecat neica la munte,
Și-a lăsat dorul prin curte,
Pe Lenuța tristă-n părte.

*Cules în 1987, de la Matei Gr. Dumitrache, n.1907,
agricultor; auzit de la tatăl său, Matei Grigore
(1869 – 1943).*

Asară, pe vremea cinii

Asară, pe vremea cinii,
Lele, draga mea,
Sumuța Lenuța câinii,
Lele, draga mea,
Sumuța, da' nu prea vrea,
Lele, draga mea,
Că știa, că viu la ea,
Lele, draga mea,
Ca să-i sărut gurița,
Lele, draga mea,
Și ea mie mustața,
Lele, draga mea,
Măi băiete, băiețele,
Lele, draga mea,
Nu fii făcător de rele,
Lele, draga mea,
Spărgătorul casei mele
Lele, draga mea,
Dacă-ți trebuie muiere,
Lele, draga mea,
Vin' la maica și mă cere,
Lele, draga mea,
De-o vrea maica, de n-o vrea,
Lele, draga mea,
Vin' cu birja și mă ia,
Lele, draga mea,
Și mă du la casa ta,
Lele, draga mea,

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Asară trecui călare

Foaie verde iarbă mare,
Asară trecui călare,
Pe la poarta dumată,
Te văzui la lumânare,
Prevenită ca o floare,
Cu fustele rotocoale,
De bagi pe neicuța-n boale.
Și iar verde foi de viță,
Mă uitai printre portiță,
Zării sfârcul la o țâță,
Mă prăpădii dăiculiță;
Dacă zăream țâța toată
Mă găsai, crăpat, la poartă;
De le zăream pe-amândouă
Mă găsai, crăpat în nouă,
Cu hainele numai rouă.
Printre uși, printre stobori,
Zării negrii ochișori
De-mi veni să cad, să mor.

*Cules în 1987, de la Ciocănescu Dumitru, n. 1908,
agricultor; auzit de la tatăl său, Ciocănescu Gheorghe
(1869 – 1955), care le știa de la tatăl său,
Ciocănescu Iordache (1837 – 1897).*

Asară trecui călare

Foaie verde iarbă mare,
Asară trecui călare,
Pe la poarta dumitale,
Te zării la lumânare,
Premenită ca o floare,
Cu fustele rotocoale,
De bagi pe neicuța-n boale;
Cămașă de borangic,
Din picioare mă usuc;
Borangic și ibrișin,
De la inimă leșin.
Și iar verde foi de viță,
Mă uitai printr-o portiță,
Zării botul la o țâță;
Dacă zăream țâța toată
Mă găseai, crăpat, la poartă.
Foaie verde izmă creață,
Când e joi de dimineață,
Tu stai cu oglinda-n brață,
'ți dai rumeneală pe față,
Și negreală pe sprâncene,
Dragă Anicuță, nene,
Mă-mbătrânești făr' de vreme;
Poteca fântânii tele,
Prin ușa cârciumii mele.
Foaie verde bob năut,
Decât cu salbă la gât
Și cu bărbatul urât,
Mai bine cu gâtul gol
Și cu bărbatul margheol.

Decât cu argintu-n ladă
Și cu natantola-n vatră,
Mai bine cu lada goală
Și cu brândușica-n poală.
Decât cu casa-n șindrilă
Și cu nevasta bătrână,
Mai bine într-o coșare,
Să ningă, să plouă-n ea,
Să curgă picătura,
Să scoți apa cu vadra,
Noroii cu albia,
Dar să fii cu mândruța,
Să trăiești un trai cu ea.
Om cu nevasta frumoasă,
Fie-i casa-ntunecoasă,
I se pare luminoasă,
Parcă-i arde lampa-n casă,
Mănâncă cu drag la masă.
Om cu nevasta urâtă,
Să trăiască ani o sută,
Tot o viață amărâtă!

*Cules în 1987 , de la Păunescu Marin, n.1914, profesor,
cumnatul culegătorului.*

Bată-l, Dumnezeu, să-l bată

Bată-l, Dumnezeu, să-l bată
Pe-ăl de-a pus lamba la poartă,
Și scărțăitoarea-n gheată,
Nu poci trece la amantă!
Și-ală verde solzi de pește,
Nu știu lumea cum iubește,
Că nu să măi dovedește.
De iubii și io-ntr-o sară,
Toată lumea mă aflară.
Cât `oi fi, cât `oi trăi,
Fată mare n-oi iubi,
Măi bine de-o nevestică,
Intru noaptea făr' de frică,
Că de-o m-o prinde cu ea,
`oi da gloabă și-oi scăpa.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști)*

Cântă ciocârlia-n vie

Verde frunză iasomie,
Cântă ciocârlia-n vie,
Eu ziceam că-mi cântă mie,
Cântă lu' popa Ilie,
Să se lase de popie
Și de sfânta leturghie;
Leturghia n-o slujește,
El pe mândra mi-o iubește!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845 – 1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Ce-am auzit eu aseară

Foaie verde bob secară,
Ce-am auzit eu aseară,
Mândra mea trage să moară.
Trage de-o lună de zile,
Să-i dea Dumnezeu mult bine,
De-a trage de dor de mine.
De-a trage de dor de altul,
Să moară, fir-ar a dracu',
Că și-a părăsit amantu'!
De ce s-a iubit cu altul,
Nu știa că dă de dracul?!

*Cules în 1987, de la Teodorescu Zoia (n.1923), funcționară,
cumnata culegătorului.*

Ce cați, puică, prin pășune

– Ce cați, puică, prin pășune?
– Di pe fragi și di pe mure...
– Vin la neica, că-ți voi da
Fragi și mure cât ai vrea,
Nici nu trebui' să te-apleci
Fragi și mure să culegi,
Ci-ți sărut ochii o dată,
Doru' murelor să-ți treacă,
Iar de fragi îți vei uita,
Gura când ți-oi săruta.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Ce-mi ești, cucule, hain

Frunză verde de pelin,
De pelin, de rozmarin,
Ce-mi ești, cucule, hain,
De cânți vara jumătate
Și-apoi pleci în altă parte?
Cucule, pasăre sură,
Mușca-ți-ai limba din gură,
Cântecul să nu-ți mai zici,
Nici să mai colinzi pe-aici!
Vara vii, vara te duci,
Când sunt dragostile dulci.
Cântă-mi mie înc-o dată
Că mi-e mintea tulburată;

Cântă-n dreapta mea cu foc,
Să am parte de noroc;
Cântă-n fața mea cu drag,
Că ți-oi da frunză de fag
Să nu mai fii tot pribeag!...

*Cules în 1988, de la Alexandrescu Elena, n. 1907,
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan, n. 1900, apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873 -1937) și
de la tatăl său, Dumitru Ion Iancu (1871 – 1949).*

Cine iubește și spune

Foaie verde trei alune,
Cine iubește și spune,
Ăla nu e om pe lume.
Cine iubește și tace,
Nici dracu' n-are ce-i face!
Toată lumea-n sat iubește,
Și nu se mai dovedește;
Făcui și eu o-ncercare
Mă află și mic și mare.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1083),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Cine-mi iubește jandar'

Foaie verde fir mărar,
Cine-mi iubește jandar'
Să nu-și mai dea sărindar.
Cine jandar' mi-a iubit,

Sărindar și-a slobozit.
Foaie verde viorele,
Mariță, buzele tele,
Fă-le lungi și subțirele,
Pică diamant din ele;
Ți le-a uns mă-ta cu miere,
Să lipească de-ale mele.
Mițo, ochișorii tăi,
Ți i-a uns mă-ta cu clei,
Să se lipească de-ai mei.
Foaie verde-o viorea,
Să mă bată Precista,
Dacă nu te-oi săruta,
De față cu maică-ta!
Să mă bată Dumnezeu,
Dacă nu te-oi ciupi, zău,
Față cu bărbatul tău!
Să mă bată stelele,
Ochii și sprâncenile,
De nu ți-oi lua buzele!

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n.1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907-1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881-1938), lăutar în Dioști.*

Cine-și iubește vecina

Cine-și iubește vecina,
Nu știe ce e odihna.
Că omul care n-o are,
I se pare noaptea mare
Și plapuma grea-n spinare,
Ca și-un drob mare de sare.
Cine are ibomnică,
I se pare noaptea mică
Și plapuma ușurică,
Ca pana de rândunică,
Mânca-o-aș de florinică!

*Cules în 1942, de la Bălăianu R. Ion (1881-1968),
agricultor, unchiul culegătorului.*

Cine trece pe uliță

Și iar verde peliniță,
Cine trece pe uliță
Doi băieți de văduviță:
Unu-i Petre și-altu-i Ghiță.
Ghiță cântă din foiță,
Petre-i cu inima rea,
Că se mărită loana.
Mărită-se, arz-o focul,
Că ea mi-a mâncat norocul!
Mărită-se, arz-o para,
Că ea mi-a făcut ocară!
Zboară doi porumbi pe sus
De la loana cu răspuns.
Porumbelu-l cheamă Ghiță,

Și pe porumbă Marița
Mânca-i-ar neica gurița.

Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n. 1931; auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști (1907 – 1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru (1881 – 1938), lăutar în Dioști.

Cin' ți-a pus numele Mița

Verde fir ca lămâița,
Cin' ți-a pus numele Mița
Să-i fie sfântă gurița.
De-ai fi neicăi drăguliță,
Io ți-aș face de-o căruță,
Cu roate de tărtăcuță,
Osie de brebenei,
Să ne iubim amândoi;
Cu ramuri de micșunele,
Și cuie de viorele,
Rochiță de trandafiri,
Cu panglici de calomfir.
Foaie verde de-o sulfină,
La Mițoșoara-n grădină,
Șade Dinu pe-o tulpină,
Cu mândruța lui pe mână;
Las' să șadă, nu-i păcat
Că l-a avut de amant
Și-o să-l ia și de bărbat.
Foaie verde și-o lalea,
Părinte, sfinția ta,
Deschide biserica,
Cată evanghelia,
Să spovedești pe Mița.

Să nu-i dai păcate multe,
Că e mică și-o să uite;
Și să-i dai mai puținele,
Că tot io mă-ncarc cu ele.

*Cules în 1987, de la Voiculescu Gr. Gheorghe, n. 1915,
agricultor.*

Cole-n deal, la noi

Cole-n deal, la noi,
E-o fată frumoasă,
De-i armeancă,
De-i țigancă,
Ce să-i faci, mi-e dragă!

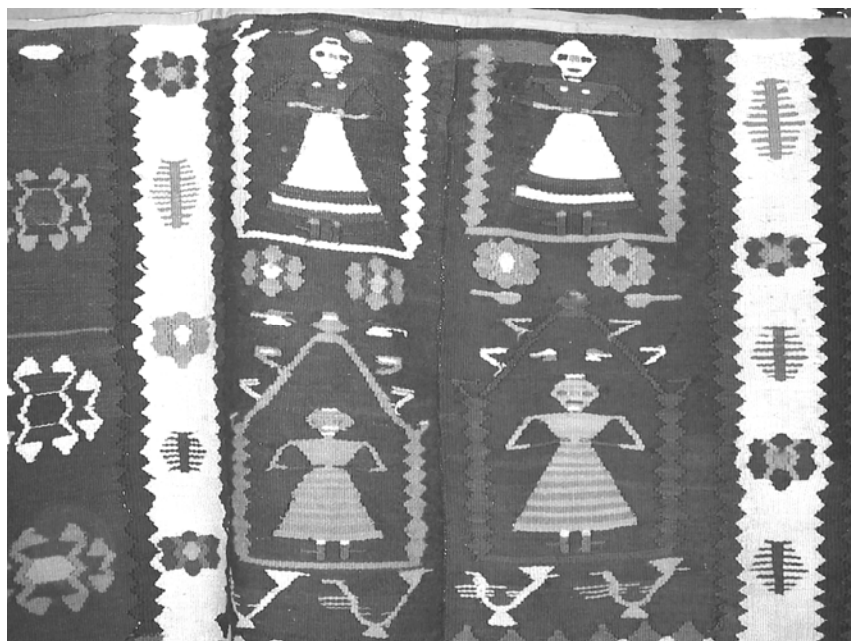
Tata, mama nu mă lasă
Cu ea să fac casă,
De-i armeancă,
De-i țigancă,
Ce să-i faci, mi-e dragă!

În bordeiul ei de piatră
Trăim fără tată,
De-i armeancă,
De-i țigancă,
Ce să-i faci, mi-e dragă!

În bordeiul ei de humă
Trăim fără mumă,
De-i armeancă,
De-i țigancă,
Ce să-i faci, mi-e dragă!

În bordeiul ei de sticlă
Trăim fără frică,
De-i armeană,
De-i țigancă
Ce să-i faci, mi-e dragă!

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena (n. 1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n. 1900),
apicultor; auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu
(1873 – 1937) și de la tatăl său Dumitru Ion Iancu
(1871-1949).*

Colea-n vale la cișmea

Foaie verde și-o lalea,
Mândrulița mea,
Colea-n vale la cișmea,
Două fete se certa,
Săraca și bogata.
Iar bogata ce-mi zicea?
– Pe mine, Ionel mă ia,
Că-mi dă taica patru boi
Și vreo zece mii de lei...
Iar săraca ce-mi zicea?
– Pe mine, Ionel mă ia
Că-mi dă taica ochii mei,
De face cât boii tăi;
Și maica sprâncenile
De face cât miile...

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

De-ai fi om și te-ai pricepe

Foaie verde de trei cepe,
De-ai fi om și te-ai pricepe,
Ai ști mândra unde-mi șede,
Să te duci, să-i cumperi ghete,
Să-i iei ghete și tulpan,
S-o iei cu tine la bal;
Și rochiță de mătasă,
Să te lase noaptea-n casă;
Și ciorapi cu găurele,
Să te lase la picere;

Și să-i iei tulpan pe cap,
Ca s-o duci la bal mascat.
Foaie verde trei granate,
Și-am amante-n șapte sate,
Toate cu nume schimbate:
Una-i Lina, și-alta-i Dina,
Frusina, Ecaterina,
Mai e Sița, și Marița,
Și mai am pe Nicolîța,
Neica pupa-i-ar gurița!
Foaie verde bob năut,
Doi ochi negri ce-am iubit,
I-am iubit și i-am pierdut,
Ferice cin` i-a găsit,
Știe-n lume c-a trăit,
Nu ca mine pătimit.
De-o vrea Dumnezeu, o vrea
Să-mi găsesc și eu una,
Mai frumoasă decît ea,
Cu piciorul cât palma,
Dă-o, Doamne, -n mâna mea,
O vedea ce i-oi lucra...
Foaie verde iasomie,
Mă dusăi la farmacie,
Leacuri de dragoste nu e;
Numai care te iubește,
Tot ăla te lecuiește,
Că e doctor, dă rețete,
Știe să-ncânte neveste.

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n. 1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907 – 1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881- 1938), lăutar în Dioști.*

De-aș muri de dor, de dor

Foaie verde de mohor,
De-aș muri de dor, de dor,
Nu mă însor, nici la vară,
Să fac fetele să moară.

Foaie verde iasomie,
Toată lumea-mi zice mie,
Să iau fată cu moșie,
Să-mi poruncească ea mie.

Foaie verde iarbă coaptă,
Mai bine una săracă,
Ce i-oi porunci, să facă,
Când îi dau palmă, să tacă!

Să iasă-afară plângând,
Să intre-n casă râzând.
Toată lumea vrea să mor,
Să rămâie mândra lor...

De-aș trăi chiar până mâine,
Pe mândra mi-o iau cu mine;
De-aș trăi chiar până marți,
Pe mândra n-o las la alți;
De-aș trăi chiar până joi,
Pe mândra n-o las la voi;
De-aș trăi chiar până vineri,
Pe mândra n-o las la nimeni!...

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

De mi-ai da, fetițo dragă!

De mi-ai da, fetițo dragă,
Numai ce ți-aș cere eu,
Te-aș slăvi o viață-ntreagă,
Ca pe sfântul Dumnezeu!

Nu ți-aș cere bogăție,
Zestre să mă-navuțesc,
Nici să faci vreo nebunie,
Ce florile veștejesc,
Nu-ți cer ca să fugi cu mine,
Părinții să-ți părăsești,
Onoare, liniște, bine,
Viața să-ți primejduiești,
Nu ți-aș cere lucru mare,
Și nici ce te-ai aștepta
Nu. Ți-aș cere-o sărutare,
Dar s-o dai cu voia ta!

*Cules între anii 1980-1986, de la Voiculescu Oprica
(1897- 1986), agricultoare, soacra culegătorului; auzit de la
mama sa Voiculescu Stan Elena (1863-1943).*

Departe, puică, departe

Departe, puică, departe,
Două dealuri ne desparte,
Două dealuri și-o pădure,
Și-o grădiniță cu mure.
Dealul de s-ar măcina,
Murele de s-ar usca,
Să mă uit în al meu sat,

Să văd și eu ce-am lăsat...
Și-am să las, la moartea mea,
Să vie și mândruța,
Să mor cu ochii la ea;
Eu la ea și ea la mine
C-amândoi ne-am avut bine.

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului; auzit de la mama sa
Voiculescu Stan Elena (1863-1943).*

Du-te dor prin ierburi, fân

Du-te dor prin ierburi, fân,
Mi te du la badea-n sân,
Și te du pe drum grăbit,
La bădița-l meu iubit.
Spune-i că eu te-am mânat,
Și-n sân, dor te-am legănat,
Ziua-ntreagă-n dalbe zori,
Te-am purtat doar printre flori.
Du-te dor, seara pe nor,
La bădița, bădișor,
Spune-i drept și-ncetinel
Câte sufăr pentru el;
Du-te dor, la el în prag,
Spune-i jalea și-al meu drag,
Pe bădița să-l apuci
Și la mine să-l aduci.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

Eu copil și tu copilă

Eu copil și tu copilă
Ne jucam în drum...
*Of, of! Nu știam c-ai să-mi fii dragă
Leano, ca acum!*

Cu gluguța pe spinare,
Pășteam în zăvoi...
*Of, of! Nu știam c-o să fim dragi
Leano, amândoi!*

Eu flăcău, tu fată mare
Ne-ntîlneam la joc...
*Of, of! Și-mi plăcea să joc cu tine
Leano, la un loc!*

Lasă lumea să vorbească
Și să facă haz...
*Of, of! Noi să ne iubim-nainte
Leano, în necaz!...*

*Cules între 1980-1986, de la Voiculescu Oprica
(1897- 1986), agricultoare, soacra culegătorului.*

Fă Marițo, un' te duci

– Fă Marițo, un' te duci
Numa-n fustă și-n papuci,
Așa sprintenă ușoară,
Parcă-ai o căprioară?
– Mă duc, bade, la izvor
Să iau apă-n ăst' ulcior,

Să mă spăl, să fiu măi, măi
Și drăguță la flăcăi!
– Fă Marițo, eu gândesc
Că-i bine să te-nsoțesc,
Drumul până la izvor,
Știi bine că-i lungușor...
– Nu-i nevoie, căci în vale
Mă așteaptă badea-n cale,
Și-i amar și vai de cine
S-o lega cumva de mine.
– Fă Marițo, badea-l tău
Este-un prost și-un nătărău;
Și-i păcat ca să-l iubești
Când așa frumoasă ești!
– Ba, nu-i, zău, nici un păcat
Că-i băiat de-aici din sat,
Și-i înalt ca și un brad,
Și mie mi-e-așa de drag!
– Fă Marițo, ia stăi fa,
Nu te prea sfăși așa,
Nu fii încăpățânată,
Stai, să te sărut o dată!
– Ba, măi puneți pofta-n cui,
Parcă nici n-aud ce-mi spui...
Du-te-n treaba dumitale
Că strig pe badea din cale!

*Cules în 1987, de la Păunescu Marin, n. 1914, profesor,
cumnat cu culegătorul.*

Fă Mărie, Mărioară

Foaie verde sălcioară,
Fă Mărie, Mărioară
Măi scobori din deal în vale,
Să-ți dau doftorii de șale,
Că știu, neică, că te doare.
Foaie verde izmă creață,
`nfige secera-n cârstață,
Și cobori la neica-n brață,
Sărută-mă pe mustață,
Curăță-mi trupul de greață
Și gurița de dulceăț!
Foaie verde foi de plop,
`nfige secera-ntr-un snop,
Și scobori la neica-n loc,
Să-mi dai guriță cu foc,
Că mă prăpădesc de tot.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Fir-ar ceasu-afurisit

Și iar verde mărgărit,
Fir-ar ceasu-afurisit
Când plecai după iubit,
Mai bine să fi murit,
Ori calul să fi plesnit.
Și iar verde sălcioară,
Când pusei picioru-n scară,

Șapte mândre leșinară.
Când pusei picioru-n pat,
Mândra mea căzu pe lat
Și vărsă sânge-nchegat,
Cu venin amestecat.
Taci, mândră, nu leșina,
Că mă duc până colea,
Până-n bâlci la Brașova
Să-ți cumpăr de-o malotea,
Cu florile cât palma,
Și să-ncepem dragostea;
Că dragostea de la mine
E ca sârma de subțire,
Când o pui la diblă nouă,
Trași cu arcul, se dă-n două.

*Cules în 1987, de la Văsiică A. Alexandru (Costel), n.1930,
funcționar (casier) în Dioști; învățat de la unchiul său,
Văsiică Costică (1895 – 1985), croitor în Dioști.*

Firicel de iarbă neagră

Firicel de iarbă neagră,
Toate stelele mă-ntreabă,
Care mândră mi-e mai dragă?
Eu le-am spus că n-am avut,
Ele toate m-au crezut;
Numai luna și c-o stea,
Spune că m-a văzut ea,
Sărind gardu' la mândra.

Cules în 1987, de la Popa T. Nicolae (n. 1914), muncitor-cizmar în Dioști; auzit de la învățătorul Enăchescu Ion (1882-1949) și de la mama sa Popa T. Elisabeta (1886-1978).

Geaba, geaba nea Costică

Foaie verde și-o sipică,
Geaba, geaba nea Costică,
Geaba mi-ai casă de sticlă
Și n-ai nicio ibomnică!
Eu îmi stau într-un bordei
Fără coș, fără temeii,
Și-am pe noapte câte vrei...
Fire-a dracu', noapte mică,
Mi se făcu ziulică,
Venind de la ibomnică,
Pe ulița mititică!
Foaie verde colilie,
Aoleo, neică Ilie,
Măi lasă-te de prostie
Și-apucă-te de beție!

De prostie, m-oi lăsa,
Când mi-o suna scândura,
Popa cu cădelnița!...

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n. 1900,
învățătoare în Dioști, și de la soțul său, Ioan, n.1900, apicultor;
auzit de la mama sa, Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de la
tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Hai, salcâm, salcâm de vară

Hai, salcâm, salcâm de vară,
Și voi flori de primăvară,
Pentru tine, fa Ileană,
N-a crescut iarba-n poiană;
N-a crescut, s-a veștejit
De când noi nu ne-am iubit.

Hai, Ileano, s-o cosim,
Sau mai bine s-o stropim;
Pe-a mai mare s-o cosim,
Pe-a mai mică s-o stropim,
Nici cu apă, nici cu vin,
Numai cu țâță din sân.

Fa Ileano, bărbat n-ai,
Dar gurița cui o dai?!
Dă-mi-o mie cu chirie
Până la Sfânta Marie,
Cân` s-o coace coarna-n vie.

*Cules în 1988, de la Ionescu Ștefan (n.1897), învățător în
Dioști.*

Hi, hi, hi murgule, hi

Hi, hi, hi murgule, hi,
Picioarele nu-mpleti,
Că n-am să te leg aci!
Când `oi zice-o dată: - Hăi!
Să sari șaptezeci de văi!
Hi, hi, hi murgule, hi,
Cin' te-o prinde-al lui să fii.
De te-o prinde mândruța,
Singurel să stai la ea,
Să-ți dea boabe cu poala,
Mie să-mi dea gurița!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

I-auzi valea cum răsună

I-auzi valea cum răsună
Eu cu puica n-o duc bună!...
I-auzi cum răsună valea
Și puicuța-mi ține calea;
I-auzi cum răsună dealul
Și puicuța-mi plimbă calul.
`mplimbă-l taică și mi-l poartă
Prin ograda ta cu iarbă,
Să pască iarbă de-a bună
De la tine din grădină,
Și pe mine-n cas' la cină
Să-mi așterni de-o rogojină

Și-o perinioară de lână,
Mulțumescu-ți de odihnă!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Ioane, Ioane craiovene

Ioane, Ioane craiovene,
Intră-n casă, nu te teme,
Că de cine te-ai temut,
L-am otrăvit și-a murit,
Cu otravă din cuțat.
Foaie verde bob orez,
Dacă nu vrei să mă crezi,
Intră-n casă de mi-l vezi,
Cum șade gătit pe masă,
Învălit în pânză-aleasă;
I-ai pânda de pe obraz,
De-i vezi moartea cu năcaz;
I-ai pânda de pe mijloc,
De-i vezi moartea cea cu foc;
Și iar verde trei sarmale,
I-ai pânda de pe picioare,
De-i vezi moartea cea cu jale!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

La fereastra din obor

Și iar verde de mohor,
La fereastra din obor,
Bate murgul din picior,
Să mi-o deștepte din somn
Pe puica cu capul gol,
Cu mărgeanul roșior,
Roșior și bobonat,
Peste țâțe revărsat.
Și iar verde foi de nuc,
Mie-mi cânt-un pui de cuc,
Că la vară eu mă duc,
La primăvară mă-ntorc,
Să dau bordeiului foc,
S-ardă cu mâtaci cu tot;
Cărămida să rămâie
Dușmanilor de tămâie,
Că sunt mulți, arde-i-ar focul,
De nu-i mai încape locul,
Și sunt mulți, sufla-i-ar vântul,
Nu-i mai încape pământul.

*Cules în 1987, de la Văsiică Ștefana (Matilda), n. 1903,
agricultoare.*

Lică și iar lică

Foaie verde și-o aglică,
De-aș avea o ibomnică,
Lică și iar lică,
Fie cât de mititică,
Numai s-o pot duce-n cârcă,

Lică și iar lică;
În cârcă și după cap,
S-o țin pentru sărutat,
Lică și iar lică.
De-aș avea o ibomnică,
Fie cât de mititică,
Lică și iar lică,
Numai s-o port pe opincă,
Și să o pup oțârică,
Lică și iar lică.
Să mi-o mușc de obrăjior,
Să-i ciugulesc din cercel,
Lică și iar lică,
Din cercel și din sprânceană,
Fir-ar a neicăi codană,
Lică și iar lică.

*Cules în 1988, de la Alexandrescu Elena (n.1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n.1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de la
tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Maria neicăi, Marie

Maria neicăi, Marie
Cât de dragă mi-ești tu mie,
Nimeni pe lume nu știe,
Și nici tu nu știi Marie!
Când te-ntorci de la izvor,
Și vii seara pe răzor,
Tu-mi cânți de jale și dor,
Maria neicăi, Marie.
Când vii seara de la grâu,
Cu caierul prins în brâu,

Eu te-aștept lângă pârâu,
Maria neicăi, Marie.
Când te văd cu Ion prin crâng,
Eu oftez și-ncep să plâng;
Te iubesc și-mi pare rău,
Că nu-s eu alesul tău.
Dorul tău când mă ajunge,
Inima-n mine se frânge,
Și încet încep a plânge,
Maria neicăi, Marie.
Nu-i destul că ești departe,
Dor și-o lume ne desparte,
Glasul ei amăgitor
Ne vorbește bârfitor,
Ca să ne topim de dor.

*Cules în 1987 de la Popa T. Nicolae, n. 1914, cizmar în
Dioști; auzit de la învățătorul Enăchescu Ion (1882-1949) și
de la mama sa, Popa T. Elisabeta (1886-1978).*

Mă Ionică, mă Ionele

Mă Ionică, mă Ionele,
Cu părul făcut inele,
Vino-ncoace, băiețele,
Să-ți dea țața floricele!

Brebenei și micșunele,
Ca să te gătești cu ele;
Să-ți dea țața buze moi
Să ne-ndrăgim amândoi!
Să-ți dea țața ochii ei
Ca să-i tot săruți când vrei!

Mă Ionică, mă Ioniță,
Vino colea-n grădiniță,
Vin' la țata în pădure
Să culegem fragi și mure,
Fără grijă și nevoi,
Fără spaimă de ciocoi.

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

Mă mir ce dragoste-avem

Foaie verde untdelemn,
Mă mir ce dragoste-avem,
Că din ochi doar ne vedem,
C-altă putere n-avem!
Că de-aș avea vreo putere,
Te-aș face o tabachere;
Tabachere cu foiță,
De te-aș purta-n sân, la țată;
Tabachere cu tabac,
De te-aș purta-n sân cu drag.
De dragi puică, să fim dragi,
Dar nădejde să nu-mi tragi,
Că nădejdea de la mine
E ca sârma de subțire,
Când o-ntinzi mai mult, nu ține,
Zboară dorul de la mine!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Mă uitai din deal în luncă

Mă uitai din deal în luncă,
Văzui lunca-mbobocită,
Și pe mândra premenită,
În fustă albă și cicic,
Cămașă de borangic.
Botul țâții l-am văzut,
Am amețit și-am căzut;
Botul țâții, roșior,
Mi-a venit leșin să mor.
– Ce cați, mândro, pe colnic
Răsucind la borangic
Și pe fus nu ai nimic?!
– O vacă c-un vițel mic
Și-un pustiu de ibomnic.

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n.1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907 – 1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881 – 1938), lăutar în Dioști.*

Mă uitai din deal în luncă

Mă uitai din deal în luncă,
Văd o casă mititică,
Cu ușile de sipică,
Cu ferestrele de sticlă,
Și-o nevestă tinerică,
Ședea-n pat, torcea la furcă,
Cu caierul de bumbac,
Cu furca de liliac,
Cu fusul de salbă moale,

Când îl vede, neica moare.
A nevastă tinerică,
Se certa cu moartea, furcă:
– Fugi moarte, nu mă lua,
Că m-am logodit toamna,
Și-am făcut nuntă iarna,
Și-acum mi-e dragă lumea!...
– Eu te-am lăsat, de-ai trăit,
Dar acu` mi-a poruncit,
Fără tine nu mă duc.
– Dar, ce ai moarte, cu mine,
Nu fac nicio stricăciune,
Numai dragoste pe lume!

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n.1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907 – 1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881 – 1938), lăutar în Dioști.*

Mândruță de pe răzor

Foiliță și-un bujor,
Mândruță de pe răzor,
Mai fă-ți cale
Pe cea vale,
Cu oițele,
Cu cofițele,
Cu ochii ca murele,
Să-nfundăm pădurile.
Foiliță de cireși,
Mi-ai jurat, puică, să ieși
În grădină,
La sulcină,
Ori în vale,

Pe cărare;
Nu știi, mă-ta te-a bătut,
Ori n-ai vrut,
Ori n-ai putut...
Foiliță din vâzdoace,
Voinicel de pe răstoace,
Mână-ți oile încoace,
C-așteaptă fetițele,
Înflorind cosițele,
Rumenind gurițele.

Cules în 1988, de la Radu N. Pavel, n.1919, agricultor.

Mi se despotcovi calul

Foaie verde ca lipanul,
Mi se despotcovi calul,
Tot suind la mândra dealul.
Nu e vina calului,
Nici a potcovarului,
Și e vina mândrii mele,
C-a pus casa-ntre vâlcele,
De nu pot sui la ele.
Potcovii calul cu francu',
Să trec la mândruța șanțu';
Potcovii calul cu mia,
Să trec la mândruța via;
Potcovii calul cu suta,
Să trec la mândruța puntea;
Potcovii calul cu polul,
Să trec la mândruța podul;
Potcovii calul cu rubla,
Să trec la mândruța gârla.
Dar nu-i vina nici a ei,

Și e vina tot a mea,
Că mă duc prea des la ea.

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n. 1900,
învățătoare în Dioști și de la soțul său, Ioan, n. 1900, apicultor;
auzit de la mama sa, Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său, Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Murgule, coamă rotată

Murgule, coamă rotată,
Fă-ți picioarele grămadă,
Și du-mă la mândra-n poartă,
Să mi-o mai sărut o dată,
Că mâine plec în armată,
Rămâne nesărutată,
Limba-n gură nemușcată,
Și rochița necălcată...
Rău de omu-amurezat,
Toată ziua zace-n pat,
Și noaptea pleacă în sat,
Să-și găsească-un sărutat.

*Cules între 1980-1988, de la Alexandrescu Elena (n.1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n.1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Mută-ți, neică, poteca

Foaie verde fir lalea,
Mută-ți, neică, poteca
De pe la fereastra mea,
Nu mai sunt amanta ta.

Știi, neică, când ne iubeam,
Seri de seri ne supăram,
Și a treia ne-mpăcam;
Veneai și băteai la geam,
Pe dește te cunoșteam...
Foaie verde solzi de pește,
Pe-afară cine șoptește,
Nu știu, mamă, nu mi-l văz,
Poate e vreun cihurez.
Fata mării, fata mea,
Nu vine el degeaba,
Vine ca să-i dai gura,
Că e dulce ca mierea.

*Cules în 1987, de la Teodorescu Zoia (n.1923), funcționară,
cumnata culegătorului.*

N-avu dracu` ce lucra

Foaie verde și-o lalea,
N-avu dracu` ce lucra,
Iubi finu` pe nașa.
Nu ți-o fi, fine, păcat,
Nici frică de blestemat,
Că pe toți v-am botezat,
Pe unul l-am cununat.
Foaie verde și-o lalea,
Taci, nașe, nu mai plângea,
C-are finu-tău parale,
Face cruci și sărindare,
Le scoate la drumul mare,
Cine-o trece, să se-nchine,
Să roage nașii de bine,
Finului de sănătate,

C-a iubit nașele toate;
Nu le-a iubit mai departe,
De-abi' drumul îi desparte.

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n. 1900,
învățătoare în Dioști; auzit de la mama sa,
Ioana Dumitru Iancu (1873 – 1937).*

Neiculița-l meu, al dus

Frunză verde lemn adus,
Neiculița-l meu, al dus,
Mai trimite-mi un răspuns,
Să vedem unde-ai ajuns.
Trei poște din Turn în sus,
Să-ți fac merinde de-ajuns;
Și să-ți fac de-o azmișoară,
Frământată-n lăcramioară,
Cu dor di la inimioară.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Niciodată să nu-ți faci

Foaie verde bobii dragi,
Niciodată să nu-ți faci
Ibomnică cu tâlmaci,
Tâlmaciu te tâlmăcește,
Ibomnica ți-o iubește.
Foaie verde de-un bujor,
Să-mi iubești mai depărcior,

Că prinde milă și dor.
Foaie verde de-o sulfină,
Fa prietină, vecină,
Să nu-ți porți bărbatu' bine
Că vine sara la mine.
Vine, bate la fereastră,
Iar io-s femeie miloasă,
'I iau de mână, -l bag în casă
Și-i dau scaun ca să șează.

Cules în 1987, de la Neferu Ion, n. 1940; auzit de la mama sa, Ioana, n.1914 și de la tatăl său, Neferu Nicolae (Teglici) (1911-1969).

Ocheșică sprâncenată

Frunză verde foaie lată,
Ocheșică sprâncenată,
Când te văd seara la poartă,
Cu mijlocu' de ciocoaică,
Cu ochi negri de șerpoaică,
Cu coada bălăuroaică,
Să fiu încuiat în cheatră,
Și tot aș sparge-o cu-o daltă
Ca să te sărut o dată;
O dată, de două ori,
Că-mi vine leșin să mor.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Pădure ca la Vârtoape

Foaie verde trei granate,
Pădure ca la Vârtoape,
Neică, nici nu se mai poate;
Sunt lemnele drept înalte,
Strâmbe pe la jumătate,
Treci prin sat și nu te-abate,
Căci sunt fetele turbate,
Nevestele, curve toate...
Iasă pi la curmătură
Toate cu oglinda-n mână,
Și se uită vicleșește,
Fânu-n luncă putrezește.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

Pe cărare, sub un brad

Pe cărare, sub un brad,
 Zău, zău!
Șade-un voinic supărat,
 Zău, zău!
Ce stai, bade, supărat
 Zău, zău!
Ori aștepți un sărutat,
 Zău, zău!
Cum să nu fiu supărat,
 Zău, zău!
La vestea ce am aflat,
 Zău, zău!
Că mândra s-a măritat,

Zău, zău!
Când am fost înstrăinat,
Zău, zău!
Sus pe munți de piatră seacă
Zău, zău!
Colind, dorul să-mi mai treacă,
Zău, zău!
Să-mi gădesc o altă fată,
Zău, zău!
O dragoste-adevărată.
Zău, zău!
Du-te, bade, -ncetinel
Zău, zău!
Dorul n-ai să scapi de el,
Zău, zău!
Că dragostea n-are leac,
Zău, zău!
Fără ochii care-ți plac.
Zău, zău!

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

Pe marginea Jiului

Pe marginea Jiului,
Of, of! E poteca murgului,
Na, la țafa, na!
Murgul meu apă nu bea,
Of, of! Nici din Jii, nici din ceșmea,
Numai din gurița ta,
Na, la țafa, na!
Murgule, o să te vând,
Of, of! Banii pe tine să-i prind,

Na, la țafa, na!
Stăpâne, n-o fi păcat,
Of, of! Să vinzi dobitoc curat,
Căci prea bine te-am purtat,
Na, la țafa, na!
Când ziceai o dată: hăi!
Of, of! Săream peste șapte văi,
Na, la țafa, na!
Șapte văi, șapte vâlcele,
Of, of! Până la mândrele tele,
Care te-ai iubit cu ele,
Na, la țafa, na!

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

Plecai vinerea la târg

Frunză verde măr pupit,
Plecai vinerea la târg,
Să văz boii cum se vând,
Vacile cum se plătesc,
Mândrele cum se iubesc.
Găsii pe mândruța mea,
Pe brațele altuia,
N-am cuțit că m-aș junghia
Și pe mine și pe ea.

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

Potecuța de pe vale

Foaie verde trei migdale,
Potecuța de pe vale,
Făcută de-o fată mare,
Urdinind la vrăjitoare.
Cu ulceaua pe sub poale,
Să vază-n burtă ce are;
O gonghiță cu picioare,
C-a fost păcălită tare.
Astăzi naște, mâine crește,
Scoate capul de vorbește.

*Cules de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983), învățătoare
în Dioști; auzit de la soacra sa Scărlătescu Pavel Elena
(1867-1948) și de la baba Fița (1845-1941) din Drăghiceni
(5 km de Dioști).*

Puișorul meu iubit

Ah! Mi-e dor, mi-e dor de tine,
Puișorul meu iubit,
Arde inimioara-n mine,
De când noi ne-am despărțit;
Buzele îmi sunt pârlite,
Tot șoptind numele tău,
Tot șoptesc ziua și noaptea,
Și mă rog la Dumnezeu!
Aseară te așteptai,
Cu cină și cu lumină,
Iar dacă văzui că nu vii,
Pusăi dorul căpătâi,
Cu dragostea mă-nvelii,

Și ce chinuit dormii!
Peste noapte mă visai,
Dragă, că mă sărutai;
Mă sculai și pipăii,
Dar nimica nu găsii,
Găsii dorul inimii,
Scris pe fața perinii,
Scris cu literi de mătasă,
Te-am iubit c-ai fost frumoasă...
Au trecut doi ani de zile,
De când noi ne-am despărțit,
Arde inima în mine,
De când nu ne-am mai văzut.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

Șapte săptămâni în post

Șapte săptămâni în post,
Pe la mândra n-am mai fost.
Și-aseară fusei la Dina,
Sparseră porcii grădina,
Și intrai în cas' cu sila;
Iar Dina când mă văzu,
Șapte scoarțe mi-așternu,
Șapte scoarțe și-un macat,
Și-o perină de bumbac,
Umplută cu liliac,
Să-mi fie moale la cap,
Și dulce la sărutat.

*Cules în 1988, de la Neda Nicolae (n.1914), funcționar,
contabil șef la C.A.P. Dioști.*

Tânăr și frumos ca bradul

Tânăr și frumos ca bradul,
Măicuța m-a făcut,
La luptă și la oaste,
La toate priceput.
Când am plecat de-acasă,
Măicuța mea plângea
Și suspina cu jale,
Că nu mă mai vedea.
Când am plecat de-acasă,
Cu calul înșeuat,
Făcea să țipe dracul
În fetele din sat.
Atunci, copila popii
Pe ochi m-a sărutat,
Și mi-a zis: - Bădiță,
Să te întorci bărbat!...
Dar eu am scos inelul
Și-n deget i l-am pus,
Pe față-am sărutat-o
Și la război m-am dus.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

Trandafir roșu-n fereastră

Trandafir roșu-n fereastră,
Nu făcea negură-n casă,
Scrie neica la o masă.
Și-mi scrise două, trei rânduri,
Și mi se puse pe gânduri;

Și-mi puse mâna la falcă
Și gândește la amantă...
Iubii fată cu amant,
Nevestică cu bărbat,
Le-am iubit și am plecat.

*Cules în 1988, de la Neda Nicolae (n.1914), funcționar,
contabil șef la C.A.P. Dioști.*

Un' te duci, mă' Ionică?

Foaie verde și-o sipică,
– Un' te duci, mă' Ionică?
– Peste Olt, la ibomnică.
– Oltu-i mare, luntrea-i mică
Și te-neacă, mă' Ionică!
– Fie Oltu' cât de mare
Mândra mi-l trece călare;
Fie Oltu' cât de-adânc
Eu mi-l trec cu meșteșug,
Pe două roate de plug
Și la mândra tot mă duc,
S-o cuprind, să mi-o sărut,
Că sunt călător, mă duc.

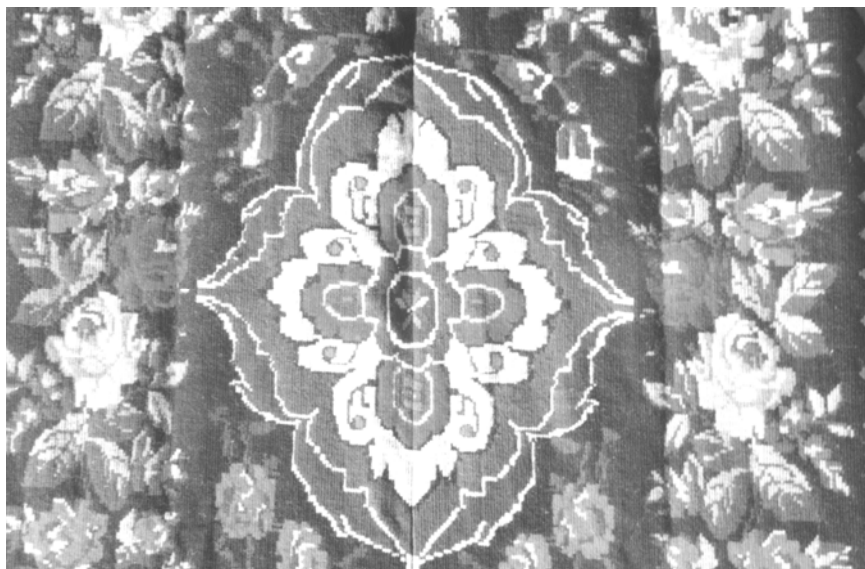
*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n.1900,
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan , n.1900, apicultor;
auzit de la mama sa, Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său, Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Vezi nelegiuito, vezi

Foaie verde de orez,
Vezi nelegiuito, vezi,

Vezi cu ochii și nu crezi,
Și mă-ntrebi de ce-mi oftez.
De oftat, ce oftez eu,
Și pământului i-e greu;
De oftat, ce-am oftat tare,
Nici soarele rază n-are!

*Cules în 1982, de la Scărlătescu Filofteia (1905-1983),
învățătoare în Dioști; auzit de la soacra sa
Scărlătescu Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița
(1845-1941) din Drăghiceni (5 km de Dioști).*

CÂNTECE DE JALE

Dumnezeu s-a supărat

Foaie verde matostat,
Dumnezeu s-a supărat,
Astă vară n-a plouat...
Și-a bătut vântul din sus,
Musca-n țară a adus;
O muscă otrăvitoare
Se pune pe boi și moare.
Și s-a pus pe boii mei
Și au murit amândoi.

Foaie verde foi de linte,
Și făcui de-o rugăminte,
La câțiva oameni cu minte,
Ca să-mi dea și mie bani,
Și să-mi cumpăr doi juncani;
Baremi zece mii de lei,
Ca să pot ara cu ei,
Să mă duc și cu chirie,
Să mă scap de datorie.

*Cules între anii 1980-1988, de la Alexandrescu Elena
(n. 1907), învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan
(n. 1900), apicultor; auzit de la mama sa Ioana Dumitru
Iancu (1873-1937) și de la tatăl său Dumitru Ion Iancu
(1871-1949).*

Păsărică, păsărea

Păsărică, păsărea
N-ai văzut pe mama mea?
Am văzut-o la cișmea,
Scotea apă și plângea.
De ce plângi, măicuța mea?
Plâng de mine și de voi
C-a murit tata-n război...
Scoal', tăicuțule, din groapă
De ne-ncață și ne-mbracă,
Că măicuța e săracă
Și n-are ce să ne facă.

*Cules în 1980, de la Voiculescu Oprica (1897- 1986),
agricultoare, soacra culegătorului; auzit de la mama sa,
Voiculescu Stan Elena (1863- 1943).*

Vântul bate vârfurile

Vântul bate vârfurile,
Iar apa malurile,
Pe mine gândurile,
Să-mi apuc drumurile.
Eu sunt crescut în străini,
Ca și floarea între spini,
Bate vântul și-o clătește,
Floarea de spini se lovește;
Ea se lovește de spini,
Eu mă lovesc de străini...
De străinătate multă,
Mi-a căzut lumea urâtă;
De străinătatea mea,

M-a urât toată lumea;
Eu sunt mâncat de străini,
Iarba de boii bătrâni,
Nici n-o paște, nici n-o crește,
O ia-n gură, -o morfoleşte...
Eu sunt mâncat de dușmani,
Ca iarba de boi bălani,
Aduși de la Teleorman,
Nepăscați iarbă de-un an.
Că străinul, tot străin,
De i-ai face apa vin,
Tot nu-i faci voia deplin;
De i-ai face apa bere,
Tot nu-i faci nicio plăcere,
Scurtarea zilelor mele!

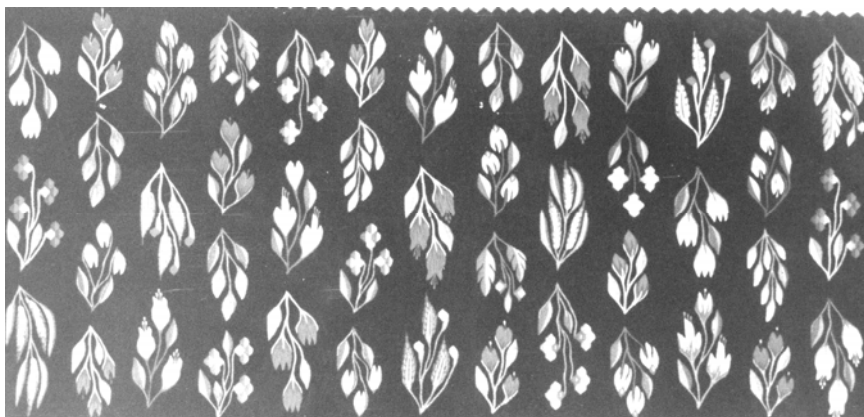
*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului*

Zice codru` dintr-o frunză

Zice codru` dintr-o frunză,
Jalea vrând să și-o ascunză;
Zice din frunză mășcată,
I-a rămas calea uscată;
Și-ar mai zice codru` multe,
Dar nu-i nimeni să-l asculte,
Nici flăcăi încinși în bete,
Nici drăguțele de fete;
Și-ar mai zice codru` iară,
Urlă lupi, s-adună-n țară,
Și de urletele lor
Codru` strânge grai și dor.
Zice codru` amorțit:

– Doamne sfinte, ce-am greșit?!
Unde-i raza de la soare,
Unde-i doina , unde-i oare,
Unde sunt cărările
Să-mi deschidă zărilor,
Unde-s păsărelele
Să-mi dezmierde zilele?!

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica, n. 1931, agricultoare;
auzit de la tatăl său, Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907 – 1982), care le știa de la tatăl său, Buică Dumitru
(1881- 1938), lăutar în Dioști.*

CÂNTECE DE BLESTEM

Marine, dragă Marine!

Marine, dragă Marine,
Ce tot umbli prin pădure,
Plin de rouă, ca un câine,
Cămașa neagră pe tine,
Marine, dragă Marine?!
Marine, la nunta ta
Măi, dragă Marine,
Toate fetele juca
Măi, dragă Marine,
Numai una nu juca
Măi, dragă Marine,
Sta-n margine și ofta
Măi, dragă Marine,
Și din gură blestema,
Măi, dragă Marine,
– Marine, să te usuci
Măi, dragă Marine,
Ca pâinea care-o mănânci
Măi, dragă Marine,
Și ca vinul care-l bei
Măi, dragă Marine,
C-ai promis, c-ai să mă iei,

*Măi, dragă Marine,
Vedea-te-aș foi de costrei
Măi, dragă Marine!*

*Cules în 1987, de la Ciocănescu Dumitru (n.1908),
agricultor; auzit de la tatăl său Ciocănescu Gheorghe
(1869-1955) care le știa de la tatăl său
Ciocănescu Iordache (1837-1897).*

Marine, la nunta ta!

Marine, la nunta ta
Măi, dragă Marine,
Toate fetele juca,
Măi, dragă Marine.
Numai una nu juca,
Măi, dragă Marine,
Sta-n margine și privea
Măi, dragă Marine,
Și din gură blestema,
Măi, dragă Marine,
– Marine, că tot te-nsori,
Să faci vreo nouă feciori,
A zecea să fie fată,
Să aibă ca mine soartă!
Marine, să te usuci
Ca pâinea care-o mănânci,
Și ca vinul care-l bei,
Că nu ai vrut să mă iei!...
Că m-ai iubit toată vara,
Cu minciuni, că mă iei toamna,
Și plecași milităraș
Singulară mă lăsași;
M-ai mințit, c-ai să mă iei,

Și acuma nu mai vrei;
Acum cu-alta te luași,
Și pe mine mă lasași,
Măi, dragă Marine!

*Cules în 1987, de la Buică Maiorica (n. 1931), agricultoare;
auzit de la tatăl său Buică Gheorghe, lăutar în Dioști
(1907-1982) care le știa de la tatăl său Buică Dumitru
(1881-1938), lăutar în Dioști.*

Rău, maică, m-ai blestemat

Foaie verde bob uscat,
Rău, maică, m-ai blestemat.
Din picior m-ai legănat,
Din gură m-ai blestemat,
Să umblu din sat în sat,
Tot scârbit și supărat;
Să umblu din țară-n țară
Cu suman la subțioară...
Nicio poamă nu-i amară
Ca strinătatea din țară;
Străinii se pun la masă,
Eu umblu plângând prin casă;
Fie pâinea cât de bună,
Mi se face clisă-n gură,
Dacă sunt în țară strină!
Fie pâinea cât de rea,
E mai bună-n țara mea!

*Cules în 1942, de la Dumitrescu (Pătru) Elena
(1877 – 1957) agricultoare, bunica, dinspre mamă,
a culegătorului; auzit de la tatăl său, Ion Stan Popescu
(1844 – 1886).*

CÂNTECE DE ÎNSTRĂINARE

Ce fluieri, voinice, -a jale

Și iar verde iarbă mare,
– Ce fluieri, voinice, -a jale,
Ori ți-e grea ranița-n șale?!
– Nu mi-e grea ranița-n șale,
Dar la inimă mă doare,
La inimă, la ficați,
C-am lăsat boii-njugați
Și părinții supărați;
Pluguri pe brazdă arând
Și surorile plângând.
Și iar verde iarbă mare,
Să vezi sora a mai mare,
Cu coadele pe spinare;
Și iar verde iasomie,
Să vezi sora mijlocie,
Cu părul până-n călcâie;
Și iar verde de-o sipică,
Să vezi și pe-a mititică,
Frunza-n codru se despică.
Și iar verde meri cărunți,
Sufală vântul printre munți,
Îmi vine dor de părinți.
Și iar verde de trei flori,
De trei flori, de trei bujori,

Suflă vântul printre flori
Îmi vine dor de surori.

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n. 1900,
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan, n. 1900, apicultor;
auzit de la mama sa, Ioana Dumitru Iancu (1873 – 1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871 – 1949).*

Fane-al mării, Fane!

Foaie verde trei migdale,
Fane-al mării, Fane!
De la lună pân' la soare,
Șade Fane la-nchisoare
Cu lacăte la picioare,
Pentr-un pic de dezertare.
Și iar verde trei migdale,
Azi e zi de sărbătoare,
Toți băieții la plimbare
Număi Fane la-nchisoare...
Și iar verde de dudău,
Pasăre de la Buzău,
Dacă treci prin satul meu,
Să nu spui ceva de rău;
De-o duc bine, de-o duc rău
Știe numai Dumnezeu!

*Cules în 1987, de la Păunescu Marin, n. 1914, profesor,
cumnat cu culegătorul.*

Mai la deal de Baia Mare

Foaie verde trei migdale,
Mai la deal de Baia Mare,
Trece-un ofițer călare;
Ofițerul fluierând
Și soldații toți plângând.
– Ce plângeți, copii, așa?...
– Plângem dorul de părinți
Și dragostea de fete...
Fetele-au rămas la joc,
Iar pe noi ne bagă-n foc!
Sărmana, Oltenia,
Ce jale este prin ea!...
Au rămas oameni bătrâni
Și-acum sunt robi la păgâni;
Și-au rămas femeile
De-și blestemă zilele;
Și-au rămas fetele toate
Să-și roage, singure, moartel!...

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia, n. 1927, economist,
soția culegătorului.*

Puiul tatii, pui

Foaie verde trei lămâi,
Ochi albaștri, cui rămâi,
Puiul tatii, pui?
Cui m-a sărutat întâi,
Și-a venit la căpătâi,
Cu lămâi și cu gutui,
Puiul tatii, pui!

Geaba, taică, mă mângâi,
Că de neica tot rămâi,
Puiul tatii, pui.
Eu mă duc la Craiova,
Ca să îmi fac armata,
Puiul tatii, pui.
De te duci la Craiova,
Merg și eu cu dumneata,
Puiul tatii, pui.
Cu mine n-ai ce căta,
Tu cu pușca nu știi da,
Puiul tatii, pui.
Nici cu sabia tăia,
Doar `mi-ncurci compania,
Puiul tatii, pui.
De ți-e rușine cu mine,
Fă-mă brâu pe lângă tine,
Puiul tatii, pui.
De ți-e rușine și-așa,
Fă-mă nasturi la manta,
Ca să fiu cu dumneata,
Puiul tatii, pui.
De ți-e rușine mereu,
Fă-mă lumânări de seu,
Ca să ard la cap tău,
Puiul tatii, pui.

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena, n. 1900,
învățătoare în Dioști, și de la soțul său, Ioan, n. 1900, apicultor;
auzit de la mama sa, Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său, Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Steaua nopții da lumină

Steaua nopții da lumină
Când, în luna lu' Brumar,
Treceam culmea carpatină,
Vărsând lacrimi de amar.

Răsuna tristă cântare
Printre văile adânci,
Prahova curgea la vale,
Vulturii țipau pe stânci.

Numai eu eram departe
De părinți și de-ai mei frați,
Și cu lacrimi necurmate,
Luam, adio, la Carpați!...

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena (n.1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n.1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1049).*

Sus pe malul Oltului

Foaie verde-a bobului,
Sus pe malul Oltului,
Țipă puiul corbului;
– Ce ți-e puișor de țipi,
Ori ți-e foame, ori ți-e sete,
Ori ți-e dor de codrul verde?
– Nu mi-e foame, nu mi-e sete,
Nu mi-e dor de codrul verde,
Ci mi-e dor de mama mea,

C-a zburat și m-a lăsat
Cu cuibulețul stricat;
S-a dus în țară străină
Unde nu-i e dor și milă;
Nu s-a dus la crăpături
Să ne-aducă căpățâni,
Căpățâni cu chica neagră
Cuibulețul să mi-l dreagă.

*Cules în 1987, de la Ciocănescu Dumitru, n. 1908,
agricultor; auzit de la tatăl său, Ciocănescu Gheorghe
(1869 – 1955), care le știa de la tatăl său,
Ciocănescu Iordache (1837 – 1897).*

Te-am visat mândruță-n zori

Te-am visat mândruță-n zori
Culegeai din luncă flori;
Floare albă ți-am cerut
Inimii să i-o pun scut.
*Adio, nu mă uita
Scumpă, copilița mea!*
Când îmi dai duioasă floarea
Fluierul cuprinse zarea,
Goarneau au răsunat
Visul dulce a zburat.
*Adio, nu mă uita
Scumpă, copilița mea!*
De-oi cădea mândruță-n foc,
Să mă cați din loc în loc,
Și mormântul să-mi găsești
Și cu flori să mi-l sădești.
*Adio, nu mă uita
Dulce, copilița mea!*

Să-mi pui floarea ce-ți cerui
Dulce-n vis când te văzui,
Floare albă ce-ai avut
Inimii să o pui scut.
Adio, nu mă uita
Dulce, copilă mea!

Cules în 1988, de la Filip D. Vasile, n.1926, brutar în Dioști.

CÂNTECE DE CĂTĂNIE ȘI RĂZBOI

Când fuse să trăiesc bine

Când fuse să trăiesc bine,
Veni ordin după mine;
Ordinul mi-e foaie verde,
Trei ani mama nu mă vede;
Ordinul mi-e foaie-albastră,
Trei ani nu mai dau pe-acasă.
Să vii, maică, pân' la Prut,
Să vezi codrul ce-a făcut!
De-o fi codru-nmugurit,
Să știi, maică, c-am murit...
De-o fi codrul muguriu,
Să știi, maică, c-am să viu.
Să vezi steagul României
Și dorința bucuriei,
De-o fi steagul roșu-nchis
Să știi, maică, că ne-a-nvins!...

*Cules în 1988, de la Alexandrescu Elena (n. 1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n. 1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

De când m-a mobilizat

Frunzuliță matostat,
De când m-a mobilizat,
Eu pe pat nu m-am culcat
Ci doar pe pământ uscat,
Cu pușculița la cap,
Iar pe pământ ranița,
Mi-a fost mie de saltea.
Frunză verde și-un măr dulce,
Ia ieși, mamă, -n deal la cruce
Să vezi trenul cum ne duce.
Frunzuliță de negară,
Ne duce din gară-n gară,
Și ne dă pâine amară,
Și ne trece-n altă țară.
Frunzuliță flori de in,
Iată că soldații vin,
Unii veseli, chiuind,
Alții cu amar oftând,
Și pe mume blestemând,
Că i-a făcut subțirei
De trece glonțul prin ei.
Când `oi zice de trei sfați,
Să vii, maică, să mă cați
Dincolo, peste Carpați,
Unde-or fi brazii mai-nalți,
Acolo suntem chemați,
Mii și sute de soldați,
Să scăpăm pe-ai noștri frați.
Și iar verde maghiran,
Lua-te-ar naiba Brătian,

Că-mi puseși ranița-n spate
Și mă trimiseși la moarte.

*Cules în 1987, de la Popa T. Nicolae, n. 1914, cizmar în
Dioști; auzit de la învățătorul Enăchescu Ion (1882-1949) și
de la mama sa Popa T. Elisabeta (1886-1978).*

În fața cazărmii mele

În fața cazărmii mele,
E-o grădină numai flori,
Și-n grădină o fetiță,
Ce-o privesc adeseori.
Dimineața când se scoală
`ncepe florile-a-și uda,
Și udă din floare-n floare
Ca să-mi sece inima...
Au, ce fericire mare
Pentru mine, un soldat:
N-am odihnă la culcare,
Fetițo, m-ai fermecat!

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

Într-o joi de dimineață

Într-o joi de dimineață,
În vagon mă aruncai,
Și la răsărit de soare
Rău mamă, mă depărtai...
Când soarele a apus,
Noi la Galați am ajuns,
În fermelia Țiglinei,
Pe două rânduri ne-a pus,
Dezbrăcai haina civilă
Și-mbrăcai pe-a de marină,
Cu bonetul la o parte
Și cu pamblice pe spate.

De vrei, mamă, să mă cați
Colea-n vale , la Galați,
Vreo opt sute de soldați,
Căci aici suntem chemați.
De-o fi steagul alb, frumos,
Să știi că sunt sănătos;
De-o fi steagul aplecat,
Să știi că m-am îmbarcat;
De-o fi steagul încernit
Să știi, mamă, c-am murit,
Pe bordul vaporului,
Casa marinarului.

Într-o joi de dimineață,
Mă spălai pe ochi, pe față,
Și-ncepui să mă gândesc
La viața care-o trăiesc,
Valurile cum privesc,

De vapor când se izbesc,
Căci am plecat toți în larg,
Nu pot ieși la uscat.
Fire-ai, maică, blestemată
Că nu m-ai făcut de-o fată,
Și m-ai făcut de-un fecior,
Să dau țărilor târcol;
Și m-ai făcut de-un băiat,
Să umblu noaptea prin sat.

*Cules în 1988, de la Neda Nicolae (n. 1914), funcționar,
contabil șef la C.A.P. Dioști.*

Mureș, Mureș apă lină

Mureș, Mureș apă lină
Trece-mă-n țară străină,
Binișor, să nu mă-neci,
Că n-ai bani să mă plătești!
Cine-a fost să mă plătească
Nu poate să mă găsească;
Că aicea sunt departe,
Peste râuri, peste ape,
Și nu poate să mă cate...
Când o fi, mândră, să pleci
Părul să ți-l despletești,
Și cu părul despletit
Să-ți cauți pe-al tău iubit:
Nici la umbră, nici la soare,
Colea-n vale, la răcoare,
Îngropat pe lângă drum,
Mort de pușcă și de tun;
Sus la dreapta dealului,
Lângă roata tunului

Unde-i drag tunarului.
Ursita m-o fi ursat,
Or` mama m-a blestemat,
Să fiu la oaste soldat,
Să mor de pușcă-mpușcat,
De baionete-nțăpat,
Și de sabie tăiat!...
Foaie verde foi trifoi,
Rea e viața în tranșei,
Când răsare sfântul soare,
Plin e cerul de cocoare;
Dar nu sunt, mândră, cocoare,
Sunt sute de-aeroplane,
Aeroplane nemțești
Veneau de la București;
Nu veneau ca să ne vadă,
Ci veneau ca să ne piardă.
În vale la Mărășești,
Să vii, Doamne, să privești
Trei divizii românești
Contra la zece nemțești...
Și făcură, cum făcură
Pe germani de mi-i bătură;
Când îi luară pe la spate,
Să fi văzut omor, frate!
Îi bătură, -i depărtară,
Până-i scoaseră din țară.

*Cules în 1987, de la Văsiică Ștefana (Matilda), n. 1903,
agricultoare.*

S-auzea de-un zvon în țară

Frunză verde sălcioară,
S-auzea de-un zvon în țară,
Zvonu-a fost adevărat,
Că la război am plecat;
Dincolo peste Carpați
Să scăpăm pe-ai noștri frați
De ungurii blestemați.
Și cu toți într-o unire,
Să trăim în fericire,
Într-o mare Românie!
Eu mă duc, maică, la luptă,
Să-mi fac datoria sfântă;
Acolo, îmi este dat
Să mor de pușcă-mpușcat.
De m-o lovi vreo ghiulea
Audă și sora mea,
Să vină și să mă cate,
Peste văi și peste ape
Și trupșorul să-mi îngroape...

*Cules în 1987, de la Popa T. Nicolae, n. 1914, cizmar în
Dioști; auzit de la învățătorul Enăchescu Ion (1882-1949) și
de la mama sa Popa T. Elisabeta (1886-1978).*

Trece un tren printre munți

Foaie verde trei bobinți,
Trece un tren printre munți,
Încărcat tot cu răniiți.
Dar ce fel de rană mare
Numa-n mână și picioare!...
Foaie verde de-o sulfină,
Măi, mecanic de mașină,
Lasă mașina ușor,
Că rău rănile mă dor!
Foaie verde drob de sare,
Mai la deal de Baia Mare,
Trece-un ofițer călare,
Și strigă în gura mare,
Că nemții se strâng pe vale,
Cu tunuri calibru mare;
Cu calibrul patruș'trei
Ne-a mai rămas vreo doi-trei;
Cu calibrul patruș'unu
Nu a mai rămas niciunu...
Foaie verde sălcioară,
A trimis regina-n țară,
Să nu purtăm tămâioară,
Tămâioară, busuioc,
C-a băgat recruții-n foc!...
I-a băgat la Nămolosa,
De tăia pe nemți cu coasa;
I-a băgat la Turtucaia,
De cura gloanțe ca ploaia;
I-a băgat la Mărășești,
Să stai, Doamne, să privești!
Și-a rămas bieții bătrâni,

De-mi țin pieptu' la păgâni;
Și-a rămas femeile,
De-și blestemă zilele;
Și-a rămas fetele toate,
De își fac, singure, moarte!...

*Cules în 1987, de la Neda Nicolae (n. 1914), funcționar,
contabil șef la C.A.P. Dioști; auzit de la tatăl său Neda Ion
(1890-1981) și de la bunicul său, dinspre mamă,
Scarlat Pavel Ștefan (1864-1930).*

Vai, sărmana Românie!

Foaie verde colelie,
Vai, sărmana Românie,
Rău fu de tine, să fie!...
De germani să fii călcată,
Și de ruși cutreierată.
Vin cazaci pe caii lor,
Lasă satele pârjol.
Foaie verde trei granate,
– Împărate Ferdinandе,
Pune pace, nu te bate,
Căci oștirea nu-ți mai poate!
Nu-ți bătea tunurile,
Că te bat lacrămile;
Lacrămile mamelor,
De dorul copiilor;
Lacrămile fetelor,
De dorul flăcăilor,
Că i-așteaptă ca să vie,
Să se ia-n căsătorie...
Dar ei de unde să vie,
C-au murit în bătălie,

La Mărășești, în câmpie;
Și cei care au scăpat,
Spitalele-au înfundat,
Fără mâini, fără picioare,
Când îi vezi, îți vine jale!...
Foaie verde foi trifoi,
Aoleo, tranșei, tranșei,
De trei ani lucrăm la voi
Și-acum vă surpați pe noi!
Foaie verde trei surcele,
La strâmtoarea Dardanele
Fabrică turcii ghiulele,
Și germanii tunuri grele,
Să ne omoare cu ele!...

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia, n. 1927, economist,
soția culegătorului; auzit de la mama sa, Voiculescu Oprica
(1897-1986) și de la tatăl său, Voiculescu Ștefan
(1894-1953).*

CÂNTECE DE HAIDUCIE

Du-mă, Doamne, du-mă iar

Du-mă, Doamne, du-mă iar
Pe cel plai cu codru rar,
Prin poiana cea rotată,
Să mai fiu, ce-am fost odată,
Să mai fiu cioban la munte,
Să pasc oile cornute;
Ciobănaș cu chica lungă
Să dau oile la strungă,
Și să văd băcițele
Cum mai mulg oițele,
Să mă culc, să-mi cadă- alene
Umbra brazilor pe gene,
Iar pe turma mea cea dragă,
Frunza codrului de zadă.
Sus pe culmea dealului
Să dau viers cavalului,
Și să-mi văd mioarele,
Tăinuind cu florile...

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

Gheorghită, geambaș de cai

Foaie verde de susai,
Gheorghită, geambaș de cai
Noaptea fură, ziua jură
La primar în bătătură;
Jură și mărturisește,
Păgubașul se lipsește...

Stai, Gheorghită, nu jura,
Că-ți moare nevestica!
Decât să-mi moară nevasta,
Mai bine să-mi ardă casa,
Căci sunt lemne în pădure
Și-mi fac altele mai bune.

Azi e luni, mâine e marți,
Pleacă Gheorghe la Galați,
Cu cincizeci de cai furați,
Și cu trei vineți, rotați.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

La un pom mare, rotat

La un pom mare, rotat,
Șade Gheorghe răsturnat.
Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!
De cuțite înjunghiat,
Și de pistoale-mpușcat.

*Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!
Frate, frate Constantine,
Scoate cuțitul din mine,
Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!
Nu-l lăsa, să ruginească,
Inima să-mi otrăvească.
Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!
Cântă cucul sus pe moară
Și Gheorghe trage să moară.
Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!
Cântă cucul pe fântână,
Pe Gheorghe trage țărână.
Dorul iar mă-ncinge,
Inimioara-mi plânge,
Lacrimile-n vale curg. Of, of!*

Cules în 1988, de la Filip D. Vasile, n. 1926, brutar în Dioști.

Luncă, luncă ce mi-ești lungă

Luncă, luncă ce mi-ești lungă,
Și n-am cal bun să te-ajungă,
Numai tatăl cailor,
Muma armăsarilor
Știe seama luncilor.
Șapte ani am fost haiduc,

Și la vară iar mă duc;
Nu mă duc de sărăcie,
Și mă duc că mi-e drag mie
Din mică copilărie.
Sub poale de codru verde,
Micșorel foc mi se vede,
Micșorel și potolit,
Și de haiduci ocolit.
Nu știu zece-s ori doisprece,
Și mi-l frige de-un berbece;
Și nu-l frige, cum se frige
Ci mi-l frige în cârlige,
Ca să-i fie carnea dulce.
Căprioară, surioară,
Coboară din deal în vale,
Roade frunza de pe poale,
Roade poala codrului,
Să văz raza soarelui
Și talazul Oltului.
Fire-al naibii de haiduc,
Ce stai în codru pitit
Cu ochii la calul murg
Să mi-l furi, să-l duci în târg.
Dar, măi vere, pățimaș
Vin' de bea din adălmaș!
Fire-ați ai naibilor toți
Că m-ați făcut că sânt hoț,
Că v-am furat caii toți,
V-am lăsat câte-o iepșoară
Să duceți porumb la moară.

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia, n.1927, economist,
soția culegătorului; auzit de la mama sa, Voiculescu Oprica
(1897- 1986) și de la tatăl său, Voiculescu Ștefan (1894-1953).*

Sub poale de codru verde

Sub poale de codru verde,
Mic focșorel mi se vede,
Mititel și potolit
Și de haiduci ocolit.
Nu știu zece sau doisprece,
Ce-mi mai frig la un berbece.
Da' nu-l frige, cum se frige,
Și mi-l întorc prin cârlige,
Ca să-i fie carnea dulce.
C-o ploschiță mică, verde
Numai de cincizeci de vedre,
Și-alta de vreo cinci oca,
Să-nchine haiduci cu ea
Și să-și petreacă viața.
La cârciuma din pădure,
Zidită pe șapte bârne,
Beau astăzi și beau și mâine,
Beau de patruzeci de zile.
Se miră și cârciumarii,
De unde le-aduc eu banii,
Căci cu coasa nu cosesc,
Nici cu sapa nu prășesc,
Din cârciumă nu lipsesc...
Azi e luni și mâine marți,
Eu mă află la Galați,
Cu șapte cai de-ai furați,
Cu șapte de-ai cumpărați,
Cu bilete regulați,
Ca să petrec pe ceilalți.
Cântară cocoși-o dată,
Eu făcui cu caii-o roată,

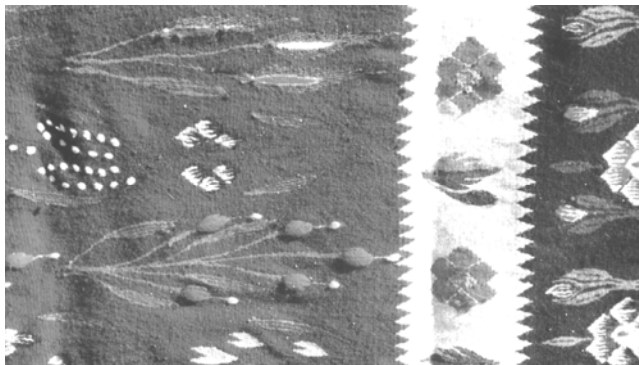
Cântară de două ori,
Eu băgai cai-n obor.

*Cules în 1987, de la Văsîică Ștefana (Matilda) n.1903,
agricultoare.*

S-a ivit Pantelimon

Foaie verde anason,
S-a ivit Pantelimon,
La Moldova-n codrii mari,
Voinicel, cu brațe tari,
Și-a-nceput să jefuiască,
Pe ciocoi să mi-i izbească,
Pe săraci să răsplătească,
La necaz să-i miluiască.
Nimicea pe cei bogați,
Împărțea la cei săraci;
Lua de la cei avuți,
Și da la cei necăjiți.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n.1927), economist,
soția culegătorului.*

CÂNTECE SATIRICE ȘI DE LUME

De ți-o fi nevasta rea

De ți-o fi nevasta rea,
Du-te-n pădure cu ea,
Când fulgeră și trăsnește,
la securea și-o plesnește;
Iar la lege de m-o duce,
Pot jura pe sfânta cruce,
Că n-am omorât-o eu
Și-a trăsnit-o Dumnezeu.
De ți-e bărbatul urât,
Leagă-i funia la gât,
Și te du cu el în târg
Și să strigi în gura mare:
– Mi-e bărbatul de vânzare!
De ți-o da un leu și-un zlot
Dă-l cu funie, cu tot!

*Cules în 1980, de la Alexandrescu Elena (n. 1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n. 1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Femeia care iubește

Frunză verde solzi de pește,
Femeia care iubește,
Spală noaptea și cârpește,
Și ziua se primenește,
Și tot la iubit gândește.

Femeia care-i urâtă,
Șade tot posomorâtă,
Straiele pe trup nu-i vin,
Oglinda-i pune venin,
Ziua doarme de-a-n picioare,
Noaptea zace de lingoare.

Femeia care-i frumoasă,
Nu-i păcat c-o ții în casă;
Noaptea-i veselă ca luna,
Și iubește ca nebuna;
Ziua-i dulce ca un soare,
Și iubește până moare!

*Cules în 1980, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

Furisitul de bărbat

Furisitul de bărbat
A venit aseară beat
Și mă-ntreabă ce-am lucrat.
Eu îi spun c-am depănat,
El spune c-a divorțat.
Am să divorțez și eu,

Să vedem cui şade rău!

Foaie verde de-un dudău,
Mai la deal de satul meu,
Ard trei lumânări de seu;
Vara plouă, iarna ninge,
Şi nu mi le poate stinge
Decât mândruţa când plânge;
Ea când plânge, mi le stinge,
Şi când râde, mi le-aprinde!

*Cules în 1987, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soţia culegătorului.*

Grea e viaţa, frăţioare...

Grea e viaţa, frăţioare...
S-ai în casă fată mare!
Dar măi greu este, să ştiţi
Când trebuie s-o măriţi...
Vreun tânăr dacă o cere
Vrea şi zestre şi avere;
Iar de-o cere-un babalâc
Vrea moşie şi *pâc, pâc*.
Se pudrează pe figură,
Vine-acasă în trăsură,
Se tot ţine de crailâc
Şi se-ngroaşe în *pâc, pâc!*

*Cules în 1987, de la Păunescu Marin, n.1914, profesor,
cumnat cu culegătorul.*

Mama mea când m-a făcut

Mama mea când m-a făcut,
Butelcuța mea,
Mi-a legat sticla de gât,
Butelcuța mea.
Și mi-a zis că-n viața mea,
Să mă lupt mereu cu ea.
Popa când m-a botezat,
Viață lungă mi-a urat,
Viață fără de necaz,
Nici o oră să fiu treaz.

Sticluță, sticluța mea,
Săruta-ți-aș gurița,
De opt ori pe săptămână,
Și de câte ori ești plină.
Când te văd plină cu vin,
De-abia pot să mă abțin,
Ce-aș mai, ce-aș mai până aș mai...
Și din ce-aș mai, mai...

Dragă mi-e puicuța mea,
Dar mai dragă sticluța!
Când beau vin de tămâioasă,
Eu fac tumba pe sub masă;
Săracul meu nas, de-un cot,
S-a roșit în vârf de tot,
Fiindcă eu când mă pilesc,
Tot pe jos îl tăvălesc.

Să trăiești, domne primar,
Să pui pe stradă mulți pari,

Fiindcă eu am obicei,
Să mă proptesc noaptea-n ei!

Pe la școală când umblam,
Sticla-n bancă o băgam,
Iar când domnul nu vedea
Eu luam lecții de la ea;
Și-am avut un profesor
Tot ca mine băutor,
Când în clasă el intra,
Sughița și înjura,
Lecția o termina
Dormind dus pe dușumea.

Visul meu s-a împlinit,
Nevestica mi-a murit;
O-njuram de Dumnezei,
Doream ziua morții ei;
Ea s-a dus, eu am rămas
Ca să-i trag mereu sub nas,
Să-i trag, fără de suspin,
Să-mi înec iar moartea-n vin!

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia (n. 1927),
economist, soția culegătorului.*

Mă-nsurai, luai muiere

Mă-nsurai, luai muiere,
Puișorule,
Frumoasă, după plăcere,
Puișorule.
De harnică ce era,
Puișorule,

Toată ziua picotea,
Puișorule.

Zvârlea furca-n buruiene,
Și-o prindea o sfântă lene...
Și se învelea cu sacu`,
Și dormea pân-o lua dracu`!
De harnică ce era,
Nici casa nu mătura,
Pe sub masă, pe sub pat,
De-o lună nu-i măturat.

Dar și când mă mâniai,
Și de păr o apucaii,
O purtai din cot în cot,
Măturai gunoiul tot;
Pusei boii la tânjeală
Și scosăi gunoiu-afară!...

*Cules în 1980, de la Voiculescu Oprica (1897-1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice una,
Să se facă două.
Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are
*Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!*

Când `oi zice două,
Să se facă trei.
Trei picioare, sub căldare.

Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice trei,
Să se facă patru.
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,
Două țâțe, fata mare
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice patru,
Să se facă cinci.
Cinci degete, la o mână
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,
Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are,
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice cinci,
Să se facă șase.
Șase boi, la plug se mână
Cinci degete, la o mână
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,
Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are,
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice șase,
Să se facă șapte.
Șapte zile, -n săptămână,
Șase boi, la plug se mână,
Cinci degete, la o mână,
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,
Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are,
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice șapte,
Să se facă opt.
Opt picioare, racul are,
Șapte zile, -n săptămână,
Șase boi, la plug se mână,
Cinci degete, la o mână,
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,
Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are,
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

Când `oi zice opt,
Să se facă nouă.
Nouă luni, femeia ține,
Opt picioare, racul are,
Șapte zile, -n săptămână,
Șase boi, la plug se mână,
Cinci degete, la o mână,
Patru roate, carul are,
Trei picioare, sub căldare,

Două țâțe, fata mare,
Un picior, ciuperca are,
Pune vinul la pahare,
Pune vin, să ne veselim!

*Cules în 1988, de la Neda Nicolae (n.1914), funcționar,
contabil șef la C.A.P. Dioști.*

Rotunjico la obraz

Și iar verde foi de praz,
– Rotunjico la obraz,
Aseară unde-ai rămas
De ai semne pe obraz?
–Am rămas într-o grădină
Și m-a mușcat o albină...
– Rotunjico să nu minți,
Că albina n-are dinți,
Și-are un ac mititel,
Când te-nțeapă, mori de el;
El te-nțeapă și te-ngroașe
Și-ți mai trebuie și moașe...
După moașe vine nașul
Să boteze copilașul;
După naș mai vin și eu
Căci copilul este-al meu,
Să-i pun numele Vasile
C-așa mă cheamă pe mine.

*Cules în 1988, de la Bălăianu Eugenia n. 1927, economist,
soția culegătorului; auzit de la mama sa Voiculescu Oprica
(1897-1986) și de la tatăl său Voiculescu Ștefan
(1894-1953)*

FOLCLORUL OBICEIURILOR DE IARNĂ

COLINDE

În toți anii iară

În toți anii, iar,
Iisus Domnul Sfânt,
Din cer se coboară
La noi pe pământ.
Făcându-și intrare
În casa oricui,
Binecuvîntare
El dă omului.
Ades' și de mine
S-a apropiat,
Și drumul spre bine
El mi-a arătat.

*Cules în 1988, de la Stroescu Mimi (n. 1923),
profesoară de istorie în Dioști.*

O, ce veste minunată

O, ce veste minunată
În Betleem se arată,
C-astăzi S-a născut
Cel fără de-nceput,
Cum au zis proorocii!
Plecând, Iosif cu Maria,
În Betleem să se-nchine
Într-un mic sălaș,
În acel oraș,
S-a născut Mesia.

Cules în 1987, de la Datcu Ion (n. 1910), picher în Dioști.

Moș Ajun

A bătut la ușa noastră,
Până-n ziuă Moș Ajun,
Să ne-aducă veste bună,
Că mâine este Crăciun.
A tras cu mâna zăvorul
De la ușa din pridvor,
Și-a intrat uncheașu-n casă ,
Ne-a urat noroc și spor!
Lângă vatră se așează,
Și cu drag ne povestește
Basmul sfânt al Celui care
Toată lumea cârmuiește;
Basmul Nașterii slăvite
A copilului Hristos
Care lumii răsărit-a
Soare nou și luminos.
Apoi Moșul ne sărută
Și ne-mparte jucării,

Iar copiii roată-n juru-i
Cântă, cântă, Slavă Lui!
Și se duce Moș Ajun
Cel cu barba de zăpadă,
Revărsând belșug și daruri
Din ogradă în ogradă.

*Cules în 1988, de la Alexandrescu Elena (n. 1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n. 1900) apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de la
tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871-1949).*

Astăzi ni S-arată

Sfântul domn Iisus
Astăzi ni S-arată,
Blând și mititel,
Lumea spre El cată.
Pruncușor înfășățul
Și la față frumușel,
Îngerii veniră,
Nașterea-l vestiră!
Și după stea au pornit
La Cel mult dorit;
Lui Iisus s-au plecat,
Multe daruri ei l-au dat.
O, Doamne Iisuse,
De noi toți dorit,
Tu ești zori frumoase,
Dumnezeu slăvit!
Astăzi Preacurata,
Preanevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia.

Bucurie mare,
Are fiecare,
Pentru Cel smerit,
Pentru Cel dorit!

*Cules în 1988, de la Alexandrescu Elena (n. 1907),
învățătoare în Dioști și de la soțul său Ioan (n. 1900), apicultor;
auzit de la mama sa Ioana Dumitru Iancu (1873-1937) și de
la tatăl său Dumitru Ion Iancu (1871- 1949).*

Sculați, sculați boieri mari!

Sculați, sculați boieri mari
Leroi, leroi, Domnule,
Sculați, voi, români plugari,
Că vă vin colindători,
Noaptea pe la cântători.
Și v-aduc un Dumnezeu,
Să vă mântuie de rău;
Un Dumnezeu nou-născut,
Cu flori de crin în văscut;
Dumnezeu adevărat
Soare-n raze luminat!
Sculați, sculați, boieri mari,
Sculați, voi, români plugari,
Că pe cer s-a arătat,
Un luceafăr de-mpărat,
Stea, comeată strălucită,
Pentru fericiri merită!
Iată lumea că-nflorește,
Pământul că-ntinerește,
Cânt' prin luncă turturele,
La fereastră rândunele,
Și-un porumb frumos, leit,
Dinspre apus a venit,
Floare dalbă a adus

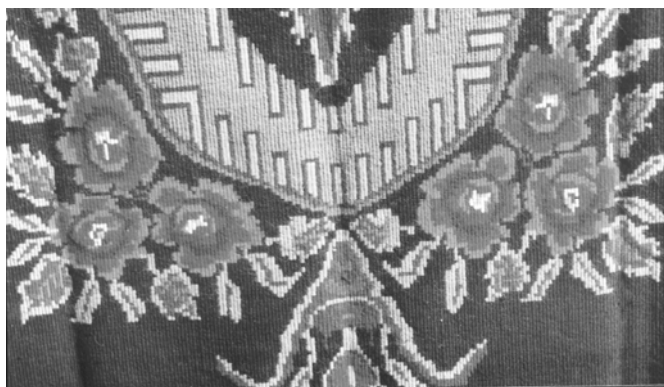
Și la căpătâi s-au pus...
El vă zice să trăiți,
Întru mulți ani, fericiți,
Și ca pomii să-nfloriți,
Și ca ei să-mbătrâniți!

*Cules în 1986, de la Voiculescu Oprica (1897- 1986),
agricultoare, soacra culegătorului.*

Cetiniță, cetioară dragă

*Cetiniță, cetioară dragă,
Cine coase la fereastră
O coroană preafrumoasă?
Cetiniță, cetioară dragă,
Este Mama Lui Hristos,
Mesia, chip luminos,
Cetiniță, cetioară dragă!*

*Cules în 1988, de la Ghiță I. Stelian (n. 1934),
agricultor din Dioști.*

CÂNTECE DE STEA

Steaua sus răsare

Steaua sus răsare
Cu lumină mare.
Steaua strălucește
Și lumii vestește,
Că astăzi Curata,
Preanevinovata,
Fecioara Maria
Naște pe Mesia,
În oraș vestit,
Vitleem numit.
Magii cum zăriră
Steaua, și porniră,
Mergând după rază
Pe Hristos să-L vază.
Și dacă sosiră
Îndată-L găsiră,
La dânsul intrară
Și l se-nchinară,
Cu daruri gătite
Lui Hristos menite;
Luând fiecare
Bucurie mare,
Care bucurie
Și aici să fie,
De la tinerețe,
Pân' la bătrânețe!

*Cules în 1988, de la Ionescu Ștefan (n. 1897),
învățător în Dioști.*

Trei crai de la Răsărit

Trei crai de la Răsărit
Spre stea au călătorit,
Și-au mers, după cum citim,
Până la Ierusalim.
Acolo, cum au ajuns,
Steaua `n nori li s`a ascuns
Și `ncepură a umbla
Prin oraș a întreba:
– Unde s-a născut, zicând,
Un Crai mare de curând?
Iară Irod Împărat
Auzind, s`a turburat;
Pe crai grabnic i-a chemat
Și-n taină i-a întrebat,
Ispitindu-i viclenos,
Ca să afle de Hristos.
Crailor apoi le-a zis:
– Mergeți, mergeți și-L aflați
Și veniți de mă `nștiințați,
Să merg, să mă `nchin și eu
Ca la un bun Dumnezeu!...
Crailor dacă au plecat,
Steaua iar s`a arătat,
Și `au mers, până au stătut
Unde `a fost Pruncul născut
Și cu toți s`au bucurat
Pe Hristos dac`au aflat.
Cu daruri s`au închinat
Ca la un mare `mpărat.
Și `napoi dac`au purces
Pe altă cale au mers.

Precum le fusese zis
De către înger în vis.
Iară Irod Împărat
Auzind, s`a supărat,
Oaste mare`a adunat,
Și n Vitleem a intrat,
Tăind prunci mărunți, copii
Pîn' la paisprezece mii,
De la doi ani mai în jos,
Ca să taie pe Hristos,
Pe Hristos nu L-a tăiat,
Dumnezeu L-a apărat!

*Cules în 1988, de la Ionescu Ștefan (n. 1897),
învățător în Dioști.*

În orașul Vitleem

În orașul Vitleem,
Veniți, boieri, să vedem,
Că astăzi s-a împlinit
Proorocirea de demult,
Că se va naște Hristos
Mesia, cap luminos,
Din Fecioara Maria,
Și din neamul lui Avram,
Din sămânța lui David,
Din Duhul Sfânt zămislit!
Trei crai de la Răsărit
Să se-nchine, au venit,
Daruri scumpe aducând
Și către Hristos cântând:
– Culcă-te, -mpărat ceresc,
În sălaș dobitocesc;

Te culcă pe fân uscat,
De îngerî înconjurat!...
Craii Te vor lăuda
Și mărîre îți vor da;
Slavă îîtru cei de sus,
Pace până la apus!

*Cules îî 1988, de la Ionescu Ștefan (n.1897),
îînvățător îî Dioști.*

O pricină minunată

*De acum până-n vecie,
Mîla Domnului să fie,
Tuturor cu bucurie
Și cu mare veselie!*

O pricină minunată
Începu din lumea toată,
Din`nceput și din vecie,
Precum la carte se scrie:
Că e lumea-nșelătoare
Și foarte amăgitoare,
Că îînșeală și-amăgește
Și pre toți îi prinosește,
Pe domni și pe-mpărați mari
Și pe toți ce sunt mai tari,
Își vorbesc din avuție
Și se țin din semeție,
Ca și cum n-ar avea moarte,
Da-ntr-un ceas le lasă toate,
Că moartea, când va să vie,
Nu dă veste, ca să știe,
Și-n cămașe te găsește,

Suflețelul ți-l grăbește,
Și dă ceva pentru tine,
Să mergem la Rai cu bine,
Acolo să locuim,
Pe Avram să-l îndulcim,
Căci cu a lui dulce mână
Ne-a făcut pe toți din tină!

*Cules în 1988, de la Stroescu Mimi (n.1923)
profesoară de istorie în Dioști.*

Adam dacă a greșit!

Adam dacă a greșit,
Domnul din Rai l-a gonit,
Din Raiul cel din Eden,
Osândit cu greu blestem.
Iar Adam dac-a văzut
Că n greșeală a căzut,
Și-i din Rai afară dat,
Izgonit și blestemat,
A șezut jos într-un loc,
Plângând cu lacrimi de foc.
Cu jale la Rai privind
Și către dânsul grăind:
– O, Raiule, locaș sfânt,
Mă vezi în ce jale sunt?
Că sunt cumplit urgisit,
Și de la tine gonit.
O, vai, cum mă bucuram,
În slava ta când eram,
Iar acum eu atât
Sunt jalnic și amărât,
Că de-acum nu voi gusta

Din sfânta dulceață-a ta!
Amar, Evo, ce-mi făcuși?
Tu, de bine, mă lipsiși!
O, ticălosul de eu,
Cum scârbii pe Dumnezeu!
O, Doamne, cu mila Ta
Cată spre zidirea Ta
Și nu mă lăsa, scârbit
Să fiu, până la sfârșit!...

*Cules în 1988, de la Ionescu Ștefan (n. 1897),
învățător în Dioști.*

În Cana Galileii

La nunta ce s-a-ntâmpat
În Cana Galileii,
Fost-a și Iisus chemat,
În Cana Galileii.
Și vrând, triști, a nu-i lăsa,
În Cana Galileii,
A venit cu Maică-Sa
În Cana Galileii.

Șezând la masă și bând,
Băutura n-ajungând,
Toți cei ce la masă stau,
În tăcere se uitau;
Iară Mama lui Iisus
Văzând că nu-i vin de-ajuns
Zise: - Fiul meu iubit,
Vinul ni s-a isprăvit!...
Iară Iisus s-a sculat
Și slugile a chemat,

Apă-n șase vase au pus
Și le-au umplut până sus,
Când le-a binecuvîntat,
Apa-n vin s-a transformat!...

Atunci toți au cunoscut,
În Cana Galileii
Cum că Iisus s-a născut
În Cana Galileii.

Cules în 1988, de la Ionescu Ștefan (n.1897), învățător în Dioști.

PLUGUȘORUL

Plugușorul

Aho! Aho! Copii și frați,
Stați puțin și nu mânați,
Lângă boi v-alăturați
Și cuvântu' mi-ascultați!
S-a sculat mai an,
Bădița Traian,
Și-a-ncălecat pe-un cal
Negru ca corbu',
lute ca focu',
De nu-l ținea locu',
Cu potcoave de argint,
Ce sunt bune la fugit.

Mânați măi!

Hăi! Hăi!

Bădița a-ncălecat,
Peste holde s-a uitat,
Ca s-aleagă loc curat
De arat și semănat.

Mânați măi!

Hăi! Hăi!

A arat cu patru boi
Chiar pe-aci, pe lângă noi,
La luna, la săptămâna
Își umplea cu aur mâna,
Și se ducea ca să vadă
De îi dă Dumnezeu roadă:
Era-n spic ca vrabia
Și în pai ca trestia...
Așa cum i-a dat Dumnezeu,

Roadă Bădiței Traian,
Așa să vă dea și vouă
La anul și la mulți ani!

*Cules în 1987, de la Teodorescu Zoia (n. 1923), funcționar,
cumnată a culegătorului; auzit de la mama sa
Voiculescu Oprica (1897-1986).*

SORCOVA

Sorcova

Sorcova, vesela!
Să trăiți,
Să-mbătrâniți
Ca un măr,
Ca un păr,
Ca un fir de trandafir!
Tare ca piatra,
lute ca săgeata.
Tare ca fierul,
lute ca oțelul.
La anul și la mulți ani!

*Cules în 1987, de la Teodorescu Zoia (n.1923), funcționară,
cumnată cu culegătorul; auzit de la mama sa Voiculescu
Oprica (1897-1986).*

GHICITORI

Ce e mic, mititel
Și-ngrădește frumușel?!

(Acul)

Ce e mic, mititel,
Mai lungă coada ca el?!

(Acul)

Sâcâita, vai de ea,
Șade în vârful de nuia.

(Aluna)

Am un pom cu douăsprezece creci,
Pe fiecare creacă câte șapte cuiburi,
În fiecare cuib câte douăzeci și patru de ouă.

(Anul)

Merge moșu` pe cărare
Cu mii de țepi în spinare.

(Ariciul)

Hâldâc, bâldâc,
De barbă-l duc,
De barbă-l aduc.

(Bastonul)

Opt se opintesc
Și patru se izbesc.

(Berbecii)

Sus tună,
Jos răsună,
Și oamenii-adună.

(Biserica)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
Acasă când m-aduse,
Să joc în horă, mă puse.

(Bradul)

Într-un câmp înrotat,
Șade vlădica umflat.

(Butoiul)

Găină pestriță,
La popa pe poliță.

(Cartea)

Cum bag mâna printre frunze,
Apuc pe moșu` de buze.

(Castravetele)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
Acasă când m-aduse,
Cersei grei îmi puse.

(Căldarea din lemn pentru apă)

Tata șade-n pod
Și mama-l trage de nod.

(Cântarul și clopotul)

Casa dracului,
În mijlocul satului!

(Cârciuma)

Ce trece prin vamă
Și nimeni n-o bagă-n seamă?

(Ceața)

Ciugurele, mugurele,
Merg pe drum înșărățele,
Ciugur, mugur cel bătrân
Merge-n fruntea lor cântând.

(Ciobanul cu oile)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
La oraș când m-au adus,
Judecător m-au și pus.

(Ciomagul)

Am o casă văruiță,
Într-un picior sprijinită.

(Ciuperca)

Mânăstire-ntr-un picior,
Din gustul ei, pot să mor.

(Ciuperca otrăvitoare)

Cățelușă albă,
Tot câmpu` aleargă.

(Coasa)

Curelușă unsă,
Pe lângă pământ dusă.

(Coasa)

La cap pieptene,
La trup pepene,
La coadă secere,
La picioare rășchitoare.

(Cocoșul)

Suflet n-are, suflet duce,
De pământ nu se atinge.

(Corabia)

Cine-l face, nu-i trebuie,
Cine-l cumpără, nu e pentru el,
Cui îi trebuie, nu știe și nu vede.

(Coșciugul)

Șervet vărgat,
Peste mare aruncat.

(Curcubeul)

Am o coșeriță,
Plină cu oiță.

(Gura și dinții)

Am o casă cu cai albi
Și numai o iapă este roșie.

(Gura, dinții și limba)

Ce e lung și fără umbră.

(Drumul)

De aici și pân' la munte,
Numai zale mărunte.

(Furnicile)

Am un tată lung, lung,
Și n-am pânză să-l ajung.

(Fumul)

– Unde te duci, strâmbule?
– Ce mă-ntrebi, găunosule!

(Fumul și coșul)

Cercelușul cocoanei,
Stă pe fundul oalei.

(Fasolea)

Am o păsărică,
Unde ciupește,
Iarba nu mai crește!

(Focul)

Ce nu e nici în casă, nici afară?

(Fereastra)

Cine nu e lătrat de câini noaptea în sat?

(Fumul)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
În sat când m-aduseră,
Să le cânt, mă puseră.

(Fluierul)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
Acasă dacă m-adusă,
Pază la curte mă pusă.

(Gardul)

Am un cal frumușel
Înconjur lumea cu el.

(Gândul)

Digă, digăiană,
Strigă noaptea prin poiană.

(Gâsca)

Ulcea unsă,
În iarbă ascunsă.

(Iepurele)

Am un băiețel,
Dacă-l iei în brațe, plânge,
Dacă-l pui jos, tace.

(Lanțul)

Găinușă ciușă,
Umblă prin cenușă.

(Luleaua)

Am o mătă mare, grasă,
Joacă noaptea peste casă
Și face lumină-aleasă.

(Luna)

Cine umblă noaptea prin sat
Și n-o latră câinii?

(Luna)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
Acasă când m-au adus,
Horă împrejur mi-au pus.

(Masa)

Am o grebluță
Cu cinci dințișori,
Pe zi îmi trebuie,
De-o mie de ori.

(Mâna)

Voinic pe cărare,
Cu casa-n spinare.

(Melcul)

În pădure m-am născut,
În pădure am crescut,
Acasă când m-aduseră,
Lătrătoare mă puseră.

(Melîța)

Sub o muchie de deal,
Două cozi de cal.

(Mustața)

De aici și pân` la mare,
Numai funduri de căldare.

(Mușuroaiele de cârtiță)

Sus tună, jos răsună,
Sus bat tobele,
Jos cad negurile.

(Norul)

Cine șade agățată,
Și de creacă cucuiată?

(Nuca)

Patru frați la un loc,
Înveliți într-un cojoc.

(Nuca)

Înalt cât casa,
Verde ca mătasa,
Dulce ca mierea,
Amar ca și fierea.

(Nucul)

Am două ghemuțe,
Cât le arunc,
Atâta se duc.

(Ochii)

Ce nu poți, să pui,
Să șează în cui?

(Oul)

Ce e mic, mititel,
De-și ia Vodă căciula pentru el?

(Păduchele)

Cine este mititel
Și - umblă cu funia după el?

(Păianjenul)

Găinușă cu gușă,
Are-n cioc cenușă.

(Pipa)

Baba stă,
Și moșu' îi dă!

(Piu)

Turtă peste turtă,
Iar la mijloc urdă.

(Plăcinta)

Ce este lung, cu două coarne
Și cu două fiare?

(Plugul)

Ce stă iarna dezbrăcat
Și vara îmbrăcat?

(Porumbul)

Cine, din om,
Te face neom?

(Rachiul)

Mă urcai pe-o scară,
Lacrimile îmi picară,
Luna le văzu,
Soarele le luă.

(Roua)

Uite-o, nu e!

(Scânteia)

Sus copaie, jos copaie,
La mijloc carne de oaie.

(Scoica)

Am o găină pestriță,
Duce vestea lui Gheorghită.

(Scrisoarea)

Câmpul alb, oile negre,
Cine le vede, nu le crede,
Cine le paște, le cunoaște.

(Scrisoarea)

Sus bat laturile
Și jos cad negurile.

(Sita)

Ce este dulce,
Dar nu poate să se-mbuce?

(Somnul)

Într-o vale-adâncă,
Toate coțofenele se-adună.

(Strachina cu lingurile)

Am o fată buboasă,
Stă cu Vodă la masă.

(Strugurele)

Ghiciți ghicitoarea,
Mâncare-ați atârnătoarea!

(Strugurele)

Nuielușă unsă,
În buruieni ascunsă.

(Șarpele)

Burta mea, pe burta ta,
Lunga mea-n gaura ta.

(Tâlvul cu butia)

Am o față zdrențuroasă,
Șade cu Vodă la masă.

(Varza)

Pe-un picior stau totdeauna,
Am cămăși nenumărate
Și le port toate-mbrăcate.

(Varza)

Ce nu poți lega la gard?

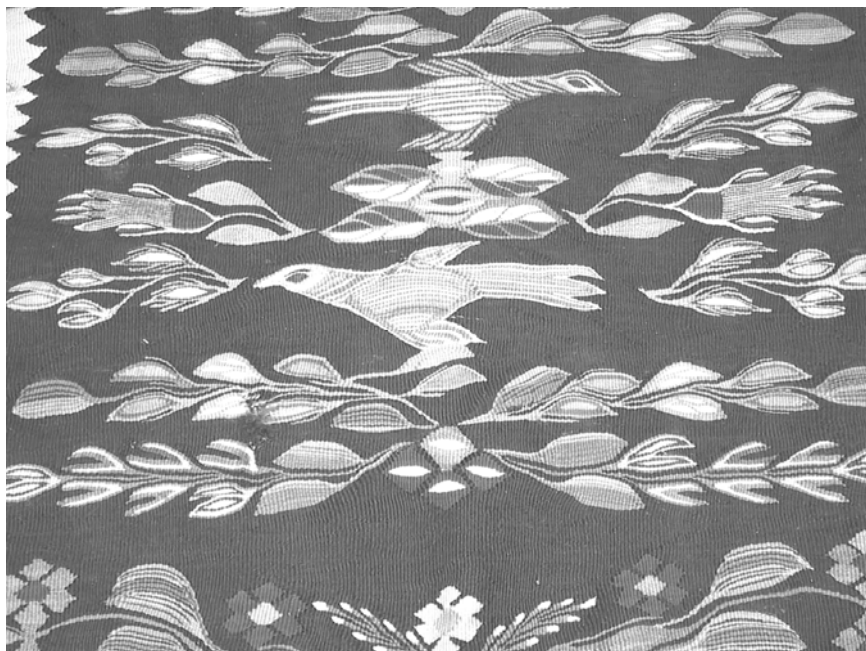
(Vântul)

Iepurașul șchiop
Treieră un snop.

(Vârtelnița)

Sunt două fete,
Una albă, alta neagră;
Aleargă una după alta
Și nu se ajung niciodată.

(Ziua și noaptea)

FRÂNTURI DE LIMBĂ

Bou breaz, bârlobreaz,
Din vacile bârlobrezenilor;
Nu e greu, a spune
Bou breaz, bârlobreaz,
Ci e greu, a dezbarlobrezi
Bârlobrezătura bouului breaz, bârlobreaz,
Din vacile bârlobrezenilor.

Ceapă albă cepătoare,
Putină pitrocitoare,
Puiu' de pichinichitoare.

Capra neagră calcă-n piatră,
Piatra-n trei, patru se crapă.
Așa să crape capu' caprei,
Cum a crăpat piatra-n patru.

Eu pup poala popii,
Popa pupă poala mea.

Mă dusăi după o Leană,
Mă-ntâlnii c-o prioteasă;
O pupai, o sărutai,
Când în capu' pilmii pismii.

Sării după blana carului
În poala măgarului.

S-a găsit o pilă și-o pungă:
Când pila-n pungă,
Când punga-n pilă.

Vânturai vara mălai
Pe câmpu' lu' Pungă Lungă,
Ăla lungă Pungă Lungă,
Popiltic cu pila-n pungă!

VERSURI GLUMETE

- Bună ziua, nea Istrate!
- Doi boboci de rață, frate!
- Nea Istrate, ești cam surd?!
- Mai trecu pe-aici un cârd...

Nu-mi e ciudă, că e surdă;
Dar, că n-aude, mi-e ciudă!

- Bună seara!
- Mulg vaca.
- Acasă ți-e fecioru'?
- Nu dă cu picioru'.

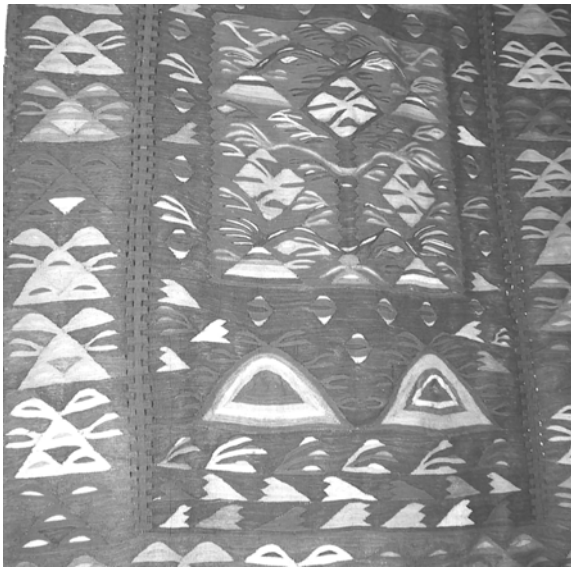
Nae, Nae,
Pui de gaie,
Te pune mă-ta-n tigiaie!
Dă-mi un pui,
Să nu te spui,
Că te-atârnă mă-ta-n cui
După oala cu făsui!...

Arici, arici pogonici,
Du-te la moară
Și te-nsoară
Cu fetița lui Cicoară,
Cu cercei de nouă lei,
Cu mărgele de surcele!

Iarna-i grea,
Muierea-i rea,
Soba scoate fum,
Vai, de viața de român!...

JOCURI DE COPII

CIRICA

Se aleg cinci pietricele rotunde și se țin în pumn. Se aruncă toate pietricelele în sus și, repede, se întoarce mâna să vină cu fața în jos, să cadă toate cele cinci pietricele pe dosul mâinii.

Dacă una sau mai multe pietricele au căzut, înseamnă că a greșit, adică a spurcat și pietricelele sunt luate de partenerul de joacă. Cel care nu are pietricelele zice:

*Trece dracu' pe la cruce,
Cu oala cu lapte dulce,
Dar-ar Dumnezeu să spurce!*

COCOȘUL ROȘU

Se repetă întocmai ce zice interlocutorul, așezând înaintea cuvintelor: *Păi, nu se zice...*

De exemplu, interlocutorul spune: - *Nu vreau să mă joc cu tine!* Iar celălalt continuă: - *Păi, nu se zice, nu vreau să mă joc cu tine?!*

Lasă-mă-n pace!

Păi, nu se zice, lasă-mă-n pace?!

Tu să taci!

Păi, nu se zice, tu să taci?! Și așa mai departe până se enervează celălalt copil și se despart.

GAIA (CIOARA)

Gaia stă jos și mestecă în nisip, ca și cum ar mesteca mămăliga. Cloța (cloșca) trece cu puii în rând, ținându-se unul de altul, în spatele ei. Cloța zice:

– *Ce faci babo, aici?*

– *Mămăligă.*

– *Și cu ce-o mănânci?*

– *Cu un pui de la mine și cu unu' de la tine!...*

Fiecare pui trece prin fața găii care stă jos și mestecă în nisip, întind piciorul zicând:

– *Ăsta e?*

Gaia răspunde:

– *Nu e!*

Când ajunge la ultimul pui, gaia zice: – *Ăsta e!...* și se repede să-l prindă. Toți puii fug, iar gaia după ei până-l prinde pe ultimul. Se repetă și cu ceilalți pui până ce îi prinde pe toți. Apoi, alt copil face pe... gaia!

GĂRGĂRIȚA

Gărgăriță,

Măgăriță,

Încotro ai zbura,

Acolo m-oi însura!

INELUȘ, ÎNVÂRTECUȘ...

Acest joc se practică mai mult iarna, în casă. Unul dintre copii stă în patru labe (de-a bușilea), ori în pat, ori jos pe preș. Ceilalți copii pun, fiecare, o mână pe spatele lui. Unul dintre ei face cercuri în aer, deasupra mâinilor, cu degetul arătător, și zice:

Ineluș,

Învârtecuș,

Pe-a cui mână-am pus acuș`?

Apoi pune degetul arătător pe o mână, iar cel așezat în patru labe trebuie să ghicească a cui e mâna. Dacă a ghicit, atunci cel ghicit stă el în patru labe, iar dacă nu ghicește stă mai departe până ghicește pe unul dintre copii.

JOCUL CU PIETRE

Copiii stau jos. Se aruncă cele cinci pietricele pe o rază de circa 20-30 cm. Se ia în mâna stângă (dreaptă) piatra care este mai departe de celelalte. Mâna dreaptă (stângă) se pune pe pământ sprijinindu-se cu degetul mare și cel arătător, lăsând un orificiu (ca o poartă) cât mai mare între degete. Cu mâna stângă (dreaptă) se aruncă piatra în sus și, până să o prindă, introduce o piatră din cele aruncate pe pământ prin orificiul celeilalte mâini.

Se repetă până termină toate pietricelele.

În cazul că nu a prins piatra aruncată în sus, sau nu a introdus o piatră în orificiu, fără a mișca pe celelalte pietre de jos, atunci a spurcat și continuă jocul celălalt copil.

MELC, MELC

*Melc, melc, codobelc,
Scoate coarne bourești,
Și te du la Dunăre
Și bea apă tulbure;
Și te du la mare
Și bea apă cu sare!...*

OGOIUL

Se juca în doi sau în două tabere: unul trecea la gard și trebuia să se ferească să nu fie atins cu mingea, având voie să se apere cu mâinile. Mingea era făcută din păr sau cârpe și era azvârlită de la 7-10 m, de către cel care era *la bătaie*. Dacă era atins de minge, atunci stătea tot la gard, iar dacă nu era lovit, atunci trecea el *la bătaie*.

OMUL NEGRU

Se joacă numai pe întuneric. *Omul negru* stă ascuns și îi spune conducătorului de grup la ce oră va veni. Copiii din grup cântă:

Ora unu a trecut, omul negru n-a sosit!

Ora două a trecut, omul negru n-a sosit!

Ora trei a trecut, omul negru n-a sosit!

La ora patru, omul negru vine; apare și fuge după copii, prin întuneric, să-i prindă. Conducătorul de grup își apără copiii ca să nu fie atinși de omul negru. Dacă un copil este prins, atunci acesta face pe omul negru în continuare.

PITULATA

Un copil stă cu mâna la ochi, cu fața la gard sau alt obstacol, până ceilalți se pitulă, și spune rar:

Leană, Leană,

Ce-ai mâncat, de te-ai umflat?

Șapte pite și-un pitoi

Și-un găvan de usturoi...

Apoi ia mâna de la ochi și începe să-i caute, depărtându-se de locul unde a stat cu mâna la ochi. Ceilalți copii ies de unde sunt ascunși și fug, la gardul sau obstacolul unde se *făcuse*, să pună mâna pe el. Dacă nu e prins nici un copil atunci se *face* tot el. Dacă prinde unul dintre copii, atunci se *face* copilul care a fost prins.

POPICUL

Se joacă la câmp când copiii păzesc vitele la păscut. Popicul este făcut dintr-un ciomag căruia i se taie capul. Lungimea popicului este cam de 3-4 cm, iar diametrul de 2-3 cm. Alt ciomag, teșit la mijloc, se numește *masă*, deoarece se pune popicul pe acel ciomag.

Se aleg cele două partide (tabere) care joacă astfel: unul ia un ciomag de la un cap, prinzându-l cu mâna; celălalt pune mâna deasupra mâinii primului și așa mai departe. La cel care se termină ciomagul alege primul. O partidă (tabără) este *de vale*, iar cealaltă *de bătut*. Când începe jocul, unul din căpitani ia un mic obiect în mână (un pai, o așchie) și cu amândouă mâinile la spate îl trece dintr-o mână în alta ca să nu vadă celălalt căpitan unde este ascuns obiectul. Aduce pumnii în față și celălalt căpitan spune că obiectul este în dreapta sau în stânga. Dacă ghițește, atunci tabăra lui trece *de bătaie*, dacă nu, trece *de vale*.

Tabăra *de bătaie* pune popicul pe *masă* și primul dă de-azvârlita cu ciomagul în popic, pentru a se duce cât mai departe. El fuge, își ia ciomagul și-l *bate de masă*, rămânând cu el, înainte ca unul din copiii taberei de vale să ia popicul și să-l ciocnească *de masă*. În cazul că popicul este ciocnit *de masă* înaintea ciomagului, ciomagul este dus pe locul unde a căzut. Urmează al doilea care dă cu ciomagul în popic și ia și ciomegele care sunt rămase *de vale*, ciocnindu-le *de masă*. Rămân *la bătaie* până pierd toate ciomegele și atunci trec *de vale*. Mai trece *de vale* toată echipa, în cazul că popicul este prins din zbor în mână sau pălărie. De aceea multe pălării sunt cu fundul rupt și mulți copii cu nasul sau fața julită. Cu toate că majoritatea pălăriilor sunt de paie, făcute de copii, totuși mănâncă bătaie de la părinți când le rup.

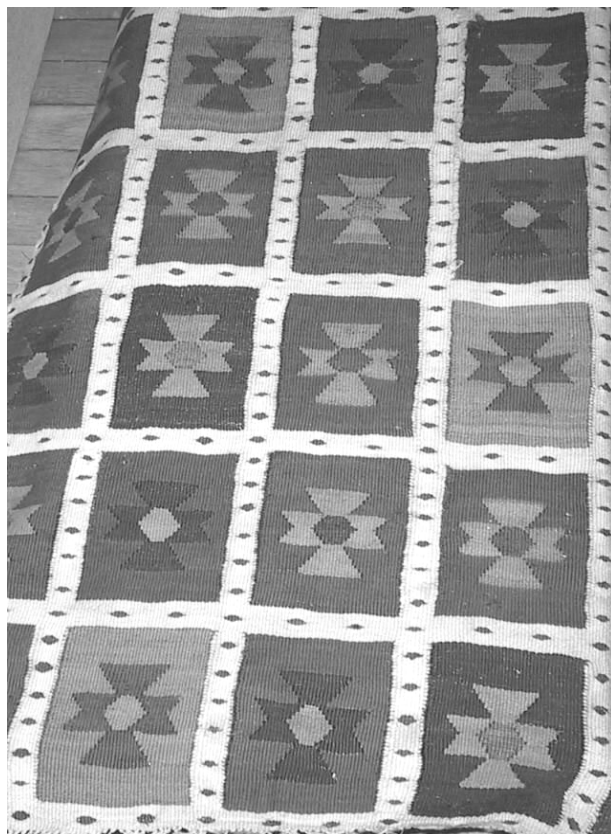

VIOARA

Copiii fac vioară și arcuș din cocean verde de porumb, introducând între două nervuri ale coceanului niște suportți. Prin frecarea acestor doi

coceni, unul reprezentând vioara iar celălalt arcușul, nervurile vibrează scoțând un sunet caracteristic. Copiii cântă și din gură:

*Țuțu, țuțu pe vătrai
Bună fată căpătai;
Țuțu, țuțu pe vătrai,
Dă-ne și nouă mălai!...*

CREDINȚE ȘI OBICEIURI DE PESTE AN

În satul Dioști era obiceiul ca atunci când părinții împărțeau pământul la copii, partea dinspre răsărit să o dea celui mai mare și apoi în ordinea vârstei, cel mai mic luând partea dinspre apus. Obiceiul acesta este foarte vechi, fiind consemnat în Hrisovul lui Gavrilă Vodă din 1620 și în Hotărnicile moșiei Dioști din 1755 și 1864. Bătrânii spuneau că obiceiul este foarte vechi, de mii de ani, de la străbunii lor care aveau cultul soarelui.

La construirea unei case se ia măsura cuiva pe furiș, iar această măsură se zidește în temelie, pentru a dura mult casa. Se crede că cel măsurat va muri după un an, ceea ce nu s-a întâmplat până acum.

Când se sapă o fântână și se dă prima dată de izvor, se spală pe la ochi să nu orbească și duc și la cei de-acasă. Această apă neînceptută este bună de leacuri!

Când se cunună primii tineri într-o biserică nouă, unul dintre ei moare.

Toamna este obiceiul să se facă clacă la desfăcutul porumbului din foi, unde se adună băieți și fete, iar gazda le fierbe boabe de porumb pe care le servește celor din clacă cu nuci și vin.

Când se taie porcul la Crăciun, copiilor li se pune sânge pe frunte, bărbie și obraji, ca să fie roșii tot timpul anului.

Crăciunul este sărbătoarea veseliei, a petrecerilor, dar mai ales a copiilor. Ei împlinesc dătinile privitoare la Nașterea Domnului. Se unesc 3-5 și aleg un șef. Merg din casă în casă cu colindele în Ajunul Crăciunului, cu Steaua în ziua de Crăciun, cu Plugușorul și Sorcova în ziua de Anul Nou, cu botezul în ziua de Bobotează și Sf. Ion. Flăcăii botează fetele la fântână. În tot timpul acestor sărbători, când se întâlnesc unii cu alții își urează: *La mulți ani!*

În noaptea Anului Nou, fetele se duc la boi în grajd și zic așa: - *Hăi, anul ăsta!* Dacă boul se scoală de la început, este semn că se mărită în anul acela, dacă nu, dă cu piciorul în bou până se scoală. De câte ori a dat cu piciorul până s-a sculat boul, atâția ani vor trece până se va mărita.

După Lăsatul Secului de Paști se întorc toate oalele cu gura în jos.

Posturile Crăciunului, al Paștilor, al Sfinților Petru și Pavel și al Sfinței Maria sunt ținute, în special, de cei bătrâni și numai de o parte dintre cei tineri.

În ziua de Florii (cu șapte zile înainte de Paști), lumea merge la biserică cu ramuri verzi de salcie. După slujbă se încing cu aceste ramuri, pentru a nu-i durea șalele vara, la secerat.

În ziua de Joimari se face focul în curte cu boji uscați, peste care sar toți cei din casă. Tot acum se ocolește casa cu cârpa aprinsă pentru a fugi *Joimărica*, care a stat ascunsă în pod toată iarna!

Ouăle de Paști se roșesc în Vinerea Mare.

În ziua de Paști se pune, la pragul casei, o bucată de țelină (iarbă) verde. Tot acum, nu se dă cu mătura prin casă, pentru a nu arunca gunoi în fața lui Iisus, care umblă prin toate casele.

Masa nu se ridică în toată ziua de Paști, pentru a găsi și Mântuitorul ce să mănânce, atunci când trece prin casă.

La Sfântul Gheorghe se aduce verdeață de păr pădureț de la pădure, numită *proor* și se așează la porți, la ușile caselor, la grajduri, la fân-

tâni. Tot în această zi, se dau oamenii în scrânciob (scârcium), cu ou roșu în sân.

La Rusalii umblă Călușarii. Această ceată de flăcăi și bărbați tineri joacă după lăutari un singur joc numit *Jocul călușarilor*. Ei au un vătaf care îi conduce, poartă steagul lor făcut dintr-o batistă albă pusă în vârful unei prăjini de 10-12 m. El ține și traista cu bani. Se zice că au puterea de a vindeca oamenii *luați din căluș*, jucând în jurul lor.

La toate nenorocirile care se abat asupra țăranilor, aceștia aduc și preotul ca să citească, să aprindă tămâie și să se închine, fiindcă duhurile rele, respectiv Necuratul, pier. Folosesc și descântecele și farmecele.

Vara, când era secetă, se obișnuia scoaterea Sfintei Cruci din biserică, afară la câmp, urmată de tot satul, unde se făcea slujbă de către preoți, ca să plouă.

Tot în perioade de secetă se face de către copii *Muma ploii* și se joacă *Paparudele*. De obicei, paparudele sunt copii de țigani, în pielea goală, care joacă iar țiganii mai în vârstă le cântă:

*Paparudă, rudă
Vino, de ne udă,
Ploile să curgă,
Cu găleata plină,
Ploile să vină,
Cu găleata rasă*

*Ploile se varsă!
Să nu dați din strachină
Că e rău de pagubă;
Să ne dați cu ciurul
Să umple pătutul!...*

În tot timpul jocului, se toarnă apă cu gălețile peste paparude.

Când, însă, *bate piatra* (grindina), se trag clopotele de la biserică, se aprind lumânările de la Paști și se dă cu toporul în prag.

Majoritatea sătenilor cred că există dhuri rele care, uneori, se preschimbă în animale și ies în calea călătorilor, la miezul nopții. Acestea dispar, însă, imediat ce au cântat cocoșii. Ei le numesc *iele* sau *sfinte*.

Vârtejurile din apele adânci, pe care le numesc *scocuri*, cred că sunt curse ale Diavolului și de aceea se îneacă oamenii în ele.

Vânturile bat tare atunci când s-a îneecat cineva, sau când se ridică de pe pământ un șarpe pe care l-ai omorât.

Când este omorât un șarpe, el se zbate până la apusul soarelui.

Stelele cu coadă (cometele) prevestesc război, cutremure mari, căderi de regi sau de împărați.

Când este eclipsă de lună înseamnă că o mănâncă vâcolacii, niște balauri mari care se aruncă asupra ciobanilor din lună pentru a le bea laptele din vase. Alții spun că, repezindu-se, vâcolacii rup bucăți din ea și de aceea rămâne știrbă și curge sângele în jos. În timpul eclipselor băteau tinichelele pentru a goni vâcolacii.

Fulgerele și trăsnetele sunt săgețile cu care Sfântul Ilie, ce se plimbă cu carul tras de cai, vrea să omoare Diavolul. Alții spun că, atunci când trăsnește, Sfântul Ilie plesnește din bici.

Femeile nu trec calea bărbaților, fiindcă ei sunt cruce de voinic!

Ești ferit de rele dacă atunci când mănânci castravete, prima dată în an, îți pui în frunte vârful acestuia.

Ca să-ți meargă bine, să te speli întotdeauna cu fața spre răsărit!

Când întâlnești un popă, să scuipi de trei ori în sus, că altfel rău îți va merge!

Să te ții de păr, ca să nu chelești, când vezi un cal tăvălindu-se în țărână!

Să scuipi de trei ori în sus, dacă vezi pe cer o stea cu coadă; altfel vei visa urât!

Dacă nu țin sărbătorile de peste an, atunci le vor muri vitele, sau se vor întâmpla alte nenorociri la casele lor.

Moaștele sfinte sunt rupte din puterea lui Dumnezeu!

În Dioști femeile nu taie păsări sau animale (porci, miei, oi, vaci). Tăierea lor se face de către bărbați, iar păsările și de către băieți.

Femeile nu mănâncă fructele care se coc în an până nu împart (dau de pomană pentru cei morți)!

CREDINȚE POPULARE:

INTERDICȚII

Să nu scoți gunoiul din casă seara, că orbești!

Să nu dai semințe de dovleac la rațe și găște, că ologesc!

Să nu lași boul și vaca să mănânce știr cu semințe, că se îmbolnăvesc!

Să nu mănânci la apusul soarelui, că faci bube la gură!

Să nu calci desculț în trântitură de cal, că faci bubă la picior (trântitură)!

Să nu pui, la masă, niciodată cuțitul cu tăișul în sus, că e rău de ceartă!

Să nu pună bărbații mărgele la gât, că vor plânge beți!

Să nu mănânce fetele și băieții cu lingura direct din oală, că le va ploua la nuntă!

Să nu se joace copiii cu tăciuni, că vor face pe ei în pat!

Să se ferească femeia însărcinată de-a vedea oameni urâți, pociti, schilozi, pentru ca pruncul ei să nu fie la fel!

Să nu omori rândunică sau barză, fiindcă sufletul îți va merge-n lad!

Să nu bați preșurile sau scoarțele în ziua de Sfântul Gheorghe, ca să nu bată piatra!

Să nu se lucreze în Joia Verde (prima joi după Paști), ca să nu bată piatra!

Să nu se lucreze la Mucenici și la Sfântul Toader, că te ia din Căluș!

Să nu te speli din vas de culoare neagră, că apari negru în fața oamenilor!

Să nu-ți iasă cineva *cu gol*, că nu-ți merge bine! Dacă-ți iese *cu plin*, este de bine!

Să nu-ți treacă pisica drumul, că îți va merge rău!

SEMNE DE MOARTE

Este semn de moarte:

- când cineva face ghem de pe două fuse unind firele, iar firele se termină amândouă odată;
- când se sparge sticla la lampă, fără să o atingă cineva;
- când găina cântă cocoșește;
- când urlă câinii în curte;
- când cântă cucuveaua pe casă;
- când trosnește ceva în casă, fără a fi provocat;

- când cade o stea;
- când bolnavul începe să aibă vedenii;
- când bolnavul începe să vorbească cu morții;
- când bolnavul are uitătura fixă;
- când se întâlnesc două mirese la biserică și se vede una cu alta.

MEDICINĂ POPULARĂ

Când ai gingiile roșii, să te freci cu degetul cu apă proaspătă amestecată cu sare!

Când ești răcit, să te freci cu oțet aromat; când ai temperatură mare, să te înfășori într-un cearșaf înmuiat în oțet!

Când te doare în gât și s-au făcut gâlci, să te legi cu osânză de porc la gât, după ce te-ai fricționat!

La durerile reumatice, să te pălești (înfășori) cu frunze de varză crudă!

La durerile reumatice, să faci trei băi în suc de oaie: se fierbe lâna de la două oi și se pune în albie; când s-a răcit, de poate omul să suporte, intră în albie și stai cam o oră, până transpiri bine!

METEOROLOGIE POPULARĂ

Când luna pe cer este cu colțul în jos, toată luna calendaristică va fi ploioasă.

Când pisica se spală cu laba stângă, va ploua.

Când strănută caii, va ploua.

Când sarea din casă este umedă, va ploua.

Când fumul se întoarce pe coș, va ploua.

Când se roșesc zorile, va ploua.

Când te mănâncă urechea stângă, va ploua.

Când soarele pripește prea tare, va ploua.

Când te înțeapă muștele, va ploua.

Când îți vine să cucăi (somm), va ploua.

Când bate vântul, va sparge norii și nu va ploua.

Când ciorile se rotesc în zbor, va ninge.

Când porcul umblă cu paie sau coceni în gură, va ninge.

OBICEIURI ȘI PRACTICI POPULARE LA:

NAȘTERE și BOTEZ

Femeia însărcinată să sădească în grădină un bujor, dacă vrea să aibă băiat; dacă bujorul se va prinde, sigur va fi băiat.

Dacă o femeie este însărcinată și pofteste la mâncare să i se dea; altfel riscă să lepede copilul.

O femeie însărcinată nu trebuie să fure ceva (căpșuni, cireșe, flori etc.) și să atingă de capul ei obiectul furat pentru că, pe capul copilului, se va vedea acel semn.

Când un copil se naște cu semne, femeia, care a furat, să alăpteze copilul pe pragul casei, aducându-și aminte de ceea ce a furat și de unde a furat și atunci semnele vor dispărea.

Când naște o femeie i se pune sub pernă fân de sadină, ca să fie nașterea mai ușoară.

La trei zile după naștere, lăuza și moașa așteaptă ursitorile cu o pâine pe care pun bani, cărți și alte obiecte, pentru ca pruncul să fie deștept, să învețe carte, să aibă noroc de bani în viață.

Mama copilului trebuie să țină minte visele din a treia noapte după naștere (atunci când vin ursitorile), să le spună la babele care pot să le tălmăcească și care pot să arate cum va fi copilul când va fi mare.

Baia copilului, după naștere și apoi șapte zile, trebuie s-o facă moașa care a tăiat buricul copilului. Moașa, de obicei, este dintre rude. Moașa oficială asistă numai la naștere.

Ca să aibă copilul noroc în viață, la toate, se scaldă cu *lipic*, o plantă care crește pe câmp.

Moașa îngrijește de mama copilului și de copil timp de șapte zile.

Cei care văd pentru prima dată pruncul îi pun bani pe frunte, pentru a avea noroc de bani în viață.

Când se duce la muncă, se leagă cu roșu la cap ca să nu se deoache.

Botezul se face după învoirea cu nașul de baștină, adică acela care a cununat pe părinții copilului; de obicei, nașul se ține din generație în generație fără să se schimbe.

Pruncul se botează, după naștere, sau la un an.

Numele copilului se alege de nași, în unire cu părinții copilului, de obicei după numele unui copil al nașului.

Nașa cumpără, sau face pentru copil: plăpumiță, cămășuță, rochiță și fașă; fașa, este bine, să nu fie prea lungă deoarece copilul se va căsători departe de casa părintească.

În timpul botezului nașa ține copilul în brațe, ajutată de moașa care-l duce în brațe acasă la părinți.

Cei cu care se întâlnesc, pe drum spre botez, urează: - *Să vă trăiască ce-ați botezat!* iar ele răspund: - *Să dea Dumnezeu!*

Acasă se pune masa și se dau ceva bani pentru copil; fina dă lucruri țesute, sau cumpărate, nașilor.

La un an, sau la trei ani după naștere se face cumetria, adică se *tunde moțul*, dacă este băiat. Nașul dă copilului haine, ghete, căciulă sau pălărie, un purcel, o oaie sau bani. Fina dă, în compensare, lucruri făcute de ea.

În ziua de Anul Nou, copiii sunt duși la moașă, ca să-i dea la grindă. Se duce un plocon bun deoarece urmează o petrecere care ținea, mai demult, trei zile.

NUNTĂ

Când băiatul ajunge la însurătoare, trimite o rudă la părinții fetei pentru peșit; adică, să spună ce are băiatul și să afle, de la părinții fetei, ce are fata; se fixează ziua când va veni băiatul cu părinții săi.

Pentru logodnă, băiatul cu părinții săi, cu o ploscă cu vin, merg în casă la părinții fetei și, după ce s-a aranjat totul, băiatul pune plosca cu vin pe masă. Dacă fata bea din ploscă, este semn că primește să fie mireasă. Atunci, ginerele ia de la fată o rochie, o haină sau o broboadă pe care nu i-o mai dă până în ziua nunții.

Pe timpul logodnei, tinerii merg împreună la horă, la nunți sau alte petreceri.

Nunțile, în secolul trecut, se făceau, de obicei, iarna; în secolul nostru, se fac toamna.

Sâmbăta seara petrecerea era la mireasă, iar duminica la ginere.

Vestirea nunții se făcea de un băiat, rudă cu ginerele, câteodată însoțit și de lăutari, care mergea la familiile ce erau datoare să vină la nunță, precum și la rudele celor doi tineri însurăței.

În vinerea nunții se face *colacul*, frământat de o fată cu tată și mamă în viață.

Duminică dimineața, un flăcău, căruia i se pune la gât o maramă de borangic sau un prosop, pleacă cu lăutarii să poftască fetele și băieții pentru învelirea *bradului*. Când s-au adunat, pleacă toți cu mireasa și lăutarii să ia apă pentru brad, de la o fântână dinspre răsărit. Întorși acasă, se împodobește bradul cu beteală, foițe colorate, cu un covrig, un măr și o batistă în vârf. Apoi îl stropesc cu vin, îl joacă în horă, trecându-l din mână în mână la toți băieții și fetele, până când bradul ocolește hora de trei ori. După aceea bradul se așează la poartă.

Duminică după amiază, nașul, care a mâncat ploconul adus de fini, își ia oamenii lui și, pe jos, cu căruțe, trăsuri sau mașini, se duc la ginere unde este, din nou, poftit la masă. În acest timp nașa învelește mireasa cu voal, beteală și lămâiță, iar lăutarii cântă:

*Taci mireasă, nu mai plânge,
Că la maică-ta te-oi duce,
Când o face plopul mere
Și răchita micșunele!*

Nașa coase și floarea de lămâiță a ginerelui, la piept.

La venirea de la biserică, după cununia religioasă, li se *iese cu plin*: un om cu o găleată cu apă îi întâmpină; el primește *bacșiș* pentru asta (semn de belșug).

După ce s-a făcut plimbarea prin sat cu cântece și chiote, la poarta casei ginerelui, mireasa este suită pe o masă (scundă, cu trei picioare), de unde soacra o ia în brațe, ca s-o dea jos, ocolind masa cu pâine, zahăr și vin și punându-i bani în sân, ca semn de iubire părintească.

Când mireasa se ia de la părinți, tinerii din sat se postează la porți și nu pleacă ginerele cu ea până nu plătește *iernatul*, o sumă oarecare de bani pe care apoi o beau.

Hora miresei se joacă afară, unde o rudă a acesteia împarte toate darurile, mai din vreme aranjate, pentru naș, nașă, socri, cumnați, rude etc.

Duminică seara este masă mare și când se ajunge la friptură, unul mai cu haz, sau un lăutar, ia o pâine în mână, cu sare, și se duce la fiecare cap de familie cerând, prin vorbe meșteșugite, darul său pentru tinerii miri. Se începe cu nașul și se continuă, pe dreapta, dând toți bani sau cadouri. Suma adunată este socotită de naș care o spune la toată adunarea; o leagă într-o batistă și cu pâine, vin și sare se dau miresei în păstrare.

Luni dimineața, rachiul roșu se trimite la părinții fetei, unde se așează o altă masă. Dacă mireasa a mai fost căsătorită, adică nu a fost fată mare nu se trimite rachiul roșu.

Tot luni dimineața se trag soacrele pe o grapă sau albie, după ce au fost vopsite pe față și costumate.

Luni pe la prânz, ginerele și mireasa pleacă cu plocon la naș unde petrec până seara.

Tinerii, împreună cu socrii mari, se duc *pe cale înaltă sau primară*, la socrii mici și invers, intrând în legături strânse unii cu alții.

La câteva zile după nuntă, tinerii se duc în vizită pe la rude, iar acestea le dau câte o găină și o bucată de săpun.

MOARTE

Omului care trage să moară, i se ține lumânare aprinsă în mână, pentru a vedea prin întunericul în care intră.

Mortul se anunță în sat prin trasul clopotului de la biserică.

La mort fetele și femeile mai tinere se despletesc.

Mortul este jelit de femei în casă, în afara casei și pe drumul spre cimitir. Mai este jelit și, de fiecare dată, când este tămâiat, după înmormântare.

După ce a murit un om, i se închid ochii și i se leagă gura înainte de a se răci, ca să nu fie mortul urât!

În casa în care este mortul se acoperă toate oglinzile.

Pisicile se gonesc afară din casă, ca să nu treacă peste mort, pentru ca mortul să nu se facă moroi (strigoii).

Doi oameni de același sex cu mortul îl scaldă, iar pieptenele și săpunul se pun sub capul mortului. Apa pentru scăldat este adusă de cei ce scaldă mortul. În camera în care a murit, acolo se scaldă. Soțul sau soția mortului se feresc să nu fie stropiți când se scaldă mortul, dacă vor să se căsătorească din nou. Apa, după scăldatul mortului, se varsă într-un loc ferit de *murdării*, iar căldarea și albia se întorc cu gura în jos până pleacă mortul din casă.

Dacă a murit un tânăr, necăsătorit, se îmbracă în haine de nuntă. Dacă este fată necăsătorită se îmbracă în rochie de mireasă.

După ce mortul este încins în bete și i se încheie nasturii de la haine, soția sau soțul, care vor să se recăsătorească, dau drumul la bete și descheie nasturii.

În buzunar se pun bani și zahăr, pentru a avea cu ce plăti *vama*. Câteodată banul se leagă la degetul cel mic de la mâna mortului.

Mortul se așează în casă, pe o masă, cu capul spre apus. Privirea trebuie să fie mereu spre răsărit și după înmormântare. Sub cap, pe lângă pieptenele și săpunul întrebuițate, i se mai pun: nouă pietricele, o

mână de mei, tămâie, iar dacă este femeie, ac și ață. Măinile sunt puse pe piept, cu dreapta deasupra. Picioarele sunt legate. În timpul nopții mortul este acoperit cu o pânză, iar ziua este dezvelit numai la față.

Pânza cu care este acoperit mortul se croiește fără foarfece și se coase cu ață fără nod. Deasupra pânzei se așează pânglicuțe roșii și albastre, în formă de cruce.

Se face o lumânare pe mărimea mortului, numită *Stat*. Această lumânare stă pe pieptul lui până la cimitir, apoi se dă femeii care-l tămâiază până la 40 de zile. Se aprinde la cimitir numai când mortul este tămâiat.

Lângă mort ard, în sfeșnice, lumânări aduse de rude, prieteni și cunoscuți; acestea se sting odată cu plecarea mortului din casă spre cimitir.

Se crede că sufletul mortului stă după ușă 40 de zile. Acolo se pune o cană cu apă pe o mică față de masă pe care se întind colacii mortului și pe care o ia femeia care face colacii.

Locul de după ușă nu se mătură 40 de zile, timp în care sufletul călătorește pe unde a fost omul în viață.

Mortul este păzit tot timpul de către cineva. Când se intră unde este mortul se spune: - *Dumnezeu să-l ierte!* iar cei prezenți răspund la fel.

Cei care vin la mort aduc, drept ajutor, pâine, păsări, băutură, legume etc. Femeile pun lumânări în mâna celui mort pentru a duce lumină și la morții lor.

Lângă mort nu se lucrează nimic; cei apropiați nu lucrează timp de o săptămână.

Coșciugul (tronul, sicriul) se face din scânduri și se vopsește, sau se cumpără. Mai înainte se făcea din nuiiele împletite. Se scrie pe capac numele și vârsta mortului, iar talașul se pune înăuntru. Se sfințește de către preot, iar cei care au scădat mortul îl așează în coșciug, punând flori și lumânări.

Slujba se face de către preot: în casă, afară în curte la plecare, pe drum la răscruți, la biserică și la cimitir la groapă.

Când se scoate mortul din casă, se sparge o oală, ca să se spargă necazul de-acum încolo în acea casă.

Dacă mortul este primul la părinți, ei se închid în casă să nu-l vadă când pleacă și pun busuioc la ureche.

Alaiul mortului este alcătuit astfel: în frunte merge un om cu prapurul (praporul), al doilea cu bradul (dacă mortul n-a fost căsătorit), apoi stâlpul, preoții și dascălii de la biserică, sfeșnicul, capacul coșciugului, carul mortuar cu femeile care îl jelesc, rudele, restul oamenilor.

La toate răscrucile, pe unde trece mortul, se face o mică slujbă și se aruncă bani pe care îi adună copiii.

Când trece mortul pe drum, oamenii își scot căciulile sau pălăriile și se ridică în picioare.

După slujba de la biserică se face sărutarea mortului. Acolo se împart pomnete și batiste cu un bănuț legat într-un colț, iar la celălalt este legată o lumânare care stă aprinsă tot timpul slujbei.

Pe marginea gropii se scot din fiare cei lunatici și ziutici cu mortul.

Groapa se stropește cu vin, de către preot. Dacă s-a dezgropat alt mort, i se face pomenire. Groparii așează în groapă coșciugul cu o

pânză pe care o iau ei. Aruncă întâi preotul pământ de trei ori, apoi groparii astupă groapa.

Cu vinul rămas în sticla din care preotul a stropit mortul înainte de a i se pune capacul, se spală toți pe mâini; acasă, toți se spală pe mâini cu apă.

Stâlpul se așează la capul mortului, adică la apus.

Cei rămași acasă au pregătit masa de pomană, unde mănâncă toți cei care au petrecut mortul la groapă. Pomana se face pentru sufletul celui mort, deoarece aburii de la pomană ajung la sufletul acestuia și se satură și el.

Doliul se ține astfel: femeile se îmbracă în negru sau cu bentiță neagră la mână. Bărbații, în plus, stau netuși și nebărbierți timp de șase săptămâni.

La șase săptămâni se ridică crucea din lemn (ca o troiță), sau din piatră. Pentru copii se fac cruci mici, iar pentru cei mari se fac cruci mari. De obicei, pe crucea de piatră se pune și fotografia mortului. Mormintele au flori pe ele, iar unele sunt închise cu gard.

Se tămâiază mortul în toate diminețile, până la 40 de zile; după aceea doar în zilele de sărbătoare sau când are pomenile.

Pomenile care se fac mortului sunt: *capul de țărână, capul de trei zile, capul de cinci zile, capul de nouă zile; de trei săptămâni, de șase săptămâni, de șase luni, de un an și apoi, din an în an, până la șapte ani*. Se mai fac *pomeniri de ziua morților, sărindarele toamna și păresimile la Paști*. Toate acestea le conduce, la fiecare casă, o singură femeie care știe să le facă, dându-i, ca plată, *mescioara* (fața de masă) pe care întinde colacii și bani. La fiecare pomană se face și colivă. La șase săptămâni se dă de pomană mortului: un rând de haine complet, patul cu toate ale lui, tacâmuri, cămașă, prosop, batistă, masă și scaun. Majoritatea acestora se împart celor ai casei, ca să rămână tot la ei.

Timp de 40 de zile, o fată mare de 13-16 ani, cu mamă și tată în viață, cară apă pentru mort. Ea însemnează, în fiecare zi, gălețile pe o nuia de măr (răboj), până se împlinesc 44 de găleți. La șase săptămâni se fac 44 de turtițe, iar stăpâna casei se duce cu acea fată la fântână ca să *slobozească apa*. Acolo, într-o coajă de trochiță (tugă), se face o cruce din două lumânări pe care le aprinde la capete și îi dă drumul pe apa din jgheabul fântânii. Pentru că a cărat apa mortului, i se plătește fetei: un tulpan alb, o găină și bani. Toate sunt tămâiate de stăpâna casei.

Colacii care se fac pentru un mort sunt: *cinci turte la ușa cuptorului*, pentru ieșirea sufletului; *Dumnezeu*, care este un colac mai mare; *Maica Precista, Arhanghelul*, încă *trei turtițe, colacii mortului*. *Dumnezeu* se face ca un covrig, împletit în două, iar deasupra se pun patru cruci din cocă. *Maica Precista* este o turtă pe care se pune o cruce de cocă la un cap iar, la celălalt

lalt cap, mâinile. Pe colacul cel mai mare se pune o cruce peste toată coca și alte patru cruce mai mici, din cocă, în toate colțurile. Ceilalți colaci se fac, femeiești și bărbătești, pe numele fiecăruia, făcându-le cruce cu cuțitul și pistornicul, înainte de a-i coace la cuptor. *Prescurea* se face în formă de cruce, punându-se pistornicul la fiecare din capetele ei.

Cei care mor departe de casă, iar mortul nu poate fi adus, li se face înmormântarea ca și cum ar fi mortul de față.

Dacă vreun copil se naște cu tichie (membrană din piele) pe cap, la moarte se va transforma în moroi (strigoi). În timpul vieții toată lumea se ferește de acesta spunând că tot ceea ce vede el deoache. Dacă cineva a fost deochiat de acest om se apelează la descântătoare (vrăjitoare), care știu să descânte de deochi și bolnavul se face bine.

Când moare un astfel de om, în coșciug se pune un fus. În mâna stângă i se pune un făcăleț și se presară mei peste el până la mormânt. Dacă totuși mortul devine strigoi (el vine noaptea prin curte, bate la fereastră, dă drumul vitelor, bate câinii etc.), atunci el este dezgropat. Dacă îl găsesc întors pe o parte, sunt încredințați că s-a transformat în strigoi. Îngroapă mortul la loc, apoi pun patru fuse la cele patru colțuri ale mormântului; îl înconjoară cu cânepă de vară și-i dau foc. Alteori i se înfige un fus în inimă, înainte de a fi îngropat.

La moarte se folosesc și descântece precum strigățul spurcului, iar la cei luați din sfinte se fac turtele, care se pun sub cap.

După moarte sufletul omului se duce în Rai, dacă a făcut fapte bune, sau în Iad, la cazne, dacă a făcut fapte rele.

Cei care mor în Săptămâna Luminată (prima săptămână după Paști), se duc în Rai.

Dacă plouă la înmormântarea cuiva, i-a părut rău că a murit și plânge!

Cei care se omoară singuri nu sunt duși la biserică, iar preotul nu le face slujbă de înmormântare.

INDICE DE INFORMATORI:

- ALEXANDRESCU ELENA, n. 1907, învățătoare; auzite de la mama sa, Dumitru Iancu Ioana (1873-1937) și de la tatăl său, Dumitru Iancu Ion (1871-1949).
- ALEXANDRESCU IOAN, n. 1900, apicultor.
- BĂLĂIANU EUGENIA (LUCICA), n. 1927, economist; auzite de la mama sa, Voiculescu Oprica (1897-1986) și de la tatăl său, Voiculescu V. Ștefan (1894-1953).
- BĂLĂIANU R. ION (1881-1968), agricultor.
- BUICĂ GH. CONSTANTIN, n. 1940, agricultor; auzite de la tatăl său, Buică Gheorghe (1907-1982), lăutar în Dioști.
- BUICĂ GH. MAIORICA, n.1931, agricultoare; auzite de la tatăl său, Buică Gheorghe (1907-1982), lăutar în Dioști.
- CIOCĂNESCU GH. DUMITRU, n. 1908, agricultor; auzite de la tatăl său, Ciocănescu Gheorghe (1869-1955), care le știa de la tatăl său, Ciocănescu Iordache (1837-1897).
- DATCU ION, n. 1910, picher.
- DUMITRESCU (PĂTRU) ELENA (1877-1957), agricultoare; auzite de la tatăl său, Popescu Stan Ion (1844-1886).
- FILIP D. VASILE, n. 1926, brutar.
- GHIȚĂ I. STELIAN, n. 1934, agricultor.
- ILIE M. CORINA, n. 1931, agricultoare; auzite de la bunica sa, Șerbănescu Voica (1852-1941).
- IONESCU ȘTEFAN, n. 1897, învățător.
- MATEI GR. DUMITRACHE, n. 1907, agricultor; auzite de la tatăl său, Matei Grigore (1869-1943).

- NEDA I. NICOLAE, n. 1914, funcționar; auzite de la tatăl său, Neda Ion (1890-1981) și de la bunicul său, dinspre mamă, Scarlat Pavel Ștefan (1864-1930).
- NEFERU N. ION, n. 1940, funcționar; auzite de la mama sa, Neferu Ioana, n. 1914 și de la tatăl său, Neferu Nicolae (Teglici) (1911-1969).
- PĂUNESCU MARIN, n. 1914, profesor.
- POPA T. NICOLAE, n. 1914, cizmar; auzite de la învățătorul său, Enăchescu Ion (1882-1949) și de la mama sa, Popa T. Elisabeta (1886-1978).
- RADU N. PAVEL, n. 1919, agricultor.
- SCĂRLĂTESCU FILOFTEIA (1905-1983), învățătoare; auzite de la soacra sa, Scarlat Pavel Elena (1867-1948) și de la baba Fița (1845-1941) din Drăghiceni, sat la 5 km depărtare de Dioști.
- STROESCU MIMI, n.1923, profesoară.
- TEODORESCU ZOIA, n.1923, funcționară; auzite de la mama sa, Voiculescu Oprica (1897-1986).
- VĂȘÎCĂ A. ALEXANDRU (COSTEL), n. 1930, funcționar; auzite de la unchiul său, Văsîică Costică (1895-1985).
- VĂȘÎCĂ ȘTEFANA (MATILDA), n. 1903, agricultoare.
- VOICULESCU GR. GHEORGHE, n. 1915, agricultor.
- VOICULESCU OPRICA (1897-1986), agricultoare; auzite de la mama sa, Voiculescu Stan Elena (1863-1943).